

การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน
ตามกระบวนการสอนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

THE DEVELOPEMENT OF POP SONGWRITING'S TEACHING MANUAL BASED ON
TEACHING METHOD OF PRAPOP CHOMTHAWORN

ชนทัช สุริยะชัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน
ตามกระบวนการสอนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE DEVELOPEMENT OF POP SONGWRITING'S TEACHING MANUAL BASED ON
TEACHING METHOD OF PRAPOP CHOMTHAWORN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Art Education)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

ตามกระบวนการสอนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ของ

ชนทัช สุริยะชัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนุช สุนทรนผล)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉานิก หวังพานิช)

ชื่อเรื่อง	การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการสอนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร
ผู้วิจัย	ชนทัช สุริยะชัย
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงนิจา สุนทรณผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร 2) เพื่อสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการสอนของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร การวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร และศิษย์อาจารย์ประภาพร ชมถาวร 5 คน เกี่ยวกับการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาพบว่า ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น ได้ยึดแนวทางการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ไม่อยู่ในกรอบ และใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มากและกว้างที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ โดยอาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้เน้นย้ำหลักการที่สำคัญ 3 เรื่องได้แก่ 1) การคิดหาแกนความคิดหลักของเพลง 2) การวางแผนการแต่งเพลง 3) การตรวจสอบเพลงหลังจากแต่งเสร็จ และมีแนวทางการสอนคือ 1) สอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด 2) สอนให้ผู้เรียนหาแนวคิดแกนหลักของเพลง 3) สอนให้นำความรู้ของแต่ละบทเรียนต่างกันไปประยุกต์ใช้ 4) สอนให้ฝึกฝนให้มากที่สุด

คำสำคัญ : กระบวนการสอน, การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

Title	THE DEVELOPEMENT OF POP SONGWRITING'S TEACHING MANUAL BASED ON TEACHING METHOD OF PRAPOP CHOMTHAWORN
Author	CHANATACH SURİYACHAI
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Nuttika Soontorntanaphol

The purposes of this research are as follows: (1) to study the basic pop songwriting teaching process of Prapop Chomthaworn; (2) to create a teaching manual for basic pop songwriting according to the teaching process of Prapop Chomthaworn. This study was qualitative research and based on interviews with Prapop Chomthaworn and his five students about teaching basic pop songwriting. The results of the research were as follows: it was found that Prapop Chomthaworn has adhered to a teaching approach that emphasizes thinking outside of the frame for students and using as much creativity and imagination as possible. He emphasized three important principles: (1) figuring out the core concepts of the song; (2) planning the songwriting; and (3) reviewing the song after composition. Moreover, his principal teaching concepts were as follows: (1) to learn how to use creativity and imagination as much as possible when teaching; (2) to encourage students to find the core concepts of the song; (3) to guide the students to apply the knowledge of each lesson together; (4) and an emphasis on the importance of diligence among students.

Keyword : Teaching process, Basic pop songwriting

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาแนะนำและให้คำปรึกษา ความใส่ใจจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนิจา สุนทรธนะผล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณานิก หวังพานิช กรรมการ สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือในการวิจัย อีกทั้งยังได้ให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ถูกต้อง รวมถึงบุคคลที่ผู้วิจัยได้ อ้างอิงทางวิชาการในปริญญานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประภาพร ชมถาวร และลูกศิษย์ของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ทั้ง ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันทุกท่านที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้และยังให้ความร่วมมือในการ เก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้านให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลืออีกหลายท่านซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามใน นี้ได้ทั้งหมด จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทีแด่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชนทัช สุริยะะชัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมาย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตงานวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
1. ประวัติและผลงานของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร.....	20
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน.....	23
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน.....	25
3.1 ความหมายของการสอน.....	25
3.2 องค์ประกอบของการสอน	26
4. การสอนดนตรี	30
4.1 หลักการสอนดนตรี.....	30

4.2	สุนทรียภาพและความซาบซึ้งในดนตรี	31
4.3	การวัดผลและการประเมินผลทางดนตรี	33
5.	คู่มือ	34
5.1	ความหมายของคู่มือ	34
5.2	ประเภทของคู่มือ	35
5.3	องค์ประกอบของคู่มือ	36
5.4	ลักษณะที่ดีของคู่มือ	38
5.5	การสร้างคู่มือ	39
6.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3	วิธีการดำเนินงานวิจัย	47
ขั้นที่ 1	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
ขั้นที่ 2	การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	48
ขั้นที่ 3	การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
3.1	การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน	48
3.2	การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ และการสังเกต	48
ขั้นที่ 4	การจัดกระทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ขั้นที่ 5	การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมันิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	51
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1	กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมันิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	52
1.	ด้านผู้สอน	52
2.	ด้านผู้เรียน	52
3.	ด้านเนื้อหาสาระ	53

4. ด้านกระบวนการสอน	53
4.1 หลักการสอน	53
4.2 วิธีการสอน	53
4.3 เทคนิคการสอน	54
4.4 การวัดและประเมินผล	54
1. ด้านผู้สอน	54
1.1 ประวัติ ข้อมูล ความเป็นตัวตนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	54
1.1.1 ประวัติและภูมิหลังของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร	55
ประวัติการศึกษา	55
ประวัติการสอน	55
1.1.2 ผลงานของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร	56
1.1.3 เกียรติยศที่ได้รับ	56
1.2 คุณลักษณะความเป็นครู	57
2. ด้านผู้เรียน	58
2.1 ลักษณะของผู้เรียน	58
2.2 เจตคติที่ดีต่อการเรียนแต่งเพลง	59
3. ด้านเนื้อหาสาระ	60
3.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น	61
3.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)	62
3.3 น้ำเสียงในเพลง	64
3.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)	65
3.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ	66
3.6 คู่เทียบ	66

3.7 สัมผัสในเนื้อเพลง	67
3.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง	67
3.9 สูตร Inside Out & Outside In.....	68
3.10 ฉาย MV ด้วยคำ.....	69
4. ด้านกระบวนการสอน.....	70
4.1 หลักการสอน	70
4.1.1 สอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด	70
4.1.2 สอนให้ผู้เรียนหาแนวคิดแกนหลักของเพลง.....	70
4.1.3 สอนให้นำความรู้ของแต่ละบทเรียนต่างกันไปประยุกต์ใช้	71
4.1.4 สอนให้ฝึกฝนให้มากที่สุด	71
4.2 วิธีการสอน	71
4.3 เทคนิคการสอน.....	71
4.3.1 เทคนิคการใช้เครื่องมือแก้ไขปัญหา	72
4.3.2 เทคนิคการยกตัวอย่างให้เห็นภาพ.....	72
4.3.3 เทคนิคการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	72
4.4 การวัดและประเมินผล	73
4.4.1 ความก้าวหน้าของการจัดระบบในการแต่งเพลง	73
4.4.2 ความก้าวหน้าในการใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาระหว่างแต่งเพลง	73
ตอนที่ 2 คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ	
อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร.....	73
ตอนที่ 2.1 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทาง	
กระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	74

ตอนที่ 2.2 การตรวจสอบคุณภาพคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตาม แนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	75
ตอนที่ 2.3 ลักษณะของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทาง กระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	79
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมายของการวิจัย	82
วิธีการดำเนินการวิจัย	82
ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	83
ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน	83
3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ และ การสังเกต	83
ขั้นที่ 4 การจัดกระทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการ สอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	85
สรุปผลการวิจัย	85
ตอนที่ 1 กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชม ถาวร	85
1. ด้านผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่	86
1.1 ประวัติ ข้อมูล ความเป็นตัวตนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	86
1.2 คุณลักษณะความเป็นครู	86
2. ด้านผู้เรียน	86
2.1 ลักษณะของผู้เรียน	87
2.2 เจตคติที่ดีต่อการเรียนแต่งเพลง	87

3. ด้านเนื้อหาสาระ	88
4. ด้านกระบวนการสอน.....	88
4.1 หลักการสอน	89
4.1.1 สอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด	89
4.1.2 สอนให้ผู้เรียนหาแนวคิดแกนหลักของเพลง.....	89
4.1.3 สอนให้นำความรู้ของแต่ละบทเรียนต่างกันไปประยุกต์ใช้	89
4.1.4 สอนให้ฝึกฝนให้มากที่สุด	89
4.2 วิธีการสอน	89
4.3 เทคนิคการสอน.....	89
4.3.2 เทคนิคการยกตัวอย่างให้เห็นภาพ.....	89
4.3.3 เทคนิคการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	89
4.4 การวัดและประเมินผล	89
4.4.1 ความก้าวหน้าของการจัดระบบในการแต่งเพลง	89
4.4.2 ความก้าวหน้าในการใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาระหว่างแต่งเพลง	89
ตอนที่ 2 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร.....	90
อภิปรายผลการวิจัย	91
ตอนที่ 1 กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	92
ตอนที่ 2 คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการสอนของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร	94
ข้อเสนอแนะ	94
ข้อเสนอแนะทั่วไป	95

ข้อเสนอเพื่อการวิจัย	95
บรรณานุกรม	96
ประวัติผู้เขียน.....	163

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือด้านรูปแบบ.....	76
ตาราง 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือด้านเนื้อหา.....	76
ตาราง 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือด้านภาพรวม	78

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย	5
ภาพประกอบ 2 โครงการ Futuristic Music ที่มา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง (2562)	21
ภาพประกอบ 3 โครงการ One Day Opportunity : Song Writer ที่มา Thailand (2562)	22
ภาพประกอบ 4 GOOD HOPE Class ชั้นเรียนที่ 5 'สอนกลวิธีการประพันธ์เนื้อเพลง' ที่มา Music (2561)	22
ภาพประกอบ 12 แสดงระบบย่อยของการศึกษา	27
ภาพประกอบ 13 โครงสร้างทางจิตวิญญาณ	28
ภาพประกอบ 14 รูปแบบทางความคิดของพุทธิปัญญา	28
ภาพประกอบ 15 รูปแบบทางความคิดเชิงปริมาณของพุทธิปัญญา	28
ภาพประกอบ 16 รูปแบบทางความคิดเชิงคุณภาพของพุทธิปัญญา	28
ภาพประกอบ 17 รูปแบบทางความคิดเชิงการกระทำของพุทธิปัญญา	29
ภาพประกอบ 18 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการศึกษา	29
ภาพประกอบ 19 อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร	54
ภาพประกอบ 20 รูปภาพแสดงแผนผังความคิด	62
ภาพประกอบ 21 รูปภาพแสดงแผนภูมิท่อนเพลง	63
ภาพประกอบ 22 หน้าปกคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทาง กระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การแต่งเพลง เป็นศิลปะและทักษะที่นักดนตรี นักการศึกษาและนักศึกษาวิชาดนตรีนั้น ฟิงมี (Christian V. Hauser, Daniel R. Tomal, & Rekha S. Rajan, 2560) อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้แต่งที่แตกต่างกันทางกายภาพอารมณ์ และความรู้ความเข้าใจ อีกทั้งยังสามารถเสริมสร้างพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ และสติปัญญา (Giglio, 2558) การแต่งเพลงนั้นเกิดขึ้นพร้อมกับการมีดนตรี ในประวัติศาสตร์ดนตรี หากมีการเริ่มบรรเลงเพลง ก็ถือเป็นการเริ่มแต่งเพลงขึ้นแล้ว เพลงถูกแต่งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เช่น เพลงเพื่อใช้ในพิธีการทางศาสนา เพลงเพื่อใช้ขับกล่อมผ่อนคลาย เพลงเพื่อใช้ในการเฉลิมฉลอง รวมไปถึงการแต่งเพลงเพื่อบำบัดสภาพจิตใจ ตลอดจนเพื่อการค้าขายเชิงพาณิชย์ที่แพร่หลายในปัจจุบัน การแต่งเพลง ไม่เพียงเป็นการสร้างความสุนทรีให้ผู้ประพันธ์เท่านั้นแต่ยังมีประโยชน์มากมายที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนแต่งเพลง การแต่งเพลงทำให้เกิดการเชื่อมโยงโดยตรงเรื่องวัฒนธรรมของผู้เรียนแต่ละภูมิภาคแต่ละเชื้อชาติ อายุ สังคม แม้กระทั่งผู้ที่มีความแตกต่างกันทางความคิดอย่างสิ้นเชิงก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึผ่านทางการแต่งเพลงได้ (John Kratus, 2559) การวิเคราะห์ล่าสุดเกี่ยวกับการศึกษาดนตรีของอเมริกาชี้ให้เห็นว่าการเรียนวิชาแต่งเพลง สามารถช่วยลดปัญหาช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างครอบครัวที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวที่รุนแรงตามมาได้จริง การแต่งเพลงยังเป็นการตอบสนองความต้องการทางสังคมและจิตใจของวัยรุ่นได้อย่างมาก นักวิจัยค้นพบว่าวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งมักจะนำไปสู่ความวุ่นวายทางอารมณ์และสังคมในชีวิตของนักศึกษา (Patricia E. Riley, 2555) ผลการวิจัยล่าสุดชี้ให้เห็นว่าวัยรุ่นใช้เวลาฟังเพลงเพราะเพลงช่วยให้พวกเขาผ่อนคลายความตึงเครียดและรับมือกับความเครียดได้ ในชั้นเรียนแต่งเพลงผู้เรียนมีโอกาสมี่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่กับเรื่องเหล่านี้ และชั้นเรียนจะทำให้พวกเขามีช่องทางในการแสดงออกทั้งในด้านดนตรีและบทกวี แพทรีเซีย ไรลีย์ (Patricia Riley) รองศาสตราจารย์ด้านดนตรีศึกษาที่มหาวิทยาลัยเวอร์มอนต์ในเบอร์ลิงตัน พบว่าผู้เรียนในชั้นเรียนแต่งเพลง ให้ข้อมูลว่าการแต่งเพลงสมัยนิยมเป็นการช่วยพวกเขาในด้านต่างๆ เช่น ความคงทนทางอารมณ์ การแสดงออก การค้นพบตัวเอง และการเอาชนะความท้าทายใหม่ๆที่ไม่เคยมีโอกาสดำเนินการ (Ted Ficken, 2562) เนื่องจากเพลงสมัยนิยมในปัจจุบันหรือที่เรียกอีกอย่างว่า เพลงป๊อป (Popular Music) นั้น ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ใน

ประเทศไทย มีอุตสาหกรรมดนตรี ที่ทำหน้าที่เป็นทั้งค่ายเพลง ผู้จัดจำหน่าย อยู่อย่างแพร่หลาย ยกตัวอย่างเช่น บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ บริษัท มิวสิค มูฟ บริษัท บีอีซี เทโร มิวสิค บริษัท ทรมิวสิค และค่ายเพลงขนาดกลาง รวมไปถึงขนาดเล็กอีกมากมาย เพื่อทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการการฟังเพลงสมัยนิยมให้ผู้ฟัง จากข้อมูลข้างต้น การแต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐาน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนักศึกษาวิชาดนตรี ที่สนใจนำความรู้ที่ได้ไปฝึกฝนพัฒนาเพื่อต่อยอดในการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อสังคมในแง่การถ่ายทอดบริบทต่าง ๆ สะท้อนความคิดเห็นและกระแสมโนมของสังคม เศรษฐกิจ และ และวัฒนธรรมในช่วงเวลานั้น ๆ นักแต่งเพลงและนักดนตรี ได้ถ่ายทอดวิธีชีวิตความเป็นอยู่ ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ ในชีวิต ผ่านเนื้อเพลงในบทเพลงของพวกเขา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เราสามารถรับรู้และเรียนรู้บริบทของสังคม เศรษฐกิจ และ และวัฒนธรรมผ่านทางบทเพลงสมัยนิยมได้อีกด้วย (Barton, 2006)

ปัจจุบันการแต่งเพลงสมัยนิยมสามารถใช้ประกอบอาชีพได้ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม เช่น บอย โกสิยพงษ์ ดี นิติพงษ์ ห่อนาค ฟองเบียร์ หนึ่ง ณรงค์วิทย์ และนักแต่งเพลงที่มีชื่อเสียงอีกมากมาย หากผู้เรียนมีความรู้ความชำนาญและความเข้าใจในการแต่งเพลงสมัยนิยม และมีแนวทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนและถูกต้อง ก็จะสามารถฝึกฝนและปฏิบัติตาม ซึ่งนำไปสู่สายอาชีพที่ต้องการได้ แต่โดยส่วนมากนั้น การแต่งเพลงสมัยนิยมจะเริ่มจากการฝึกหัดลงมือทดลองดูเอง ซึ่งจะไม่มีการับรองการสอนแต่งเพลงที่ชัดเจน

การเรียนการสอนวิชาแต่งเพลงในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยขณะนี้ จากข้อมูลเท่าที่ผู้วิจัยได้ค้นหาจากฐานข้อมูลออนไลน์ปัจจุบันมหาวิทยาลัยที่มีคณะหรือสาขาดนตรีได้บรรจุวิชาแต่งเพลงเข้าเป็นหนึ่งในวิชาที่อยู่ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่มีคณะที่เกี่ยวกับดนตรี แล้วแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาวิทยาลัยพายัพ ฯลฯ โดยรายชื่อนี้วิชาอาจแตกต่างกันออกไปตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร อาจารย์ประจำวิชา พื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยม คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการแต่งเพลงสมัยนิยมเป็นอย่างมาก จุดเด่นของอาจารย์ประภาพรคือการแต่งเนื้อเพลงที่ใช้คำที่ง่ายต่อการเข้าใจและสามารถสื่อสารกับผู้ฟังได้อย่างลึกซึ้ง เห็นได้จากผลงานที่เริ่มต้นจากการแต่งเพลงสมัยนิยม รีเปล่า (2548) เพลงที่ทำให้วงน้องใหม่อย่างวง อาร์มแชร์ มีชื่อเสียงอย่างมากในปีนั้น เพลงรีเปล่า ขึ้นชาร์ตอันดับหนึ่งทั่วประเทศ หลังจากนั้น อาจารย์ประภาพร ได้แต่งเพลงให้ วง อาร์มแชร์อีกหลายเพลง เช่น วันที่ฉันป่วย ผู้ชายที่โชคดี ไปด้วยกันหรือเปล่า อาจเพราะเธอ ฟรุ้งนี้ ซึ่งเพลงเหล่านี้ต่างก็ติดอยู่ในอันดับแรกของชาร์ตเพลงทั่วประเทศ

ทั้งนั้น นอกจากนั้น อาจารย์ประภาพ ยังสร้างสรรค์ผลงานให้กับศิลปินชื่อดังระดับประเทศอีกมากมาย เช่น เพลง เข้ากันดี วง สกรับ เพลง หนึ่งข้า สะดุดรัก มาเทอร์ (mother) วง เดอะวีซ แมน ทอย เพลง คิดถึง ศิลปิน โดม ปกรณ์ ลัม เพลง ทศกัณฐ์ มานะ ศิลปิน เก่ง The Voice เพลงละคร กุหลาบร้ายของนายตะวัน เพลงประกอบภาพยนตร์ 30 กำลังแจ๋ว ฯลฯ จากผลงานข้างต้น แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประภาพ ชมถาวร นั้น มีประสบการณ์และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องของการแต่งเพลงสมัยนิยม อาจารย์ประภาพ เริ่มต้นการสอนวิชาแต่งเพลงที่มหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยศิลปากร ตั้งแต่ ปี 2556 ถึง ปัจจุบัน ซึ่งทำให้ท่านมีประสบการณ์การสอนมาแล้ว 5 ปี

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ และมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงประสบการณ์ทั้งการแต่งเพลงสมัยนิยมและการสอนมาอย่างยาวนาน เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ทราบกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร และเพื่อเป็นแนวทางต่อครู อาจารย์ รวมถึงผู้ที่สนใจวิชาแต่งเพลงในอนาคต

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร
2. เพื่อสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้ด้านกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร
2. คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร

ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร โดยขอบเขตงานวิจัยมีดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา 2 ประเด็น ได้แก่

1.1 การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยศึกษา แนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผลที่เกิดกับผู้เรียน

1.2 คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการ กระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำชี้แจงในการ ใช้คู่มือ เนื้อหาสาระ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เอกสารที่เกี่ยวข้อง การวัดและประเมินผล แหล่ง อ้างอิง/แหล่งข้อมูล

2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2.2 กลุ่ม นิสิตนักศึกษา สาขาคณตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียน เรียนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน (ศิษย์ปัจจุบัน) โดยใช้ในการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

2.3 กลุ่ม นิสิตนักศึกษา สาขาคณตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เคยลงทะเบียน เรียนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน (ศิษย์เก่า) โดยใช้ในการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

3. ด้านสถานที่

ผู้วิจัยดำเนินการลงเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ที่ คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร

4. ด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการลงเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แบบสัมภาษณ์

ชุดที่ 1 เก็บข้อมูลจากอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

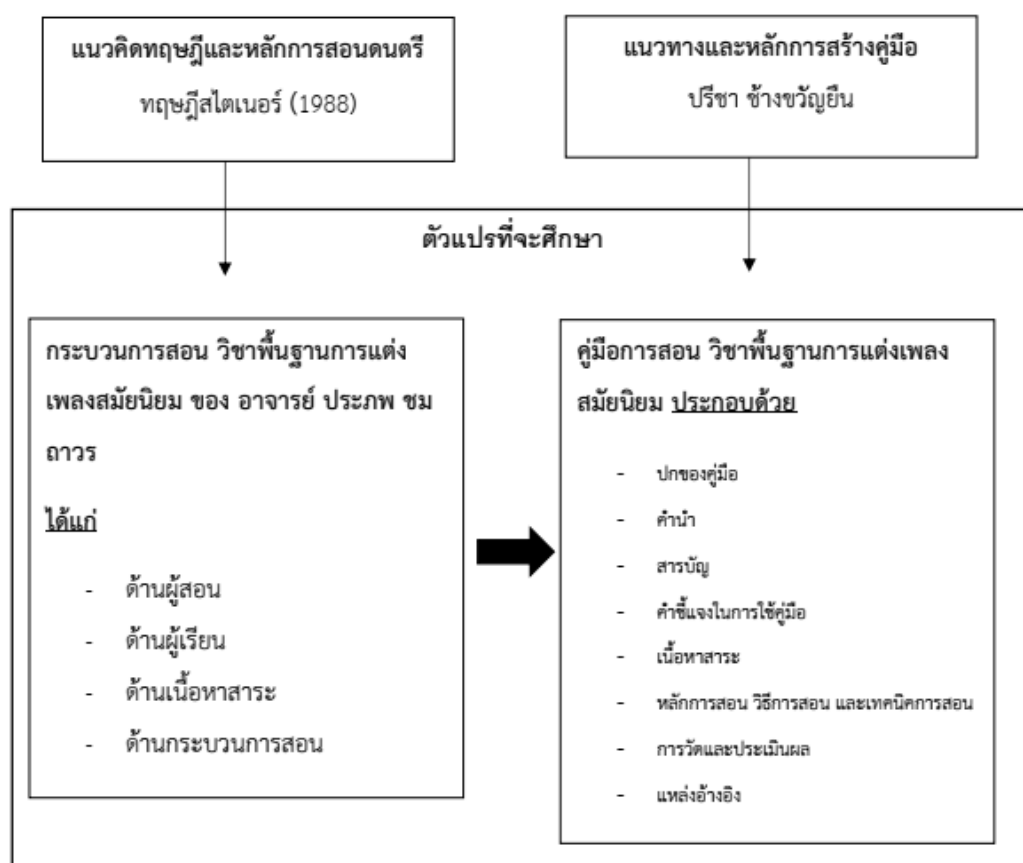
ชุดที่ 2 เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษา สาขาคณตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ ลงทะเบียนเรียนวิชาแต่งเพลง

ชุดที่ 3 เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษา ที่เคยลงทะเบียนเรียนวิชาแต่งเพลง

5.2 แบบสังเกต

วิธีการสังเกตการณ์สอนแบบมีส่วนร่วม

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การแต่งเพลงสมัยนิยม หมายถึง การประพันธ์เนื้อร้อง ทำนอง เพลงสมัยนิยม
2. เพลงสมัยนิยม หมายถึง เพลงที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในยุคสมัยนั้น
3. วิชาการแต่งเพลง หมายถึง วิชาชื่อ Basic Songwriting ที่สอนในหลักสูตร คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ เท่านั้น
4. คู่มือการสอนแต่งเพลงสมัยนิยม หมายถึง คู่มือที่ประกอบด้วย เนื้อหา คำชี้แจงการใช้งาน การวัดและประเมินผล แหล่งอ้างอิง ซึ่งเกิดจากการทำวิจัยฉบับนี้

5. กระบวนการสอน หมายถึง กระบวนการสอน วิชา Basic Songwriting ที่สอนใน
หลักสูตร คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ เท่านั้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่อง ศึกษาการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประวัติและผลงานของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร
 - 1.1 ประวัติส่วนตัว
 - 1.2 ประวัติการศึกษาและการสอน
 - 1.3 ประวัติผลงาน
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน
 - 3.1 ความหมายของการสอน
 - 3.2 องค์ประกอบของการสอน
4. การสอนดนตรี
 - 4.1 หลักการสอนดนตรี
 - 4.2 คุณทฤษฎีภาพและความซาบซึ้งในดนตรี
 - 4.3 การวัดผลและการประเมินผลทางดนตรี
5. คู่มือ
 - 5.1 ความหมายของคู่มือ
 - 5.2 ประเภทของคู่มือ
 - 5.3 องค์ประกอบของคู่มือ
 - 5.4 ลักษณะคู่มือที่ดี
 - 5.5 การสร้างคู่มือ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติและผลงานของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร
 - 1.1 ประวัติส่วนตัว

อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เกิดเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2519 พื้นเพเป็นคนจังหวัด กรุงเทพมหานครโดยกำเนิด อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 154/8 ถ.อิสรภาพ เขตบางกอกน้อย แขวงบ้านช่างหล่อ จังหวัด กรุงเทพมหานคร

1.2 ประวัติการศึกษาและการสอน

1.2.1 ประวัติการศึกษา

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนสุโรจน์วิทยา ปี พ.ศ. 2525-2527

ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 โรงเรียนวัดอมรินทราราม ปี พ.ศ. 2527-2530

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 (สอบเทียบ) โรงเรียนทวีธาภิเศก ปี พ.ศ. 2530-2535

ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปี พ.ศ. 2535-2539

1.2.2 ประวัติการสอน

อาจารย์พิเศษ คณะดุริยางคศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ปี พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน

อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ สาขาวิชาดนตรีสมัยนิยม มหาวิทยาลัย มหิดล ปี พ.ศ. 2555 – 2560

นอกจากการสอนในมหาวิทยาลัยแล้ว อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ยังได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร และผู้ให้ความรู้เรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมอีกหลายที่อีกด้วย เช่น งานโครงการ Futuristic Music ของวิทยาลัย วิศวกรรมสังคม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง , โครงการ One Day Opportunity : Song Writer วันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2562 , ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องการแต่งเพลง กับรายการดนตรี Good hope Music วันที่ 16 พฤษภาคม 2561

ภาพประกอบ 2 โครงการ Futuristic Music ที่มา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2562)

ภาพประกอบ 3 โครงการ One Day Opportunity : Song Writer ที่มา Thailand (2562)

ภาพประกอบ 4 GOOD HOPE Class | ชั้นเรียนที่ 5 'สอนกลวิธีการประพันธ์เนื้อเพลง' ที่มา Music (2561)

1.3 ประวัติผลงาน

อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เริ่มสร้างชื่อเสียงการแต่งเพลงของวง อาร์มแชร์ ซึ่งเป็นวงดนตรีที่เริ่มมีชื่อเสียงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปี พ.ศ. 2546 เพลง รีเปล่า อัลบั้ม Design ได้ทำให้ชื่อของวงอาร์มแชร์เป็นที่รู้จักได้ทั่วประเทศ นอกจากนั้น ยังมีเพลง วันที่ฉันป่วย รักแท้ ผู้ชายที่โหดดี ไปด้วยกันหรือเปล่า อาจเพราะเธอ พรุ้งนี้ ซึ่งต่างก็เป็นเพลงที่มีชื่อเสียง และได้กลายเป็นเพลงที่ส่งให้วงอาร์มแชร์กลายเป็นวงที่ยังมีชื่อเสียงมาจนถึงทุกวันนี้

นอกจากวง อาร์มแชร์แล้ว อาจารย์ประภาพร ยังได้แต่งเพลงให้กับวง Scrubb อีกหลายเพลง เพลงที่มีชื่อเสียงได้แก่ เพลงเข้ากันดี เพลงฝน เพลงลม เพลงเข้าใจ รวมถึงเพลง หนึ่งซ้า เพลง สะดุดรัก เพลง mother ของวง The richman toy อีกด้วย

นอกจากวงอาร์มแชร์แล้ว ยังมีผลงานเพลงอีกมากมาย ทุกเพลงของวง Superbaker ที่อาจารย์ ประภาพ เป็นสมาชิกวง ตำแหน่งนักร้องนำ เป็นผู้แต่งเองทั้งหมด ผลงานที่โดดเด่นของวง Superbaker เช่น รักคือสิ่งสวยงาม ความรัก ออกซิเจน คู่ชีวิต บ้านของหัวใจ มนุษย์ล่องหน ฯลฯ

ในปัจจุบัน อาจารย์ประภาพ ชมถาวร ยังมีผลงานเพลงที่ประสบความสำเร็จอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเพลงคิดถึง ของ โดม ปกรณ์ ลัม เพลง ทศกัณฐ์ มานะ ของเก้ง The Voice เพลงละครกุหลาบร้ายของนายตะวัน เพลงประกอบภาพยนตร์ 30 กำลังแจ๋ว เพลงประกอบภาพยนตร์ ความลับของนางมารร้าย เพลง ข้อห้ามของความเป็นเพื่อน ของวง Blue shade เพลง ขอ ของวง Lomosonic เพลง เสพติดความเจ็บปวด ของวง The Yers เพลง ซ้ำซ้ำ ของศิลปิน แมกซ์ เจนมานะ เพลงวันแรก Shonichi เพลง ปาร์ตี้ในฝัน เพลง ก็เพราะว่าชอบเธอ Kimi no Koto ga Suki dakara เพลง Password และเพลง Fewer ของวง BNK 48

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการสอนพื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยมจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ พบว่า ตามหลักสูตรการสอนวิชาแต่งเพลงเบื้องต้น ของมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด เป็นหลักสูตรที่ชัดเจนและเข้าถึงผู้เรียนได้ง่าย และมีรายละเอียดวิชาที่ครอบคลุม ซึ่ง ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ตามองค์ประกอบพื้นฐานตามหลักสูตรดังนี้

1. การแต่งเนื้อเพลง ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 8 บทเรียน ดังนี้

- 1.1 การกำหนดท่อนเพลง
- 1.2 การกำหนดเรื่อง
- 1.3 การกำหนดบริบทเพลง
- 1.4 การใช้ภาษา
- 1.5 ชื่อเพลง
- 1.6 การใช้ตัวอย่างอ้างอิง
- 1.7 การเตรียมพร้อม
- 1.8 การหามุมมองที่แตกต่าง

2. การแต่งทำนองเพลง ประกอบไปด้วยเนื้อหา 10 บท ดังนี้

- 2.1 สเกล
- 2.2 การเคลื่อนที่ของทำนอง
- 2.3 จังหวะของทำนอง

- 2.4 โครงสร้างการแต่งทำนอง
- 2.5 การแบ่งท่อนและวรรค
- 2.6 ความสัมพันธ์ของท่อนขึ้น ท่อนจบ ความยาว ความสั้นของท่อนเพลง
- 2.7 ความสมดุลของโน้ตเพลง
- 2.8 การพัฒนาทำนอง
- 2.9 การเว้นวรรคและท่อน
- 2.10 การแต่งทำนองเพื่อการร้อง
3. การเรียบเรียงเสียงประสาน ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 4 บทเรียน ดังนี้
 - 3.1 สเกลที่ใช้กับเสียงประสาน
 - 3.2 คีย์เพลง
 - 3.3 การใช้คอร์ด
 - 3.4 การหมุนเวียนและทางเดินคอร์ด
4. โครงสร้างของบทเพลง ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 3 บทเรียน ดังนี้
 - 4.1 องค์ประกอบของเพลง
 - 4.2 ความสำคัญของท่อนในภาพรวม
 - 4.3 การสร้างอารมณ์เพลง
5. การเรียบเรียงเพลง ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 5 บทเรียน ดังนี้
 - 5.1 จังหวะ
 - 5.2 การเลือกใช้เสียง
 - 5.3 การเลือกใช้เครื่องดนตรี
 - 5.4 การเลือกแนวเพลง
 - 5.5 การเลือกเพลงที่เหมาะสมกับนักร้อง
6. การรวบรวมความรู้เข้าด้วยกัน ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 7 บทเรียน ดังนี้
 - 6.1 ทำนองและเสียงประสาน
 - 6.2 ทำนองและเนื้อร้อง
 - 6.3 ทำนองและโครงสร้างเพลง
 - 6.4 เสียงประสานและเนื้อร้อง
 - 6.5 เสียงประสานและโครงสร้างเพลง
 - 6.6 เนื้อร้องและโครงสร้างเพลง

6.7 การรวบรวมทั้งหมด

7. หลักการแต่งเพลงสมัยนิยม ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 10 บทเรียน ดังนี้

7.1 การกำหนดประเด็นหลัก

7.2 การลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็น

7.3 ความชัดเจน

7.4 การหามุมมองใหม่

7.5 ความสอดคล้อง

7.6 ความเป็นหนึ่งเดียว

7.7 ท่อนเริ่มต้นเพลง

7.8 ท่อนจบเพลง

7.9 ทางเดินของท่อนเพลง

7.10 การเติมเต็ม

8. หลักการ 4 ประการ ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 4 บทเรียน ดังนี้

8.1 การรวบรวมเนื้อหา

8.2 การสร้างเนื้อหา

8.3 การวิเคราะห์เนื้อหา

8.4 การเรียนรู้

9. การแต่งเพลงสมัยนิยมและธุรกิจ ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 5 บทเรียน ดังนี้

9.1 การบันทึกเสียง

9.2 การทำงานร่วมกับนักดนตรีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

9.3 ลิขสิทธิ์เพลง

9.4 แนวโน้มตลาดเพลง

9.5 เครือข่ายวงการเพลง

10. อุปกรณ์ที่ใช้ในการแต่งเพลงสมัยนิยม

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน

3.1 ความหมายของการสอน

สมุน อมรวิวัฒน์ (2533) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ดังนี้ การสอน คือ สถานการณ์ที่สิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ ความสัมพันธ์ และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับผู้เรียน

ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และ ครูกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม โดยจะก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ซึ่งผู้เรียนนั้นสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ภายหลัง

สุพิน บุญชูวงศ์ (2531) ได้อธิบายความหมายของการสอนว่า การสอน คือ การจัดการจัด ประสบการณ์ให้นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม การสอนจึงเป็นภารกิจที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในเวลาเดียวกัน

ทศนา แหมมณี (2559) ได้ให้ความหมายของการสอนว่า การสอน คือ การการสั่งอธิบายชี้แจง หรือแสดงให้เห็น การสอนคือการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ โดยจะเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยที่ครูเป็นผู้จัดการเรียนรู้ ซึ่งเกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่

Good (2559) อธิบายการสอนไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. การสอนในความหมายแคบ คือ การกระทำการสอนให้ผู้เรียน ในสถานศึกษา
2. การสอนในความหมายกว้าง คือ การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อผู้เรียน การวางแผน ออกแบบ และประเมินการสอนในรูปแบบใหม่

จากความหมายของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนคือ การถ่ายทอดเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีของผู้สอนสู่ผู้เรียน ผ่านกระบวนการสอนที่มีแบบแผน และออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้น และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้ในอนาคต

3.2 องค์ประกอบของการสอน

จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีองค์ประกอบของการศึกษาเพื่อนำมาเป็นหลักในการศึกษากระบวนการสอนวิชาพื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยมของ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร พบว่า มีนักการศึกษาหลายทางได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอน แต่มีนักการศึกษาท่านหนึ่งที่แสดงทรรศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอนซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญในการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานโดยเป็นทฤษฎีของศาสตราจารย์ ดร. อลิซาเบธ สไตเนอร์ (ณรุทธ์ สุทจจิตต์, 2555) ดร.สไตเนอร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางปรัชญา และเป็นนักทฤษฎีที่พยายามมองสิ่งต่างๆอย่างเป็นระบบ โดยผลงานการเขียนที่น่าสนใจคือ หนังสือ Methodology of Theory Building ซึ่งนำเสนอกระบวนการสร้างทฤษฎีไว้อย่างละเอียดโดยใช้ทฤษฎีการศึกษาเป็นตัวอย่างในการสร้างทฤษฎี

ทฤษฎีทางการศึกษาของ ดร.สไตเนอร์ เป็นรูปแบบของการบรรยาย (Description) ที่เน้นการให้ความหมาย (Definiens) ของคำสำคัญหรือแนวคิด (Definiedum) ซึ่งมีความหมายที่กล่าวแล้วมีการขยายความเป็นลำดับ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันไปจนเกิดเป็นความสมบูรณ์ เป็นลักษณะของลูกโซ่ความหมาย (Definitional chain) ให้ความหมายของคำสำคัญกลายเป็นคำสำคัญต่อมาเป็นลำดับ จนถึงความหมายที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความสัมพันธ์หรือให้ความหมายต่อไป (Undefined) รูปแบบการนำเสนอทฤษฎีแสดงเป็นความสัมพันธ์ได้ดังนี้ $\text{Definiedum} = \text{df definiens}$

นอกจากนี้ ดร.สไตเนอร์ ยังได้ใช้ระบบหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยที่เป็นตัวเลขและจุดเพื่อแสดงความสัมพันธ์ด้วย เพื่อให้เห็นลำดับความสัมพันธ์เป็นลำดับขั้นที่ชัดเจน

ดร. สไตเนอร์ ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า เป็นการเรียนรู้จากการแนะนำด้วยความตั้งใจ (Education is intended guided learning) โดยนำเสนอทฤษฎีทางการศึกษาตามรูปแบบการบรรยายดังกล่าวไว้ดังนี้

1. การศึกษา (E) = df ระบบที่ประกอบไปด้วยระบบย่อยของครู (T) ผู้เรียน (S) สาร (C) และการเรียนการสอน (X)

T	S	C	X
---	---	---	---

ภาพประกอบ 5 แสดงระบบย่อยของการศึกษา

ที่มา: ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2555)

- 1.1 ระบบ = df ความสัมพันธ์ของส่วนประกอบซึ่งมีปฏิสัมพันธ์
- 1.2 ระบบย่อย = df ระบบที่อยู่ในระบบ
- 1.3 ครู = df ผู้แสดงบทบาทซึ่งมุ่งหวังในการแนะนำการเรียนรู้ให้ผู้อื่น
- 1.4 ผู้เรียน = df ผู้แสดงบทบาทซึ่งมุ่งหวังให้ผู้อื่นแนะนำการเรียนรู้
 - 1.4.1 การเรียนรู้ = df การเกิดโครงสร้างทางจิตใจ
 - 1.4.1.1 พัฒนาการจิตวิญญาณ = df การเกิดของโครงสร้างทางจิตใจ
- 1.5 สาร = df โครงสร้างของการพัฒนาทางจิตวิญญาณ
 - 1.5.1 โครงสร้างของการพัฒนาทางจิตวิญญาณ = df โครงสร้างที่ประกอบไปด้วย พุทธิปัญญา (CG) หรือจิตปัญญา (CN) หรือเจตปัญญา (AF)

CG	CN	AF
----	----	----

ภาพประกอบ 6 โครงสร้างทางจิตวิญญาณ

1.5.1.1 โครงการพุทธิปัญญา = df รูปแบบทางความคิดซึ่งเป็นเชิงปริมาณ (QN) เชิงคุณภาพ (QL) หรือ เชิงการกระทำ (PF)

QN	QL	PF
----	----	----

ภาพประกอบ 7 รูปแบบทางความคิดของพุทธิปัญญา

1.5.1.1.1 รูปแบบทางความคิดเชิงปริมาณ = df รูปลักษณะซึ่งเป็นเกณฑ์ (C) หรือทฤษฎี (T) หรือตัวอย่างของจริง (I)

C	T	I
---	---	---

ภาพประกอบ 8 รูปแบบทางความคิดเชิงปริมาณของพุทธิปัญญา

1.5.1.1.2 รูปแบบทางความคิดเชิงคุณภาพ = df รูปลักษณะซึ่งเป็นความซาบซึ้ง (AP) หรือความรู้จัก (AC) หรือความจำได้ (RC)

AP	AC	RC
----	----	----

ภาพประกอบ 9 รูปแบบทางความคิดเชิงคุณภาพของพุทธิปัญญา

1.5.1.1.3 รูปแบบทางความคิดเชิงการกระทำ = df รูปแบบการกระทำแบบสร้างสรรค์ (CR) หรือแบบประดิษฐ์ (IN) หรือแบบปฏิบัติทั่วไป (CO) หรือแบบอัตลักษณ์ (PR)

CR	IN	CO	PR
----	----	----	----

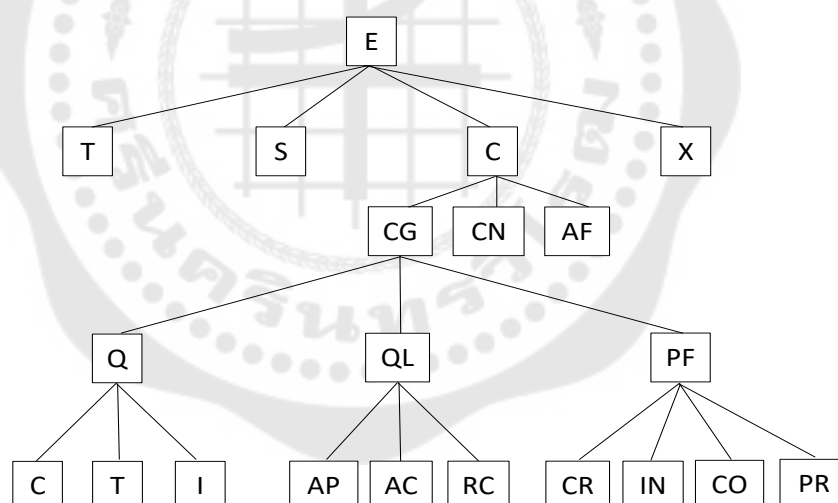
ภาพประกอบ 10 รูปแบบทางความคิดเชิงการกระทำของพุทธิปัญญา

1.5.1.2 โครงสร้างของจิตปัญญา = df รูปแบบสำหรับความตั้งใจ

1.5.1.3 โครงสร้างของเจตปัญญา = df รูปแบบสำหรับความรู้สึก

1.6 การเรียนการสอน = df สถานการณ์ที่จัดไว้เพื่อการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ของการศึกษาและองค์ประกอบย่อยทั้งหมดแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 11 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการศึกษา

ที่มา: ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555)

จากการศึกษาแนวคิดของ ดร.อลิซาเบธ สไตเนอร์สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการสอน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1. ผู้สอน (Teacher) คือผู้แนะนำความรู้ใหม่ให้แก่ผู้อื่น 2. ผู้เรียน (Student) คือผู้ที่ได้รับการแนะนำ 3. เนื้อหาสาระ (Content) เป็นโครงสร้างหรือองค์ประกอบของการเรียนรู้ 4. บริบท (Context) เป็นการจัดสภาพการเรียนรู้ จากทฤษฎีนี้

ผู้วิจัยเห็นว่า สามารถใช้เป็นกรอบในการวิจัย เรื่อง การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสม และครอบคลุม เนื่องจากการสอนวิชาแต่งเพลง มีรูปแบบการสอนและการถ่ายทอดที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับทั้งผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา และบริบท เพราะวิชาแต่งเพลงนั้นเป็นวิชาที่ละเอียดอ่อน ผู้สอนจึงต้องวางแผน จัดรูปแบบการสอน ผู้เรียนย่อมมีความแตกต่างและภูมิหลังที่หลากหลาย เป็นผลให้เนื้อหาและบริบทนั้นต้องสอดคล้องกับตัวผู้เรียนด้วย จากข้อสรุปข้างต้น จะเห็นว่า ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา และบริบทมีความสำคัญอย่างมาก

4. การสอนดนตรี

4.1 หลักการสอนดนตรี

การสอนดนตรีสามารถสอนได้แตกต่างกันหลากหลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี ดังนี้

Bloom (2549) ได้อธิบายว่า การเรียนดนตรี เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 3 ประการ ดังนี้

1. พฤติกรรมการเรียนรู้และความคิด ได้แก่ พฤติกรรมสร้างสติปัญญาของมนุษย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการแสดงพฤติกรรมทางความรู้ออกมา เช่นด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าเกี่ยวกับความหมาย สัญลักษณ์การสื่อความหมายของเสียงดนตรี โครงสร้างบทเพลง และรวมถึงเรื่องราวเบื้องหลังความเป็นมา ของแต่ละบทเพลง

2. พฤติกรรมด้านความรู้สึกและอารมณ์ เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ความเชื่อและความรู้สึกรวมถึงการยอมรับและไม่ยอมรับต่อเสียงดนตรีที่ได้ยิน

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางอวัยวะสัมผัส เป็นส่วนใหญ่ เช่น ความสามารถในการใช้มือ ใช้เท้า ความประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ หู แต่ และอวัยวะอื่นๆ รวมถึงความคล่องแคล่วว่องไวในการใช้อวัยวะต่างๆ ในการบรรเลงเพลงด้วยเครื่องดนตรีหรือการร้องเพลง

Simpson (2515) ได้อธิบายว่า ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ การสอนให้ผู้เรียนเข้าถึงทั้งศาสตร์และศิลปะต้องอาศัยทั้งเวลา ความตั้งใจ ของทั้งผู้เรียนและผู้สอน เทคนิคในการสอนสรุปทั่วไปได้ดังนี้

1. การฝึกทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี มีวิธีการดำเนินการสอนดังนี้

1.1 การสาธิตการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี จากนั้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะ

1.2 การสอนเป็นรายบุคคลโดยแนะนำและสาธิตให้ดู

1.3 การแนะนำและดำเนินฝึกซ้อมเป็นหมู่คณะ

2. การฝึกทักษะการอ่านโน้ตดำเนินการสอนด้วย วิธีการดังต่อไปนี้

2.1 ผู้สอนสาธิตการอ่านโน้ตออกเสียงสูงต่ำสั้นยาว ไม่ให้ผิดเพี้ยนแล้วผู้เรียนยฝึกตาม

2.2 มีการบรรยายและสาธิตการดำเนินจังหวะ

2.3 การให้ผู้เรียนปฏิบัติ และฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะ

3. การศึกษาภาคความรู้ดำเนินการสอนด้วย วิธีการดังต่อไปนี้

3.1 การบรรยายและสาธิต

3.2 การบรรยายและการใช้เสียงเพลง จากเทปบันทึกเสียงหรือจากสื่อประกอบการสอน

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการสอนดนตรีของนักวิชาการที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสอนดนตรีนั้นสามารถสอนได้หลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการสอนที่ผู้สอนใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเพื่อผู้เรียนจะได้นำวิชาความรู้ไปฝึกฝนให้เกิดทักษะ และนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงที่สุด การสอนดนตรีนั้นต้องสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมถึงต้องสอนให้ผู้เรียนเข้าใจในความหมายของบทเพลง

4.2 สุนทรียภาพและความซาบซึ้งในดนตรี

สุนทรียศาสตร์ หมายถึง “ความงามในธรรมชาติหรืองานศิลปะ ที่แต่ละบุคคลสามารถเข้าใจและรับรู้ รู้สึกได้” ซึ่งเป็นความเข้าใจและความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อความงามในธรรมชาติของงานศิลปะนั้น” สุนทรียภาพเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของมนุษย์โดยตรง ในเรื่องของความสวยงามของธรรมชาติและ ความสวยงามที่มนุษย์สร้างขึ้น เห็นได้จากผลงานทั้งหลาย ทั้งทางด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี และวรรณคดี ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555) ได้กล่าวถึงสุนทรียศาสตร์ทางดนตรีไว้ว่า เป็นสาระหนึ่งที่สำคัญทางดนตรีศึกษา ทางในองค์ประกอบและกระบวนการทางสุนทรียศาสตร์ ผู้สอนควรศึกษาดนตรีในเชิงสุนทรียศาสตร์ เพื่อให้เห็นคุณค่าและความงามตามหลักสุนทรียศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการจัดทำหลักสูตรดนตรีเพื่อที่จะนำเสนอดนตรีที่มีคุณค่าและงดงามอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นรากฐานในการส่งเสริมให้ผู้เรียน

เกิดความซาบซึ้งในดนตรี รวมถึงยังสามารถอธิบายดนตรีในเชิงวิชาการและความรู้สึกของตนเองได้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดคุณค่าและความงดงามของดนตรี เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ไว้และสร้างสรรค์ดนตรีที่เป็นความงามทางศิลปต่อไปในรุ่นหลัง

กล่าวได้ว่าสุนทรียภาพ ที่ไม่คือความงามและความซาบซึ้งในดนตรีซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการรับรู้ของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน เป็นการรับรู้ความงามและคุณค่าที่เกิดจากประสบการณ์ดนตรีของแต่ละบุคคล แต่สามารถแนะแนวทางให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกซาบซึ้งได้ด้วยตนเอง

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555) ให้ความหมายความซาบซึ้งในดนตรีว่า เป็นความรู้สึกที่มืดมัวในสุนทรียรสของดนตรีที่เกิดขึ้นจากการฟังด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ถ้า สีของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่เท่ากันและไม่สามารถสอนได้ แต่สามารถแนะแนวทางให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกซาบซึ้งได้ด้วยตนเอง ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในเรื่องของความซาบซึ้งในสุนทรียรสของดนตรี มีดังนี้

1. ดนตรี เป็นสุนทรียวัตถุ ซึ่งสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งได้ ต้องเป็นดนตรีที่มีโครงสร้างของรูปแบบและเนื้อหาที่ลึกซึ้งละเอียดอ่อน ตัวอย่างเช่น ดนตรี ดนตรีคลาสสิก เป็นต้น ซึ่งผู้สร้างสรรค์ดนตรีได้นั้นจะต้องใช้เวลาศึกษา และใช้เวลาฝึกฝนเป็นระยะเวลานาน จึงจะทำให้ผลงานที่ออกมามีคุณค่า หรือเป็นบทเพลงที่เด่นดังเป็นที่นิยมของผู้ฟังและผู้ศึกษาดนตรีทั่วไป

2. ผู้ฟัง จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และมีความเข้าใจในดนตรีพอสมควรจึงจะเกิดความซาบซึ้งได้ แต่อย่างไรก็ตามความซาบซึ้งนั้นก็มิระดับคือหากผู้ฟังมีความรู้ความเข้าใจ และมีการตอบสนองดนตรีอย่างลึกซึ้ง ค่อนข้างย่อมเกิดความซาบซึ้งได้อย่างแท้จริง ส่วนผู้ฟังที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับพอสมควรและมีการตอบสนองที่ไม่ลึกซึ้ง ผู้เรียนย่อมเกิดความซาบซึ้งในดนตรีได้ในระดับที่ไม่ลึกซึ้ง ดังนั้น ความซาบซึ้งจึงเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้โดยการศึกษาทำความเข้าใจโครงสร้างของดนตรี การมีส่วนร่วมการมีประสบการณ์ทางดนตรีให้มากยิ่งขึ้น

3. การฟัง หรือประสบการณ์ทางดนตรี 2 คือ กระบวนการคือ กระบวนการเชิงปริมาณ หมายถึงการฟังเพลงเพื่อต้องการค้นหาลักษณะต่าง ๆ ของบทเพลงหรือต้องการเปรียบเทียบลักษณะของบทเพลงบางประการกับเพลงอื่น ๆ กระบวนการเชิงคุณภาพ หมายถึงการฟังเพลงด้วยรู้สึกกันตอบสนองต่อบทเพลง เพื่อเป็นการฟังและสัมผัสกับความงดงามของดนตรีจนเกิดสุนทรียรสของดนตรี ซึ่งเรียกว่า “สุนทรียประสบการณ์” โดยมีพื้นฐานการฟังอย่างมีหลักการและมีความรู้ซึ่งเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ใช้ในการเข้าใจความงามของดนตรี

สรุปได้ว่า การรับรู้และเข้าใจในคุณค่าของสุนทรียภาพของคนตรีนั้นสามารถนำไปสู่ความซาบซึ้งในบทเพลงซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมที่ผู้เรียนจะต้องนำประสบการณ์และความเข้าใจมาใช้ในการฝึกฝนให้เกิดทักษะจนสามารถนำประสบการณ์และความรู้ผนวกเข้ากับสุนทรียภาพและความงามของคนตรีให้เกิดเป็นบทเพลงได้ และแม้ผู้สอนจะไม่สามารถให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในดนตรีได้ แต่ผู้สอนสามารถแนะแนวทางและแบ่งปันประสบการณ์ด้านความงามในดนตรีให้ผู้เรียนได้เพื่อนำไปใช้ในการตีความและนำไปสู่สัมผัสทางสุนทรียรสของผู้เรียนและจะนำไปสู่สุนทรียภาพทางดนตรีของผู้เรียน

4.3 การวัดผลและการประเมินผลทางดนตรี

การประเมินผลการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในการเรียนการสอนดนตรี เรื่องจะเป็นกระบวนการที่ช่วยตรวจสอบประสิทธิภาพและความสำเร็จของผู้สอนและผู้เรียน ว่าได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ กระบวนการเรียนการสอนสำเร็จไปถึงขั้นตอนใด ทำให้ผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวัดและการประเมินผลมาแก้ไข วิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีระบบ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2544) ได้แบ่งกระบวนการวัดและการประเมินผลทางดนตรีเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. การวัดและการประเมินเนื้อหาดนตรี

เนื้อหาดนตรี ได้แก่ 1. องค์ประกอบดนตรี ซึ่งประกอบด้วย จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปพรรณ รูปแบบสีสัน และลักษณะของเสียง 2. วรรณคดีดนตรี ซึ่งประกอบไปด้วย บทเพลงและประวัติดนตรี ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรี สามารถวัดและประเมินได้โดยแบบทดสอบซึ่งควรวัดทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ รวมถึงการวิเคราะห์ด้วยส่วนการสัมภาษณ์ หรือสอบถามปากเปล่าก็เป็นวิธีหนึ่งที่ดีที่ควรจะใช้แต่จะใช้เวลาค่อนข้างมากและใช้เวลามากในการเตรียมพร้อม ซึ่งไม่เหมาะกับการวัดและการประเมินผู้เรียนที่มีจำนวนค่อนข้างมาก

2. การวัดและการประเมินทักษะดนตรี

เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติทางการปฏิบัติรายบุคคลและการปฏิบัติเป็นกลุ่ม ซึ่งทั่วไปการวัดและการประเมินผลภาคปฏิบัติควรวัดให้ครบทุกทักษะ ได้แก่ การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์ และนอกจากนี้ควรแบ่งหัวข้อในการวัดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เกี่ยวกับความสามารถในทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี และคุณภาพของการปฏิบัติ ดังนั้นการวัดผลควรวัดและประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3. การวัดและประเมินด้านทัศนคติทางดนตรี

เป็นการวัดและประเมินผลอีกลักษณะหนึ่งที่แตกต่างกันจากการวัดและประเมินผลด้านเนื้อหาและทักษะดนตรี เนื่องจากทัศนคติทางดนตรีเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับรสนิยม ความชอบ ภูมิหลัง การรับรู้ดนตรีของผู้เรียนและผู้สอน ควรมีสุนทรีย์และความซาบซึ้งในดนตรี อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ อารมณ์ ซึ่งผู้เรียนอาจจะแสดงพฤติกรรมให้เห็นอย่างชัดเจน หรือไม่ก็ได้ วิธีการที่จะใช้ในการวัดและการประเมินทัศนคติทางดนตรี ได้แก่ การสังเกตและการสัมภาษณ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงทัศนคติของตนเองที่มีต่อดนตรีออกมา สิ่งสำคัญที่สุดในการวัดและการประเมินทัศนคติทางดนตรี คือ การประเมินอย่างสม่ำเสมอ และควรเป็นการประเมินระหว่างเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นจริงและน่าเชื่อถือ

สรุปได้ว่า การวัดและการประเมินทางดนตรีนั้นมีความสำคัญต่อการสอนดนตรี และเป็นขั้นตอนของการตรวจสอบทั้งด้านการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นกระบวนการสำคัญซึ่งนำไปสู่การนำข้อมูลไปใช้พัฒนา และศึกษา ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้สอนจะต้องดำเนินการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมทั้งการเลือกเครื่องมือ ความครบถ้วนของเนื้อหา และความเหมาะสมของผู้เรียนจึงจะทำให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนดนตรีมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ทางผู้เรียนและผู้สอนสูงสุด การวัดและประเมินผลผู้เรียน ยกบ่งบอกได้ถึงประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนวิธีการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของการสอนด้วย

5. คู่มือ

5.1 ความหมายของคู่มือ

คู่มือการสอนสื่อการสอนสำหรับครู ประกอบด้วยสิ่งชี้แนะวิธีการที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย อันได้แก่ จุดประสงค์ วิธีการจัดกิจกรรม ข้อเสนอแนะความรู้สำหรับครู ซึ่งถือเป็นแนวทางสำหรับครูในอันที่จะนำไปให้นักเรียนปฏิบัติ คู่มือหมายถึงสมุดหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการรู้ เพื่อประกอบตำราเรียน และอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือแนะนำอุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการสอน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2535)

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคู่มือไว้ดังนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ (2539) ได้กล่าวถึงความหมายของคู่มือไว้ว่า คู่มือเป็นหนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือให้แนวทางการปฏิบัติแก่ผู้ใช้ และสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

อำนาจ เกาตระกุล (2541) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คู่มือเป็นเอกสารที่มีรายละเอียดเสนอแนะแก่ผู้ใช้ ให้สามารถเข้าใจแนวทางการใช้และข้อพึงปฏิบัติที่จะช่วยให้การนำเรื่องนั้นไปใช้งานได้ตรงตามเจตนารมณ์

อนุชิต เชิงจำเนียร (2545) ให้ความหมายไว้ว่า คู่มือเป็นหนังสือ ที่เขียนขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ใช้ได้ศึกษาทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามได้ ในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุด และทำให้นักเรียนและนักศึกษามีความรู้ความสามารถ และทักษะที่ใกล้เคียงจากที่ผู้เขียนคู่มือได้ตั้งใจไว้

จากการให้ความหมายของนักวิชาการชั้นต้น จึงพอจะสรุปความหมายของคู่มือได้ว่า เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นมาเพื่อจุดประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ใช้ได้ศึกษาทำความเข้าใจ และง่ายต่อการปฏิบัติตาม ให้บรรลุในเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

5.2 ประเภทของคู่มือ

คู่มือการสอนเป็นสื่อที่ให้แนวทางและหลักปฏิบัติต่อผู้สอน นักวิชาการการศึกษาได้จัดแบ่งประเภทคู่มือไว้ดังนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ (2539) ได้แบ่งประเภทของเครื่องมือไว้ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นลักษณะของหนังสือเพื่อใช้เป็นแนวทางให้คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ วิชาการ กิจกรรม สื่อ และวัสดุอุปกรณ์และใช้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิง
2. คู่มือผู้เรียน เป็นลักษณะของหนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับการเรียนปกติประกอบด้วย สาระ แบบฝึกหัด แบบฝึกตอบคำถามปัญหาต่างๆ สรุปปัญหาและเนื้อหาต่างๆ
3. คู่มือทั่วไป เป็นลักษณะของหนังสือแนะนำให้มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถดำเนินการตามคำแนะนำของคู่มือได้ด้วยตนเอง

อำนาจ เกาตระกุล (2541) สรุปประเภทของคู่มือไว้ 3 ประเภทคือ

1. คู่มือหลักสูตร เป็นเอกสารที่มีรายละเอียดและข้อเสนอแนะแก่ผู้ใช้หลักสูตรให้สามารถเข้าใจ และใช้เป็นแนวทางในเนื้อหาและข้อควรปฏิบัติ
2. คู่มือฝึกงาน เป็นเอกสารที่เสนอแนวทางการปฏิบัติของผู้ฝึกงานและผู้เรียนในสถานศึกษา หรือสถานประกอบการให้มีแนวปฏิบัติในทางเดียวกัน

3. คู่มือนักเรียน เป็นเอกสารแนะนำการปฏิบัติของนักเรียน โดยเสนอแนะเกี่ยวกับข้อมูลและกฎระเบียบของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้กับนักเรียนเพื่อปฏิบัติตาม

บันลือ พฤษะวัน (2537) ให้ความหมายของคู่มือไว้ว่า คู่มือมีหลายแบบสามารถแยกประเภทได้ดังนี้

1. คู่มือรายวิชา เป็นตำราที่เสนอแนะเทคนิคการสอนแต่ละวิชาแต่ละระดับชั้น เช่นคู่มือครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา คู่มือสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

2. คู่มือรายวิชาและรายชั้น เป็นตำราที่เสนอแนะการสอนวิชาในระดับชั้นนั้น เช่นคู่มือครูสอนวิทยาศาสตร์ชั้นป.2 คู่มือครูสอนคณิตศาสตร์ชั้นป.2 เป็นต้น ตำราประเภทนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามการสอนและสามารถดำเนินการสอนเป็นรายบทเรียนควบคู่กันไปกับแบบเรียนที่นักเรียนใช้อยู่

3. คู่มือการสอนรายชั้นเรียน เป็นตำราที่เสนอแนะการสอนระดับชั้นนั้น ๆ ซึ่งครอบคลุมทุกวิชาหรือรายวิชา เช่น คู่มือการสอนสำเร็จรูปชั้นป .1 ถึง ป .3 ตำราประเภทนี้จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในระดับชั้นนั้นจะประกอบไปด้วยจุดประสงค์เพื่อหากิจกรรมและการตรวจสอบผลการเรียนระดับชั้นนั้น ๆ

5.3 องค์ประกอบของคู่มือ

การจัดทำคู่มือที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติได้ ต้องมี องค์ประกอบของคู่มือสำคัญดังนี้

วิโรจน์ สุวรรณรัตน์ (2546) ได้อธิบายองค์ประกอบของคู่มือดังนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ
2. วิธีการเรียนการสอน
3. การวัดประเมินผลข้อเสนอแนะ

เอกวุฒิ ไกลมาก (2541) กล่าวว่าองค์ประกอบของคู่มือครู ควรประกอบด้วยรายละเอียดที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ โดยปกติแล้วจะครอบคลุมถึง
 - วัตถุประสงค์ของคู่มือ
 - ความรู้พื้นฐาน ที่จำเป็นในการใช้คู่มือ
 - วิธีการใช้

- คำแนะนำ

2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการใช้เนื้อหาสาระพร้อมที่จะสอน โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบด้วย และอาจมีการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่จะอ่าน

3. การเตรียมการสอน ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

- การจัดเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น
- การเตรียมวัสดุต่างๆ เอกสารที่ใช้ประกอบการอ่าน แบบฝึกหัดและแบบ

ปฏิบัติที่ต้องใช้

- ข้อสอบคำเฉลย

- การติดต่อและประสานงานที่จำเป็น

4. กระบวนการ วิธีการ และกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญของคู่มือครู จำเป็นต้องให้ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

- คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน
- คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่จะให้การสอนบรรลุ

เป้าหมาย

- คำถาม ตัวอย่าง แบบปฏิบัติ และสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอน

- ข้อเสนอแนะซึ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ ซึ่งมักเกิดมาจาก

ประสบการณ์ของผู้เขียน

5. การวัดประเมินผลคู่มือที่ดีนั้น ควรจะต้องให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการสอนไว้อย่างครบถ้วน การวัดและการประเมินผล การสอน ซึ่งนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสอนอีกองค์ประกอบหนึ่งที่คู่มือจำเป็นต้องให้รายละเอียดต่าง ๆ เช่น

- เครื่องมือวัด

- วิธีวัดผล

- เกณฑ์การประเมิน

6. ด้านความรู้เสริม คู่มือครูที่ดีนั้นควรจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้และความสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้นั้นจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือทำข้อมูลที่จะช่วยในการส่งเสริมความรู้ของครู อันจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำ ที่เกี่ยวกับด้านการป้องกันและการแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือควรที่จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนมาให้มากพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ มักมีปัญหอะไรเกิดขึ้น และมีจุดอ่อนในเรื่องนั้นๆ มีอะไรบ้าง

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ หนังสือที่ดี ไม่ควรขาดการให้แหล่งอ้างอิง หรือแหล่งข้อมูล

5.4 ลักษณะที่ดีของคู่มือ

วิโรจน์ สุวรรณรัตน์ (2546) กล่าวว่าคู่มือที่ดีนั้นมีลักษณะในประเด็นหลักดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาต้องถูกต้อง และครอบคลุมสาระของคู่มือ
2. การจัดลำดับข้อมูล ควรนำเสนอเป็นขั้นเป็นตอนเข้าใจง่าย
3. รายละเอียดของคู่มือต้องชัดเจนเข้าใจง่าย
4. ผู้ใดอ่านแล้วจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้
5. รูปแบบของคู่มือเรียบร้อยสวยงามและทนทานต่อการใช้งาน

เอกวุฒิ ไกลมาก (2541) อธิบายลักษณะของคู่มือที่ดีดังนี้

1. สามารถเข้าใจลักษณะเนื้อหาขอบข่ายหรือสิ่งที่จะสอนได้อย่างกระจ่างชัด เช่นมองเห็นโครงสร้างของการสอนทั้งหมด
2. ช่วยให้ผู้สามารถดำเนินการตามแนวทางและขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดี และสามารถดัดแปลงและยืดหยุ่นได้เอง โดยไม่เป็นแนวทางบังคับ ต้องเสนอแนะแนวทางโดยสามารถให้ปฏิบัติงานได้คล่องแคล่วขึ้น
3. กิจกรรมที่สอนหรือกำหนดไว้ ควรมีการทดลองใช้กับเด็กวัยนั้น ๆ และเด็กสนใจปฏิบัติได้จึงควรนำมาใช้ได้
4. แนวทางการเขียน เน้นย้ำแนวปฏิบัติที่มุ่งไปสู่จุดหมายอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นย้ำในทางเดียวกัน เช่น ผู้ฝึกงาน ทำงานเป็นกลุ่มอย่างต่อเนื่อง จนเด็กมีแนวทางได้แนวทางชัดเจนแล้ว จึงฝึกเป็นรายบุคคลต่อไป
5. ความแปลกใหม่ของกิจกรรม ควรส่งเสริมแก่ผู้สอนโดยค่อยเป็นค่อยไป มิได้มุ่งกระจายแนวใหม่ทั้งหมด และต้องเป็นการปฏิบัติในแนวทางที่ได้ผลด้วย
6. รูปแบบและวิธีการที่เป็นแนวทางในการเขียนโครงรูปแบบและขั้นตอนโดยสม่ำเสมอ เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น คู่มือที่ตีพิมพ์นี้ผู้ใช้งานจะต้องนำไปใช้งานได้จริงและเกิดประสิทธิภาพและแนวทางที่ปฏิบัติได้จริงและมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างละเอียดชัดเจนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนนั้นมีความสนใจในการเรียนมากขึ้นและสามารถใช้เป็นสื่อในการสอนที่ดีได้โดยการมุ่งเน้นจุดมุ่งหมายในรูปแบบวิธีการหรือช่วยให้ผู้ใช้คู่มือเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติและปฏิบัติให้ถูกต้อง อีกทั้งยังต้องง่ายและกระชับต่อการทำความเข้าใจ เพื่อจะทำให้สะดวกต่อการนำไปใช้ และการทำความเข้าใจของผู้ผ่าน

5.5 การสร้างคู่มือ

ในการสร้างคู่มือนี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาขั้นตอนและหลักการในการสร้างคู่มือเพื่อการสร้างคู่มือที่มีความชัดเจนถูกต้องและเหมาะสม โดยคู่มือเป็นแหล่งของความรู้ของผู้ที่ศึกษา และสำคัญที่สุดคือ คู่มือจะเป็นตัวช่วยให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างคู่มือไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สุวรรณรัตน์ (2546) ได้พัฒนาคู่มือการเขียนแผนการสอนรายวิชา โดยเน้นการบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมสำหรับครูวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการเขียนแผนการสอนรายวิชา โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมลงในแผนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนและการวัดผลและการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้นักเรียนนักศึกษาทุกแผนกวิชาในสถานศึกษา โดยมีตัวอย่างของการเขียนแผนการสอน พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดรายวิชา ประกอบด้วย องค์ประกอบของคู่มือ 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 คำชี้แจงการใช้คู่มือ

ส่วนที่ 2 ความรู้ที่ต้องนำไปใช้เขียนแผนการสอน

- 2.1 วิธีศึกษาจุดประสงค์การสอน
- 2.2 การวิเคราะห์หลักสูตร
- 2.3 หัวข้อการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม
- 2.4 การเขียนเนื้อหาสาระ
- 2.5 วิธีการสอนหรือกิจกรรมการสอน
- 2.6 การเลือกสื่อการสอน
- 2.7 การเขียนกิจกรรมหรืองานที่มอบหมาย
- 2.8 การวัดผลและประเมินผล

2.9 การเขียนบันทึกหลังการสอน

ส่วนที่ 3 วิธีการเขียนแผนการสอนรายวิชาตามรูปแบบกรมอาชีวศึกษา

ชุดิมา เกิดน้อย (2553) ได้อธิบายถึงขั้นตอนในการสร้างคู่มือ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการร่างคู่มือ คำถามต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจการวางแผนร่างคู่มือ

1. จุดมุ่งหมายของคู่มือคืออะไร กล่าวคือ ผู้ใช้ต้องการใช้คู่มือในการแก้ปัญหาอะไร และใช้คู่มือในการแก้ปัญหา ใช้คู่มือสำหรับการปฏิบัติงานหรือใช้ก่อนการปฏิบัติงานเป็นต้น

2. ใครเป็นผู้ที่ใช้คู่มือเหล่านี้ เราจะทราบถึงความต้องการเฉพาะบางประการของผู้ใช้ทันทีและควร ถ้ากำหนดผู้ใช้คู่มือ ควรพยายามสร้างคู่มือให้ประเภทเดียวกันเท่านั้น เพราะเป็นการยากที่จะทำคู่มือหลายประเภท เนื่องจากผู้ใช้ที่อาจมีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ดังนั้นความต้องการในแต่ละระดับจึงแตกต่างกัน

3. การสอบถามผู้ให้ว่าพวกเขาต้องการคู่มือแบบไหน เช่น ผู้ใช้ไม่ต้องการเนื้อหา มาก หรืออาจต้องการรูปประกอบ การจัดทำคู่มือ ควรให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานให้มากที่สุด

4. คู่มือนี้จะใช้ที่ไหน

5. คู่มือนี้จะใช้อย่างไร กล่าวคือ หากต้องการใช้ประกอบขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติ ผู้สร้างคู่มือควรมีการร่างขั้นตอนการทำงานประกอบด้วย

6. การนำข้อมูลมาใช้ในคู่มือ ก่อนอื่นผู้สร้างต้องสามารถชี้ชัดถึงสิ่งที่ต้องการใช้ จากนั้นจึงพิจารณาตามความถนัด ทักษะ และความรู้ที่ผู้ใช้ต้องการในการปฏิบัติ

7. กำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน จะได้ทราบกรอบการเขียนคู่มือ

8. การกำหนดข้อมูลต่างๆ ในแต่ละขั้นตอน

9. การลำดับเนื้อหาชัดเจนในการเขียน

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาคู่มือ

1. การเขียนหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อย

2. จัดเรียงลำดับหัวข้อเหล่านั้น

3. วางแผนการนำข้อมูลใส่ไว้ในแต่ละหัวข้อ

4. เริ่มต้นเขียนเนื้อหา โดยการใช้คำง่าย ๆ และสั้น ๆ อธิบายความหมาย

และคำศัพท์เฉพาะที่มีการยกตัวอย่างมีความต่อเนื่องของเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การทดสอบคู่มือเราจะทดสอบคู่มือในเรื่องต่อไปนี้

1. เนื้อหาคู่มือ
2. รูปแบบ
3. ผลกระทบ

ชลธิรา ศรีสดีโส (2557) กำหนดขั้นตอนในการจัดทำคู่มือไว้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจาก เอกสาร ตำราหลักสูตร

ของวิจัยต่าง ๆ

2. วิเคราะห์ผู้ใช้ข้อมูล
3. กำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดขอบข่ายเนื้อหาความกว้างของคู่มือ
4. สรุปรายละเอียดข้อกำหนดจุดศึกษาในคู่มือ
5. เขียนเนื้อหาของคู่มือตามวัตถุประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาความกว้างของ

คู่มือ

6. ออกแบบรูปแบบภาพประกอบพิมพ์ทดลองใช้ตามกระบวนการพัฒนา

คุณภาพคู่มือแก้ไขปรับปรุง

7. นำไปใช้กับกลุ่มทดลอง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ชลธิรา ศรีสดีโส (2557) ได้กำหนดแนวทางในการจัดทำคู่มือไว้ดังนี้

1. การจัดทำคู่มือ เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานมาดำเนินการจัดทำคู่มือการ

จัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 คำชี้แจงการใช้คู่มือ
- 1.2 หลักสูตรรายวิชา จุดประสงค์รายวิชา และมาตรฐานรายวิชา
- 1.3 หน่วยการเรียนรู้
- 1.4 แหล่งข้อมูลอ้างอิง

2. ทดสอบคู่มือ ด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม และนำข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

3. ประเมินคุณภาพของคู่มือโดยการนำคู่มือที่ได้จากการแก้ไขปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น รวมทั้งนำคู่มือไปให้ครูผู้สอนได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานั้น แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากที่นักวิชาการกล่าวมา สรุปได้ว่า การจัดทำคู่มือจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ขั้นตอนการจัดทำคู่มือ ที่สำคัญคือ ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจาก

งานวิจัย และเอกสารตำราต่าง ๆ และสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับหลักสูตรวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำข้อมูล โดยนำความรู้พื้นฐานมาดำเนินงานจัดทำ ทดสอบและประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ โดยการจะสร้างคู่มือที่สมบูรณ์นั้นต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ทุกขั้นตอนเป็นไปด้วยความระมัดระวัง คู่มือจึงจะสามารถมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ที่แท้จริงกับผู้ใช้

จากการศึกษาแนวทางและทฤษฎีการสร้างคู่มือจากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์วิธีการดำเนินการสร้างคู่มือการสอนออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดการสร้างคู่มือการสอนวิชาพื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยม

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และตีความข้อมูลเกี่ยวกับการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร เพื่อสร้างข้อสรุป และเรียบเรียงเป็นคู่มือการสอนพื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยม

ขั้นที่ 3 เรียบเรียงสารสนเทศเกี่ยวกับการสอนพื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยม ตามแนวทางการสอนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ตามรูปแบบของคู่มือการสอน ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคู่มือการสอนพื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยมตามแนวทางการสอนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยผู้ทรงคุณวุฒิและลูกศิษย์ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและลูกศิษย์ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรแล้วจึงเขียนเป็นคู่มือการสอนพื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยม ตามแนวทางการสอนของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิธิพร พะเนาว์ศรี (2561) การสร้างคู่มือการสอนทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการถ่ายทอดกระบวนท่าของครูวิเชียร เกิดผล ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นพื้นฐานของครูวิเชียร เกิดผล เป็นครูดนตรีไทยที่มีความรู้ความสามารถ และมีชื่อเสียงอีกท่านหนึ่ง เนื่องจากตระกูลของครูวิเชียรเกิดผลนั้นเป็นตระกูลที่สืบทอดเชื้อสายด้านดนตรีไทยมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ผู้เรียนที่เรียนระนาดเอกขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการถ่ายทอดของครูวิเชียร เกิดผลมีจำนวนมากทั้งนักเรียน นักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ และนักดนตรีไทยทั่วไป จะให้ความสำคัญกับความสามารถ ความถนัดหรือความโดดเด่นของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการบรรเลง วิธีการสอนและเทคนิค

การสอนหลักการสอนที่ครูวิเชียร เกิดผลยึดถือ เพื่อเป็นแนวทางในการสอน ทักษะการบรรเลง ระนาดเอกชั้นพื้นฐานได้แก่ การศึกษาผู้เรียน เพื่อที่จะสามารถดึงศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน การสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน สอนเป็นขั้นตอน เน้นการสร้างพื้นฐานที่ดี และถูกต้องให้กับผู้เรียน วิธีการสอนทักษะการบรรเลงระนาดเอกชั้นพื้นฐานของครูวิเชียร เกิดผล มีการใช้วิธีการสอนอยู่ 2 วิธี คือ วิธีสอนโดยใช้การบรรยายและวิธีสอนโดยใช้การสาธิต ซึ่งจะปรับใช้ควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระและศักยภาพของผู้เรียน เทคนิคการสอนของครูวิเชียร เกิดผล มีเทคนิคในการสอนระนาดเอกเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีการไล่ระนาดเอก กววิธีการนั่งบรรเลงเพลงระนาดเอก เทคนิคการแก้ปัญหาของผู้เรียนมือไม่เท่ากัน เทคนิคการแก้ปัญหาเสียงระนาดเอกเสียงไม่เรียบ 2) คู่มือการสอนทักษะการบรรเลงเพลงระนาดเอกชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการถ่วงทอดของครูวิเชียร เกิดผล ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่สำคัญ ได้แก่ ความเป็นมาของระนาดเอก โครงสร้างทางกายภาพของระนาดเอก ช่วงเสียง ตำแหน่งของเสียงระนาดเอก แบบฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอก ขั้นตอนการสอน การวัดประเมินผล และแหล่งอ้างอิง

วสันต์ชาย มงคลชาติ (2561) คู่มือการสอนทักษะการตีกลองแขกชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการถ่วงทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา มีความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติทักษะทางดนตรีไทยอย่างลึกซึ้ง เป็นผลมาจากปัจจัยภายใน คือ เซอร์วิญญา และความถนัดทางด้านดนตรี ปัจจัยภายนอก คือ ท่านได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ซึ่งเป็นครอบครัวนักดนตรีไทย และได้ความเมตตาจากครูอาจารย์ที่มีองค์ความรู้เฉพาะด้านโดยตรง ผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดการตีกลองแขกจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ทุกคนล้วนแต่มีพื้นฐานในการบรรเลงเครื่องดำเนินทำนองประกอบ โดยท่านได้กำหนดลักษณะของผู้เรียนและคัดเลือกผู้ที่จะมาเรียนเครื่องดนตรีด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนตีกลองแขกมาแล้ว เนื้อหาสาระที่จัดการเรียนการสอนนั้น จะมีความครอบคลุมทั้งเรื่องของทฤษฎี และการปฏิบัติ โดยมีหลักการสอน คือ สอนเนื้อหาครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎี และการปฏิบัติ เน้นการสร้างพื้นฐานที่ดี และถูกต้องให้กับผู้เรียน สอนทักษะอย่างเป็นขั้นตอน และผู้สอนต้องรับรู้รอบด้านและเป็นแบบอย่างที่ดี มีการใช้วิธีการสอนอยู่ 2 วิธี คือ วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย และวิธีสอนโดยใช้การสาธิต ซึ่งจะปรับใช้ควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระและศักยภาพของผู้เรียน มีการใช้เทคนิคในการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนอยู่ 5

เทคนิค ได้แก่ เทคนิคการช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาบท เทคนิคการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้น เทคนิคการแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่ถนัดมือซ้าย เทคนิคการสร้างสระและกล่อมเนื้อที่จำเป็น และเทคนิคการท่องโน้ตหน้าทับเป็นทำนองเพลง 2) คู่มือการสอนทักษะการตีกลองแท่งขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการถ่ายทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่สำคัญได้แก่ 2.1 ประวัติที่มาของกลองแขก 2.2 โครงสร้างทางกายภาพของกลองแขก 2.3 การฝึกทักษะการตีกลองแขก 2.4 หน้าทับของกลองแขกขั้นพื้นฐานและ 2.5 การดูแลรักษากลองแขก โดยมีหลักการสอนวิธีการสอนและเทคนิคการสอนทักษะการตีกลองแขกขั้นพื้นฐาน ที่สามารถนำไปปรับใช้ในแนวทางในการสอนได้อย่างสมบูรณ์

นัทธมน พึ่งเจริญ (2556) แนวคิดการสร้างสรรค์ประพันธ์บทเพลง ซึ่งเป็นของ อาจารย์ฐิระพล น้อยนิตย์ ในการแสดงหุ่นละครเล็ก โดย คณะโชนดุริยางค์ เรื่องพระมหาชนก ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสครบรอบพระชนม์มายุ 84 พรรษา ผลการวิจัยพบว่า (1.)การประพันธ์เพลง ของอาจารย์ เกิดมาจาก "เดน" โดย อาจารย์จะประพันธ์โดยใช้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่มีเพลงนั้น โดยยึดหลักการแต่งเพลงที่มีมาของไทย ซึ่งก็ได้แต่งตามขั้นตอนของการแต่งเพลง ซึ่งเพลงแต่ละชนิดมีโครงสร้างที่แตกต่างกันไป อาจารย์ ฐิระพลนั้นสามารถประพันธ์เพลงได้ในทุกรูปแบบ ดังที่ อาจารย์สมปอง โตสง่า นั้นได้เคยพูดไว้ว่า ยอมรับว่าเป็นคนที่แต่งเพลงได้ลึกซึ้งมาก ซึ่งก็แสดงให้เห็นถึง ความสามารถมากล้น ที่มีอยู่ในตัวของ อาจารย์ ฐิระพล น้อยนิตย์ (2.) แนวคิดการสร้างสรรค์เพลงที่ใช้ในการแสดงหุ่นละครเล็กนั้น นอกจากจะใช้ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการประพันธ์เพลงแล้ว ยังต้องใช้การวิเคราะห์ และคำนึงถึง บทละคร ฉาก รวมถึงเวลา ของร้อยกรองและร้อยแก้ว ที่มักปรากฏอยู่ในละคร ซึ่งอาจารย์ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากบทละครต่างๆ ในฉากนั้น จะใช้เพื่อสื่ออารมณ์ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น อารมณ์ของเพลงที่ใช้ในการประกอบการแสดงนั้น จึงต้องมีความละเอียดอ่อนอย่างมาก แต่เทคนิคที่อาจารย์ได้ใช้ในการประพันธ์เพลงของอาจารย์นั้น เป็นไปในแบบปิด ซึ่งการประพันธ์ในรูปแบบดังกล่าวนี้ จะเป็นการสร้างสรรค์ผลงานเพลง โดยการหยิบยกเพลงไทยมาแต่งขึ้นใหม่ และไม่ทิ้งความเป็นอัตลักษณ์อันดั้งเดิมของเดิมไป (3.) ลักษณะของผู้ประพันธ์เพลง ในทัศนคติ บุคคลนั้นต้องเป็นบุคคลที่มีความพิเศษในตนเอง โดยมีทั้ง พรสวรรค์ พรแสวง และอยู่กับการสะสมองค์ความรู้ ประสบการณ์ในแต่ละบุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากผู้ที่มีความรู้ ครู อาจารย์ ทั้งหลาย แล้วนำมาคิด ดัดแปลง คนแต่งเพลงนั้นเป็นบุคคลที่มีความคิดที่สร้างสรรค์ ต้องมีจินตภาพ มโนภาพในการเข้าถึงเพลง และนำความรู้สึกเหล่านั้นมาถ่ายทอดลง

ในบทเพลง (4.) การสร้างสรรค์และความร่วมสมัยของอาจารย์ฐิระพล น้อยนิธย์ อาจารย์ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับคำว่า “ร่วมสมัย” คือการร่วม และรวมสิ่งต่างๆ ซึ่งมากกว่า 2 สิ่งเข้าด้วยกัน เช่น ร่วมสมัยกัน ร่วมเชื้อชาติที่แตกต่างกัน เอามาทำให้เกิดเป็นผลงาน ซึ่งการสร้างสรรค์การประพันธ์ครั้งนี้อาจารย์ ได้นำเครื่องดนตรีของอินเดียเข้ามาประกอบด้วย เพื่อที่จะทำให้บทเพลงนั้น กลืนอายุความเป็นแขกเพื่อให้ตรงกับเนื้อเรื่องที่เป็นยุค “คุปตะ” ของอินเดีย และสร้างสรรค์เพลงขึ้นมาใหม่ จากเพลงไทย

ภูพิสิฐ หอมภูปพรหม (2554) แก่นเนื้อหารูปแบบการประพันธ์คำร้องและทำนองเพลงรักอมตะของไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2475 - 2530 ผลการวิจัยพบว่า (1) แก่นของเพลงรักเป็นเพลงแนวโศกนาฏกรรมแฝงความสุข และ เพลงรักแบบสุขนาฏกรรมแฝงความเศร้า โดยมีแก่นเพลงรักใน 4 แบบคือ แบบ “พรรณนาอารมณ์ รัก” รองลงมาเป็นแก่นของเพลงรักแบบ “เมื่อมีรักย่อมมีทุกข์” แบบ “ตัดพ้อต่อว่า” และแบบ “รัก เธอจริงใจ” (2) เพลงรักส่วนใหญ่มีเนื้อหาเป็นกลางๆ ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับทุกเพศ รองลงมา เหมาะสำหรับผู้ชาย และสำหรับผู้หญิง ตามลำดับ (3) รูปแบบคำร้องในบทเพลงรักล้วนมี ฉันทลักษณ์แบบร้อยกรองคล้ายกลอนสุภาพ และได้ซ่อนคำคม คำพังเพย ภาษิต คำอุปมาอุปไมย และคติเตือนใจ เอาไว้ทุกเพลง ทั้งยังนิยมวางคำสำคัญเอาไว้ที่ชื่อเพลง โดยส่วนใหญ่วางคำ วลี หรือประโยคแรกของเพลง และวางไว้ในส่วนอื่น ๆ ของเพลงตามลำดับ (4) รูปแบบทำนองในเพลง รักส่วนใหญ่ ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะกับเสียงของนักร้องคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ และถูกสร้างขึ้นเพื่อประกอบ การแสดงตามลำดับ โดยมีทำนองประยุกต์รูปแบบมาจากเพลงไทยเดิม หรือเพลง พื้นบ้าน และมีทำนองที่มาจากเพลงต่างชาติ ส่วนท่วงทำนองของเพลงรักส่วนใหญ่ มีรูปแบบซ้ำ มากถึงปานกลาง และมักนิยมใช้จังหวะสโลว์ โบลีโร่ และวอลท์ซ เป็นหลัก และมีคีตลักษณ์หรือ โครงสร้างของทำนองเป็นแบบมาตรฐานยอดนิยมมากกว่าแบบอื่น

ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2540) การสร้างคู่มือการสอนปฏิบัติดนตรีสากล ระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ในด้านความสมบูรณ์ ของคู่มือปฏิบัติดนตรีสากลพบว่าความคิดเห็นโดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคู่มือมีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่งรูปแบบของคู่มือขนาดของคู่มือรวมทั้งจำนวนหน้ามีความเหมาะสมสะดวกในการนำไปใช้เนื้อหามีความเหมาะสมครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติการจัดวางเนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายากโดยมีความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องในการเพิ่มทักษะที่ยากขึ้น 2) ในด้านการปรับปรุงหนังสือคู่มือฝึกปฏิบัติดนตรีสากลพบว่าคู่มือมีส่วน

ที่ต้องปรับปรุงคือควรมีการเพิ่มเนื้อหาทางทฤษฎีดนตรีสากลเพื่อสร้างความเข้าใจทางดนตรีให้มากขึ้นโดยเฉพาะการอ่านโน้ตสากลและควรมีการเพิ่มเทคนิคการเล่นเครื่องดนตรีแต่ละชนิดให้มากขึ้นและนิสิตส่วนใหญ่ยังมีความต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเพิ่มการบรรยายและการสาธิตการเล่นมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัย เรื่องการสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการเก็บข้อมูลการวิจัยจากเอกสาร การสัมภาษณ์และการสังเกตจากอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยตรง และจากนิสิตนักศึกษา สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนและเคยเรียนวิชาแต่งเพลง อย่างละ 5 คน สามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 4 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย

1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแต่งเพลงสมัยนิยม หลักการแต่งเพลงสมัยนิยม การสอนและการฝึกแต่งเพลง

1.2 แนวคิด หลักการสอนดนตรี ประกอบด้วย หลักการสอนดนตรี สุนทรียภาพและความซาบซึ้งในดนตรี การวัดและการประเมินผลทางดนตรี

1.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน ประกอบด้วย ความหมายของการสอน องค์ประกอบของการสอน และ ทักษะการสอน

1.4 คู่มือการสอน ประกอบด้วย ความหมายของคู่มือ องค์ประกอบของคู่มือ ประเภทของคู่มือ และการสร้างคู่มือ

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานคือ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2.2 ผู้เรียน คือ

2.2.1 นิสิตนักศึกษา สาขาคณตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาแต่งเพลง จำนวน 5 คน

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลขั้นปฐมภูมิและข้อมูลขั้นทุติยภูมิ

3.1.1 ข้อมูลขั้นปฐมภูมิ ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกเสียง การบันทึกภาพนิ่ง การบันทึกภาพเคลื่อนไหว

3.1.2 ข้อมูลขั้นทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร วารสาร จุลสารและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอนแต่งเพลง และการแต่งเพลงสมัยนิยมเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น หอวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ห้องสมุดสาขาคณตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร), ห้องสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ และ การสังเกต

3.2.1 การสัมภาษณ์ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามหรือประเด็นการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยไว้อย่างชัดเจน และคำนึงถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบประเด็นคำถามหรือแนวแนวการสัมภาษณ์ตาม วัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 2 ร่างคำถามในการสัมภาษณ์ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานคือ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของ อาจารย์
ประภาพร ชมถาวร คือ นิสิตนักศึกษา สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาแต่ง
เพลง

2.1 กลุ่ม นิสิตนักศึกษา สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียน
เรียนการแต่งเพลงสมัยนิยมชั้นพื้นฐาน (ศิษย์ปัจจุบัน) โดยให้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

2.2 กลุ่ม นิสิตนักศึกษา สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เคย
ลงทะเบียนเรียนการแต่งเพลงสมัยนิยมชั้นพื้นฐาน (ศิษย์เก่า) โดยให้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน
5 คน

ชุดที่ 3 สำหรับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของ อาจารย์
ประภาพร ชมถาวร คือ นิสิตนักศึกษา สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เคยลงทะเบียนเรียนวิชา
แต่งเพลง

ขั้นที่ 3 นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบตามความตรง ความถูกต้อง ครบถ้วนตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย โดย
ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณา โดยใช้สูตร IOC (มยุรี ศรีทอง, 2554: 51; อ้างอิงจาก บุญ
เชิด ภิญโญอนันตพงษ์) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่ได้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ใน
ข้อนั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อ
นั้น
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

หากค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิในข้อใดมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่ามีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องตามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.50 ถือว่าไม่สอดคล้อง ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.2.2 แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสังเกตกระบวนการสอนทุกขั้นตอน

ขั้นที่ 4 การจัดกระทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการดำเนินการศึกษาระบบการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร คือ การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปข้อมูลแบบอุปนัยและนำเสนอเป็นความเรียงในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านผู้สอน

นำเสนอประวัติ ข้อมูล ความเป็นตัวตนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.1 ภูมิหลังด้านการแต่งเพลง

1.2 คุณลักษณะความเป็นครู

2. ด้านผู้เรียน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะที่ดีของผู้เรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

3. ด้านเนื้อหาสาระ

ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่ปรากฏในการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ซึ่งครอบคลุมถึงแบบฝึกหัดและบทเรียนต่างๆ ที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนความรู้และทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ที่ผู้เรียนได้รับจากอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร แบ่งเป็น 10 หัวข้อ ดังนี้

4. ด้านกระบวนการสอน

ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ด้านการเรียนการสอน ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร แบ่งออกเป็น 3 ข้อดังนี้

- 4.1 หลักการสอน
- 4.2 วิธีการสอน
- 4.3 เทคนิคการสอน
- 4.4 การวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ผู้วิจัยสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จากการศึกษา วิเคราะห์ เรียบเรียงเป็นเอกสารอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย

- 5.1 ปก
- 5.2 คำนำ
- 5.3 สารบัญ
- 5.4 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ
- 5.5 เนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร
- 5.6 หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน
- 5.7 การวัดและประเมินผล
- 5.8 แหล่งข้อมูล/อ้างอิง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งอยู่ในแนวทางของดนตรีศึกษา การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ตอนที่ 2 คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ตอนที่ 1 กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกทั้งหมดเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผู้สอน

นำเสนอประวัติ ข้อมูล ความเป็นตัวตนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.1 ภูมิหลังด้านการแต่งเพลง ได้แก่ ด้านการแต่งเพลงสมัยนิยม และด้านประสบการณ์ทางดนตรีที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถและคุณสมบัติที่เด่นชัดของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ตลอดจนงานปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้ความสามารถของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร นั้นพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านการแต่งเพลงสมัยนิยม

1.2 คุณลักษณะความเป็นครู โดยนำเสนอทักษะความเป็นครูที่โดดเด่นของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยผู้วิจัย ได้วิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม เพื่อแสดงถึงการมีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี

2. ด้านผู้เรียน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะที่ดีของผู้เรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

3. ด้านเนื้อหาสาระ

ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่ปรากฏในการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ซึ่งครอบคลุมถึงแบบฝึกหัดและบทเรียนต่างๆ ที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนความรู้และทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ที่ผู้เรียนได้รับจากอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร แบ่งเป็น 10 หัวข้อดังนี้

3.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น

3.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)

3.3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)

3.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)

3.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ

3.6 คู่เทียบ

3.7 สัมผัสในเนื้อเพลง

3.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง

3.9 สูตร Inside Out & Outside In

3.10 ฉาย MV ด้วยคำ

4. ด้านกระบวนการสอน

ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ด้านการเรียนการสอน ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร แบ่งออกเป็น 3 ข้อดังนี้

4.1 หลักการสอน

เป็นหลักการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน เป็นการนำเสนอหลักการที่สำคัญซึ่งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ยึดถือเป็นแนวทางในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

4.2 วิธีการสอน

เป็นวิธีการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน นำเสนอวิธีการสอนและขั้นตอนที่สำคัญของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ที่ใช้ในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

4.3 เทคนิคการสอน

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้เพื่อช่วยในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.4 การวัดและประเมินผล

เป็นการวัดและประเมินผลที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้ในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

1. ด้านผู้สอน

1.1 ประวัติ ข้อมูล ความเป็นตัวตนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ภาพประกอบ 12 อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ที่มา: ประภาพร ชมถาวร (2561)

อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เป็นนักร้อง นักดนตรี และนักประพันธ์เพลง ผู้อยู่เบื้องหลังเพลงสมัยนิยมมากมาย ในวงการเพลงของประเทศไทย มีความเชี่ยวชาญทางด้านการประพันธ์เนื้อร้อง ทำนอง และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นอย่างมาก ปัจจุบัน อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เป็นอาจารย์สอนที่คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และด้วยความที่ท่านเป็นบุคคลที่มีอัธยาศัยดี มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความจริงใจ ตั้งใจทำงาน จึงเป็นที่รักและนับถือของลูกศิษย์ทุกคน อาจารย์ประภาพร ชมถาวรอุทิศตนให้การสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้น

พื้นฐานอย่างเต็มความสามารถ โดยที่จะถ่ายทอดความรู้ทุกอย่างที่มีให้แก่ลูกศิษย์โดยไม่ปิดบังแต่อย่างใด ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อของการศึกษาออกเป็น 3 หัวข้อดังนี้

1.1.1 ประวัติและภูมิหลังของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร

1.1.2 ผลงานของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร

1.1.3 เกียรติยศที่ได้รับ

1.1.1 ประวัติและภูมิหลังของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร

จากการศึกษาประวัติของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลประวัติและภูมิหลังของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้ดังนี้

อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เกิดเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2519 พื้นเพเป็นคนจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยกำเนิด อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 154/8 ถ.อิสระภาพ เขตบางกอกน้อย แขวงบ้านช่างหล่อ จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนสุโรจนวิทยา ปี พ.ศ. 2525-2527

ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 โรงเรียนวัดอมรินทราราม ปี พ.ศ. 2527-2530

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 (สอบเทียบ) โรงเรียนทวีธาภิเศก ปี พ.ศ. 2530-2535

ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปี พ.ศ. 2535-2539

ประวัติการสอน

อาจารย์พิเศษ คณะดุริยางคศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ปี พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน

อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ สาขาวิชาดนตรีสมัยนิยม มหาวิทยาลัย มหิดล ปี พ.ศ. 2555 – 2560

นอกจากการสอนในมหาวิทยาลัยแล้ว อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ยังได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร และผู้ให้ความรู้เรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมอีกหลายที่อีกด้วย เช่น งานโครงการ Futuristic Music ของวิทยาลัย วิศวกรรมสังคม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง , โครงการ One Day Opportunity : Song Writer วันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2562 ,

ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องการแต่งเพลง กับรายการดนตรี Good hope Music วันที่ 16 พฤษภาคม 2561

1.1.2 ผลงานของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร

เพลง "ความรู้สึกของคนที่มิเธออยู่ด้วยกันอีกหนึ่งคนบนโลกใบนี้ (Minute of Love) " (พ.ศ. 2545)

เพลง "หลับ (Bitter lullaby)" Smallroom 003 (พ.ศ. 2546)

เพลง "วันหนึ่ง" ในโปรเจกต์ อะเดย์

อัลบั้ม "Beautiful Day" (พ.ศ. 2547)

อัลบั้ม "Joy" (พ.ศ. 2548)

เพลง "เมื่อไหร่" ในอัลบั้ม "Like Light"

อัลบั้ม "My Lovely Pop Band" (พ.ศ. 2550)

อัลบั้ม "Popover" (พ.ศ. 2553)

เพลง "30 กำลังแจ๋ว" ประกอบภาพยนตร์เรื่อง "30 กำลังแจ๋ว" (พ.ศ. 2554)

เพลง "เต็มเต็ม" (พ.ศ. 2556)

เพลง "ความรัก" (พ.ศ. 2556)

เพลง "ฉันทอม" ประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง "กุหลาบร้ายของนายตะวัน" (พ.ศ. 2557)

เพลง "โลกของคนเหงา" (พ.ศ. 2557)

เพลง "หลง" (พ.ศ. 2557)

อัลบั้ม "Beside You" (พ.ศ. 2557)

อัลบั้ม "Easy Listening" (พ.ศ. 2560)

1.1.3 เกียรติยศที่ได้รับ

อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เริ่มสร้างชื่อเสียงการแต่งเพลงของวง อาร์มแชร์ ซึ่งเป็นวงดนตรีที่เริ่มมีชื่อเสียงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปี พ.ศ. 2546 เพลง รีเปล่า อัลบั้ม Design ได้ทำให้ชื่อของวงอาร์มแชร์เป็นที่รู้จักได้ทั่วประเทศ นอกจากนั้น ยังมีเพลง วันที่ฉันป่วย รักแท้ ผู้ชายที่โชคดี ไปด้วยกันหรือเปล่า อาจเพราะเธอ ฟรุ้งนี้ ซึ่งต่างก็เป็นเพลงที่มีชื่อเสียง และได้กลายเป็นเพลงที่ส่งให้วงอาร์มแชร์กลายเป็นวงที่ยังมีชื่อเสียงมาจนถึงทุกวันนี้

นอกจากวง อาร์มแชร์แล้ว อาจารย์ประภาพ ยังได้แต่งเพลงให้กับวง Scrubb อีกหลาย เพลง เพลงที่มีชื่อเสียงได้แก่ เพลงเข้ากันดี เพลงฝน เพลงลม เพลงเข้าใจ รวมถึงเพลง หนึ่งห้า เพลง สะดุดรัก เพลง mother ของวง The richman toy อีกด้วย และยังมีผลงานเพลงอีกมากมาย ทุกเพลงของวง Superbaker ที่อาจารย์ ประภาพ เป็นสมาชิกวง ตำแหน่งนักร้องนำ เป็นผู้แต่งเอง ทั้งหมด ผลงานที่โดดเด่นของวง Superbaker เช่น รักคือสิ่งสวยงาม ความรัก ออกซิเจน คู่ชีวิต บ้านของหัวใจ มนุษย์ล่องหน ฯลฯ

ในปัจจุบัน อาจารย์ประภาพ ชมถาวร ยังมีผลงานเพลงที่ประสบความสำเร็จอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเพลงคิดถึง ของ โดม ปกรณ์ ลัม เพลง ทศกัณฐ์ มานะ ของเก้ง The Voice เพลงละครกุหลาบร้ายของนายตะวัน เพลงประกอบภาพยนตร์ 30 กำลังแจ๋ว เพลงประกอบ ภาพยนตร์ ความลับของนางมารร้าย เพลง ข้อห้ามของความเป็นเพื่อน ของวง Blue shade เพลง ขอ ของวง Lomasonic เพลง เสพติดความเจ็บปวด ของวง The Yers เพลง ซ้ำซ้ำ ของศิลปิน แมกซ์ เจนมานะ เพลงวันแรก Shonichi เพลง ปาร์ตี้ในฝัน เพลง ก็เพราะว่าชอบเธอ Kimi no Koto ga Suki dakara เพลง Password และเพลง Fewer ของวง BNK 48

แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประภาพ ชมถาวร นั้น มีประสบการณ์และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องของการแต่งเพลงสมัยนิยมเป็นอย่างมาก และสามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่สั่งสมมา ไปใช้กับอาชีพการประพันธ์เพลงได้อย่างดีเยี่ยม

1.2 คุณลักษณะความเป็นครู

คุณลักษณะความเป็นครูของอาจารย์ประภาพ ชมถาวร ได้รับการสั่งสมมาจากการมี โอกาสถูกรับเชิญให้ไปบรรยายเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมในหลายๆ สถานศึกษาและสถาบัน ต่างๆ จึงเกิดประสบการณ์และการตระหนักรู้ว่า การเรียนการสอนเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมใน ประเทศไทยนั้น ควรได้รับการสนับสนุนและมีบุคลากรมากกว่านี้ อีกทั้งยังเล็งเห็นศักยภาพที่ ค่อนข้างสูงของผู้เข้าอบรม ซึ่งมีแววเป็นนักแต่งเพลงที่ดีได้ เพียงแค่ขาดแนวทาง และผู้แนะนำที่ดี

หลังจากนั้น อาจารย์ประภาพ ชมถาวร ได้มีโอกาสถูกเชิญไปสอนที่มหาวิทยาลัย ศิลปากร ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ อาจารย์ประภาพ ชมถาวร ถ่ายทอด ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ การแต่งเพลงสมัยนิยม ให้นักศึกษาได้อย่างเต็มที่ นอกเหนือจากนั้น อาจารย์ประภาพ ชมถาวร ยังมี ความมุ่งมั่นพัฒนาบทเรียน แบบฝึกหัด ให้เข้ากับยุคสมัย และการเปลี่ยนแปลง รวมถึงบริบทและ ลักษณะเฉพาะตัวของนักศึกษาแต่ละคนอีกด้วย

การสอนของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร มุ่งเน้นให้นักศึกษามีความสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพจริงได้ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพนักดนตรี นักแต่งเพลง โปรดิวเซอร์ นักเขียน นักร้อง ศิลปิน และอื่นๆอีกมากมาย อีกทั้งอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ใช้วิธีสร้างบรรยากาศในการสอนให้ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด เคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติผลงานของทุกคน และวิจารณ์ผลงานกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาเท่านั้น และท่านก็ได้ยึดถือหลักการเหล่านี้มาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาทั้งอดีตและปัจจุบันจึงให้ความเคารพนับถืออาจารย์ประภาพรเป็นอย่างมาก

2. ด้านผู้เรียน

องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการเรียนการสอนก็คือ ผู้เรียน และถือเป็นเป้าหมายที่สูงที่สุดของการจัดการเรียนการสอน โดยที่ผู้สอนจะต้องใช้ทักษะ ความรู้ และความสามารถ ในการสอน เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด และก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ ใน

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผู้เรียนในการเรียนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการนำเสนอกลุ่มลูกศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน

จากการศึกษาลูกศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลกลุ่มลูกศิษย์ปัจจุบัน ซึ่งมีผลรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 ลักษณะของผู้เรียน

ผู้เรียนของการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานกับอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ของคณะดุริยางคศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ผู้เรียนทุกคนล้วนแล้วแต่มีพื้นฐานทางดนตรี การอ่านโน้ต เขียนโน้ต และการเล่นเครื่องดนตรีอย่างน้อย 1 ชิ้น เนื่องจากอายุของนักศึกษาที่เรียนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานกับอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร นั้นใกล้เคียงกัน นักศึกษาแต่ละคนจึงมีพื้นฐานความรู้ทางด้านเพลงสมัยนิยมอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน แต่จะมีพื้นฐานทางด้านการแต่งเพลงที่แตกต่างกันมาก ในส่วนนี้ทำให้ความสามารถในการจัดการกับความแตกต่างเหล่านั้นของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะมีการวิเคราะห์ลูกศิษย์จากแบบฝึกหัดที่ให้ไป วิเคราะห์บุคลิกและความสนใจในแต่ละคน บางคนชื่นชอบการเขียนกลอน บางคนชอบการพูด บางคนชอบการเล่าเรื่อง การเขียนบทภาพยนตร์ หรือเรื่องอื่นๆเช่นการทำมิวสิก วิดีโอ หรือ

ภาพยนตร์ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะไม่บังคับหรือเปรียบเทียบนักศึกษาคนหนึ่งกับอีกคนหนึ่ง แต่จะดึงเอาศักยภาพของแต่ละคนออกมา เมื่อเห็นว่านักศึกษาคณะนั้นๆ มีโอกาสทำในเรื่องใดได้ดี อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ก็จะสนับสนุนให้ฝึกฝนในด้านนั้นๆ มากกว่าบังคับให้ทำตามแบบฝึกทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้เต็มไปด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ การได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา ทำให้เกิดการเรียนการสอนที่สนุก ผ่อนคลาย และพร้อมเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เป็นอย่างยิ่ง

จะเห็นได้ว่า ลูกศิษย์ที่เรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานกับอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะต้องมีพื้นฐานทางดนตรี พื้นฐานเรื่องเพลงสมัยนิยม และพื้นฐานการเล่นดนตรีมาก่อน หลังจากนั้น อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะสังเกตผู้เรียนจากศักยภาพของแต่ละบุคคล และแนะนำการเรียนตามความเหมาะสม เนื่องจากการเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานนั้น เรื่องราวและแรงบันดาลใจในการแต่งเพลงของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน และนักศึกษาแต่ละคนก็มีวิธีการขึ้นต้นเพลง เขียนเพลง และเทคนิคการเขียนเพลงที่แตกต่างกัน โดยอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะใช้วิธีให้แบบฝึกหัดที่แตกต่างกัน แล้วนำมาแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่มีหลากหลายของการแต่งเพลง จึงทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 เจตคติที่ดีต่อการเรียนแต่งเพลง

ในการเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวرنั้น เจตคติที่ดีต่อดนตรี และดนตรีสมัยนิยม เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนได้อย่างมีความสุข เนื่องจากการเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานนั้น ผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องมีความรักในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็น การเขียนกลอน การพูด การเล่าเรื่อง จึงจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยที่อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้กล่าวไว้ว่า “นักเรียนแต่ละคนไม่ได้เกิดมาเพื่อเป็นนักแต่งเพลง เราไม่สามารถทำให้ทุกคนเป็นนักแต่งเพลงได้ การลงเรียนวิชานี้ก็ไม่ได้ทำให้ใครเป็นนักแต่งเพลงที่สุดยอดทันที แต่อย่างน้อยที่สุด หลังจากเรียนวิชานี้จบแล้ว ทุกคนจะได้รับทักษะความรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง อาจจะไปใช้ในการแต่งเพลง การทำหนังสือ เพลงโฆษณา หรือประยุกต์ใช้กับงานจากคนละสาขาอาชีพเลยก็ได้” (สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2564) ซึ่งนับเป็นการช่วยทำให้นักศึกษาที่มีความหลากหลายทางด้านการฟังเพลง และเป้าหมายรวมถึงบุคลิกภาพ มีจุดตั้งต้นในการเรียนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมได้แน่ชัดขึ้น และเป็นการแสดงออกว่าอาจารย์ ประภาพร ชมถาวرنั้นได้สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนแต่งเพลงสมัยนิยมให้กับนักศึกษาทุกๆ คนตั้งแต่ก่อนเริ่มเรียน

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เรียนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมกับ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร นักศึกษาทุกคนชื่นชอบเพลงสมัยนิยม และมีความต้องการศึกษาเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยม หากแต่เริ่มแรกหลายคนไม่มีความรู้ในเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมเลย จึงทำให้เกิดความกลัว และประหม่าในตอนแรกเริ่มของชั้นเรียน แต่เมื่อได้เรียนกับอาจารย์ ประภาพ ชมถาวรแล้ว ทำให้ นักศึกษาทุกคนมองการเรียนแต่งเพลงไปในมุมมองใหม่ และสนใจวิชาการแต่งเพลงมากขึ้นด้วย

จะเห็นได้ว่า ในการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวรนั้น ถือได้ว่าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อเพลงสมัยนิยมอยู่แล้ว แต่มีความไม่ มั่นใจในตัวเองเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยม อย่างไรก็ตามเมื่อได้รับการสอนจากอาจารย์ ประภาพ ชมถาวรแล้ว ทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น อีกทั้งอาจารย์ ประภาพ ชมถาวรยังได้ปลุกฝังให้ นักศึกษาได้ฝึกคิด ฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขึ้นชมผลงานของตนเอง ขึ้นชมผลงานของผู้อื่น กล่าววิจารณ์งานของตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ นั้นส่งผลให้ผู้เรียนมี พัฒนาการไม่เพียงแต่ด้านการแต่งเพลง แต่ทำให้มีพัฒนาการทางด้านการใช้ชีวิต การอยู่ในสังคม ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

3. ด้านเนื้อหาสาระ

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ไว้ 2 ประเด็นคือ 1. เพื่อ ศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร และ 2. เพื่อสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร ซึ่งอาจารย์ ประภาพ ชมถาวรได้กล่าวไว้ว่า “การเรียนแต่งเพลงสมัยนิยม นั้น เรียนรู้ไปเพื่อนำไปใช้ได้ทั้งการแต่งเพลงโดยตรง หรือนำหลักการไปใช้ในแนวทางอื่นๆได้อีก ด้วย นักเรียนแต่ละคนไม่ได้เกิดมาเพื่อเป็นนักแต่งเพลง เราไม่สามารถทำให้ทุกคนเป็นนักแต่ง เพลงได้ การลงเรียนวิชานี้ก็ไม่ได้ทำให้ใครเป็นนักแต่งเพลงที่สุดยอดทันที แต่อย่างน้อยที่สุด หลังจากเรียนวิชานี้จบแล้ว ทุกคนจะได้รับทักษะความรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง อาจจะนำไปใช้ในการ แต่งเพลง การทำหนังสือ การทำเพลงโฆษณา หรือประยุกต์ใช้กับงานจากคนละสาขาอาชีพเลยก็ เป็นได้” (สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2564) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวรนั้น ได้ยึดแนวทางการสอนที่มุ่งเน้น ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ไม่อยู่ในกรอบ และใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มากและกว้าง ที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ลำดับเนื้อหาสาระของการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้น พื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร ไว้ 10 หัวข้อดังนี้

- 3.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น
- 3.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)
- 3.3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)
- 3.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)
- 3.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ
- 3.6 คู่เทียบ
- 3.7 สัมผัสในเนื้อเพลง
- 3.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง
- 3.9 สูตร Inside Out & Outside In
- 3.10 ฉาย MV ด้วยคำ

ซึ่งเนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาทั้ง 10 หัวข้อนี้ ผู้วิจัยได้สรุปจากบทสัมภาษณ์ของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ละลูกศิษย์ ซึ่งได้รับการสอนวิชาสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ซึ่งมีเนื้อหาสาระดังนี้

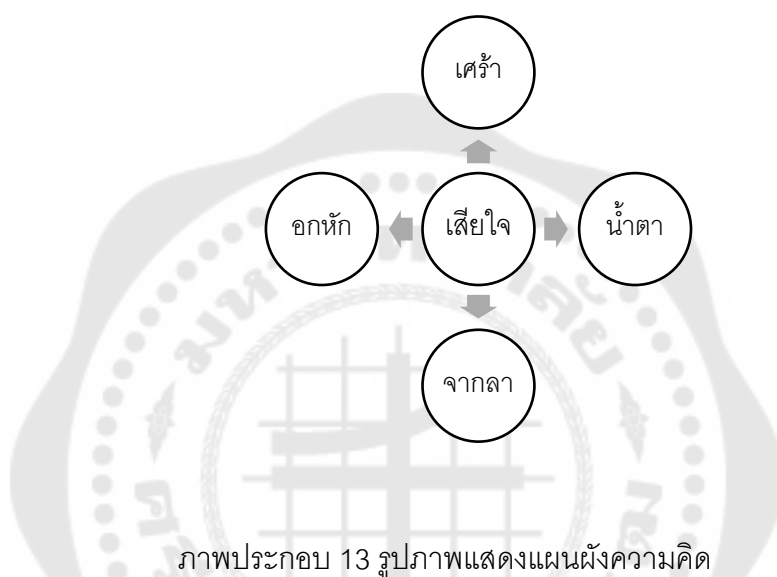
3.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น

ในบทแรกนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรต้องการเน้นย้ำในเรื่องของการประเมินทักษะการถ่ายทอดของนักศึกษาแต่ละคนก่อน โดยการให้ผู้เรียน เขียนเรียงความ คนละ 1 เรื่อง ไม่กำหนดหัวข้อ ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องที่ดีหรือร้าย ประสบการณ์ตื่นเต้น ประสบการณ์ที่ผู้เรียนรู้สึกว่ามีความประทับใจร่วมกับคนที่รัก ช่วงเวลาต่างๆในชีวิต คน สัตว์ สิ่งของ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ความรู้สึกเศร้า เสียใจ น้อยใจ มีความสุข หรือปรัชญาที่ตนเองเชื่อถือชื่นชอบได้ หลังจากนั้น อาจารย์ประภาพร ชมถาวร จะชี้ให้เห็นว่า เรียงความของแต่ละคนมีความพิเศษและน่าที่ตรงจุดไหน คำ หรือ ข้อความไหนโดดเด่นและสามารถนำมาเป็นสารตั้งต้นหลักในการแต่งเพลงได้

การเรียนการสอนในบทนี้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการของตนเองได้อย่างเต็มที่ และไม่ยึดติดอยู่กับการแต่งเพลงที่ต้องเริ่มต้นจากเนื้อร้อง ทำนองหรือดนตรี อีกทั้งยังเป็นการชี้ให้เห็นว่า ทุกคนมีวิธีการคิดการเขียนที่ไม่เหมือนกันอย่างสิ้นเชิง และผู้เรียนทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่อยู่ในคลังคำศัพท์ในสมอง เพียงแค่ไม่รู้วิธีการนำออกมาใช้งานเท่านั้นเอง ทั้งนี้ยังช่วยเพิ่มพูนความเชื่อมั่นที่จะริเริ่มการแต่งเพลงของผู้เรียนได้อย่างดีเยี่ยม

3.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)

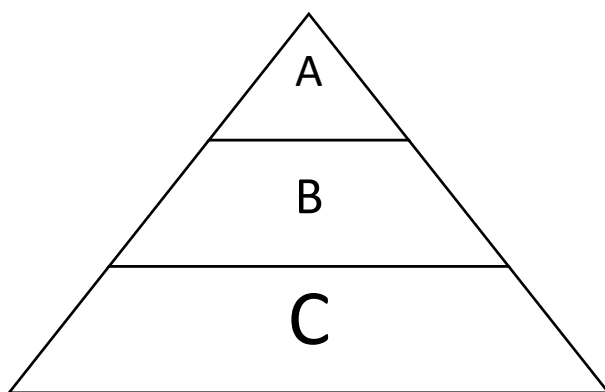
ในหัวข้อนี้อาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการแตกแขนงความคิดจากการใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form) เริ่มต้นจากเรื่องการใช้แผนภูมิความคิดในการ กำหนดเรื่องและแกนความคิดในการแต่งเพลง โดยให้ผู้เรียนเรื่องเขียน 1 ความรู้สึก หลังจากนั้นให้แตกขยายออกเป็นคำพูดที่นึกได้ ยกตัวอย่างดังแผนภูมินี้

ที่มา: ชนทัช สุริยะชัย (2564)

จากแผนภูมิข้างต้น อาจแยกคำอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับคำนั้นๆ ได้อีกมากมาย ยกตัวอย่างเช่น คำว่า น้ำตา อาจจะแตกออกไปได้อีกหลายคำเช่น ร้องไห้ พุ่มพวย ร้องไห้ในใจ ช่มใจ และอื่นๆอีกมากมาย

หลังจากการเขียนแผนภูมิเพื่อค้นหาแกนความคิดหลักแล้ว อาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้กล่าวถึงการเล่าเรื่องตามท่อนเพลง อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้อธิบายไว้ด้วยแผนภูมิรูปภาพดังนี้

ภาพประกอบ 14 รูปภาพแสดงแผนภูมิท่อนเพลง

ที่มา: ชนทัช สุริยะชัย (2564)

ตามแผนภูมินี้ สามารถแบ่งการเล่าเรื่องในแต่ละท่อนออกเป็น 3 ท่อน ดังนี้

ท่อน A หรือท่อน Verse : ทำหน้าที่เล่าความเป็นมาของเพลงนั้นๆ อาจารย์ประกายกล่าวว่า “ท่อน A คือท่อนที่จะดึงดูดให้คนฟังฟังเพลงจนจบเพลงหรือไม่ ถ้าเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ก็เหมือนกับ 5-10 นาทีแรก ว่าน่าสนใจพอที่จะดึงดูดให้คนดูอยากที่จะดูภาพยนตร์เรื่องนั้นต่อหรือไม่ เพียงแต่การแต่งเพลงนั้นต่างออกไป เรามีเวลาแค่ 30-40 วินาทีเพื่อดึงคนสนใจของคนฟัง ดังนั้นท่อน A จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแต่งเพลงเพลงหนึ่ง” (สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2564)

ท่อน B หรือท่อน Pre – Chorus (หรือที่นักดนตรีหลายท่านอาจเรียกว่า Pre-Hook) : ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างท่อน A กับท่อน C ทำให้เพลงมีความเข้มข้นขึ้น ในเรื่องของเนื้อหาของท่อน B นั้นจำเป็นที่จะต้องทำหน้าที่ขยายความหรือแยกออกจากท่อน A มา เพื่อให้เกิดความหลากหลายของเหตุการณ์ หรือบริบทที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ถ้าหากท่อน A พูดถึงเรื่องอดีต เนื้อหาในท่อน B ควรจะพูดถึงปัจจุบันหรืออนาคต หรือถ้าหากต้องการยืดเส้นเวลาในอดีตไว้ทั้งเพลง อาจใช้การเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือตัวละครแทน

ท่อน C หรือท่อน Chorus : ท่อนนี้เป็นท่อนที่สำคัญที่สุดในเพลง ข้อความทุกอย่างที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อควรจะถูกเขียนไว้ในท่อนนี้ อาจารย์ประกายกล่าวว่า “ถ้าเปรียบเหมือนภาพยนตร์ ท่อน Chorus คือจุดไคลแมกซ์ของเรื่องๆนั้น ท่อนที่จะเฉลยทุกอย่างที่เราพูดมา ตอบคำถามทุกอย่างที่เราถามไว้ หรือทิ้งคำถามไว้ให้ฝังลงไปใจคนฟังแบบแทะไม่ออก” (สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2564)

ในส่วนนี้อาจารย์ประกาย ชมถาวร ให้ผู้เรียนนำเรื่องราวต่างๆในบทเรียนที่ 1 (เขียนความรู้สึกให้เป็น) มาใส่เป็นข้อความสั้นๆ ในแต่ละท่อน เพื่อให้เห็นภาพว่าในแต่ละท่อนของเพลงนั้น ต้องการจะพูดถึงเรื่องอะไร โดยที่ยังไม่ต้องลงมือแต่งเพลง

จากบทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ชมถาวรยังคงเน้นย้ำในเรื่องวิธีการคิด และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้นำความคิดสร้างสรรค์ออกมาจากความคิดความทรงจำให้ได้มากที่สุด โดยนำมาเขียนเป็นแผนภูมิความคิดก่อน หลังจากนั้นจึงนำแกนหลักของเรื่องนั้นมาเรียบเรียงเป็นท่อนเพลง เพื่อที่จะทำให้เพลงมีการเล่าเรื่องที่มีเหตุผลและไม่หลุดจากแกนความคิดหลักออกไปไกล

3.3 น้ำเสียงในเพลง

ในหัวข้อนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้อธิบายเรื่องการใช้น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone) ไว้ว่า ในสถานการณ์หรือการกระทำที่เหมือนหรือคล้ายกันนั้น อารมณ์และความรู้สึกของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามตัวแปรหลายๆ อย่าง ยกตัวอย่างเช่น การไปเที่ยวทะเล บางคนก็ไปกับครอบครัว ซึ่งอาจจะได้รับความรู้สึกและบรรยากาศแบบอบอุ่น กับอีกคนไปกับคนรักเพื่อฉลองวันครบรอบแต่งงาน ก็อาจจะได้รับอารมณ์ ความรู้สึกและบรรยากาศที่แตกต่างออกไป หรือจะเป็นอีกคนที่เป็นคนเดียวเพราะเพิ่งเลิกกับคนรักที่คบหาอยู่กันมานาน ก็ย่อมได้รับอารมณ์ ความรู้สึกและบรรยากาศที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับ 2 ตัวอย่างก่อนหน้านี้แน่นอน เพราะฉะนั้นการใช้น้ำเสียงในเพลง ผู้ประพันธ์ต้องจินตนาการให้ออกว่า คนที่เรากำลังพูดถึงนั้นรู้สึกอย่างไร อยู่ในสถานการณ์ไหน จึงจะสามารถเขียนออกมาให้เห็นภาพและแสดงอารมณ์ได้ชัดเจนขึ้น

หลังจากที่ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร อธิบายเรื่องการใช้น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone) และยกตัวอย่างให้ผู้เรียนฟังแล้ว จึงให้ผู้เรียนลองเขียนน้ำเสียงของผู้ที่ผู้ประพันธ์ได้เล่าถึง โดยนำเอาแกนหลักและการเขียนท่อนเพลงคร่าวๆ ในบทเรียนที่ 1 (เขียนความรู้สึกให้เป็น) และ 2 (แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)) มาใช้ และมีการเริ่มให้ผู้เรียนลองเขียนเนื้อเพลงใส่ลงไปในท่อนเพลงบ้างแล้ว

จากบทเรียนนี้จะเห็นได้ว่า อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้เพิ่มเติมแนวคิดเกี่ยวกับการใช้น้ำเสียงให้เข้ากับอารมณ์และความรู้สึกของเพลง เป็นการสอนให้ผู้เรียนใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ในการเริ่มเขียนเพลง ซึ่งจำเป็นและมีผลอย่างยิ่งกับเนื้อเพลง เพราะหากเนื้อเพลงกับอารมณ์ของเพลงนั้นขัดแย้งกัน ก็อาจจะทำให้ผู้ฟังสับสนได้

3.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)

การสอนเรื่องมุมมองหรือ Point of view ในการแต่งเพลงนั้น อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้เน้นย้ำในเรื่องของการคิดและมองในมุมต่างๆ โดยปกติแล้วมุมมองที่นักแต่งเพลงใช้มีอยู่ 4 มุมมองดังนี้

3.4.1 เพลงที่เล่าถึงบุคคลที่สาม (3rd Person Narration) หรือพูดถึงบุคคลอื่นๆเช่น “ใน

วันที่เขาได้พบกับเธออีกครั้งนึง” ในเพลงคำถามใจๆ ของ คัทโตะ จะเห็นว่าเพลงนี้ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงเรื่องของคนอื่นและตัวผู้เล่าเรื่องเป็นคนเล่าเรื่องของบุคคลอื่น

3.4.2 การเล่าถึงตัวเอง (1st Person Narration) คือ การเล่าถึงตัวเอง (ผู้เล่า) ว่าตนเองรู้สึก

อย่างไร หรืออาจพูดถึงอีกบุคคลหนึ่งเพียงแต่ไม่ได้ส่งข้อความตรงๆ ส่วนใหญ่การเล่าเรื่องในมุมมองนี้จะมีตัวละครเพียงแค่ 1 คน คือผู้เล่านั่นเอง

3.4.3 เพลงที่เล่าถึงบุคคลที่ 2 (2nd Person Narration) คือการเล่าเรื่องโดยที่มีตัวละครคือ

ผู้เล่า กำลังพูดกับบุคคลอีก 1 คน แต่พูดถึงความสัมพันธ์ของคนๆ นั้นกับบุคคลที่ 3 อีกที

3.4.4 การเล่าเรื่องแบบตัวต่อตัว (Direct Address) ผู้เล่ากำลังพูดอยู่กับบุคคลใดบุคคล

หนึ่ง ข้อความที่จะพูดจะเป็นข้อความที่ผู้เล่าต้องการพูดกับผู้รับโดยตรง ส่วนใหญ่จะใช้คำว่า “ผม” กับ “คุณ” หรือ “ฉัน” กับ “เธอ”

ในหัวข้อนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่ใช้วิธีมองในหลายๆมุม ยกตัวอย่างเช่น มีนักศึกษาคนหนึ่ง เป็นดาวมหาวิทยาลัย แล้วให้ผู้เรียนเขียนว่า ถ้าหากเราจะพูดถึงนักศึกษาคณะนี้ผ่านมุมมองตัวละครต่างๆ อยากจะเขียนว่าอะไรบ้าง เช่น ถ้าหากเราเป็น พ่อ แม่ ของดาวมหาวิทยาลัยคนนี้ จะมีความรู้สึกแบบไหนกับลูกบ้าง เช่น ภูมิใจ ห่วงใย หรือ ถ้าเราเป็นคนรักของบุคคลนี้ จะมีเรื่องราวอะไรที่สามารถเขียนได้บ้าง ซึ่งอาจจะเป็นอารมณ์ความรักแบบวัยรุ่น โดนพ่อแม่กีดกัน ความต่างของฐานะ เป็นต้น และหากมองถึงมุมมองคนไกลตัวอย่างเช่น คนที่แอบรักดาวมหาวิทยาลัยคนนี้ จะมีความรู้สึกหรือข้อความแบบไหนที่อยากถ่ายทอดผ่านบทเพลงได้บ้าง

บทเรียนและแบบฝึกหัดข้างต้นนี้ เป็นสิ่งที่อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ต้องการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้มุมมองที่หลากหลายในการตีโจทย์และหาบริบทของเพลง เพื่อที่จะใช้เป็นสารตั้ง

ต้นในการแต่งเพลง อาจารย์ประภาพร ชมถาวรเน้นย้ำว่า แบบฝึกหัดนี้ ควรฝึกเปลี่ยนตัวละคร มุมมอง อาชีพ ความรู้สึกไปเรื่อยๆ เพื่อเป็นการเสาะหาเรื่องราวและคำใหม่ๆ ไว้ใช้ในการแต่งเพลง อาจารย์ประภาพร ชมถาวรกล่าวว่า “ในระหว่างที่นักศึกษาคิดเรื่องมุมมองอยู่นั้น อาจเกิด ความคิดเรื่องคำ หรือเรื่องราว อารมณ์ความรู้สึกที่ตนเองไม่เคยได้รู้สึกมาก่อนก็เป็นได้ และยังเห็น ผลดีชัดเจนได้อย่างน่าอัศจรรย์”

3.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ

ในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรจะให้ให้นักศึกษาเขียนเรื่องราวที่แตกต่างกัน จากชื่อเพลงเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น เพลงที่ชื่อว่า “5 นาที” สามารถพูดเรื่องราวอะไรได้บ้าง ทั้งนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ยกตัวอย่างให้นักศึกษาฟังเช่น “5 นาทีสุดท้าย” “5 นาทีก่อนหน้านี้” “5 นาทีที่ติดฝนอยู่กับเธอ” “5 นาทีที่รอ” “5 นาทีในอวกาศ” “5 นาทีที่ไม่มีจริง” “5 นาทีบนความ เจ็บปวด” “5 นาทีกับ 5 ปี” “5 นาทีเดียวกัน” “5 นาทีก็พอ” “5 นาทีซ้ำ” ให้ใช้ชื่อเพลงเป็นตัวตั้งว่า สามารถเขียนเรื่องราวที่เชื่อมโยงกันได้บ้าง

บทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ใช้เพื่อเน้นย้ำให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ และฝึกการเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ จากโจทย์ที่ได้รับ จะเห็นได้ว่าหากมีคำตั้งต้น การคิดนอกกรอบ หรือในกรอบนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ผิด เพียงแค่ให้มีจุดเชื่อมโยงกันเท่านั้น และหากผู้เรียนฝึกคิดใน บทเรียนนี้อย่างคล่องแคล่วและไหลลื่นแล้ว ก็สามารถนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับบทเรียนอื่นๆ ได้ เช่นหากได้คำว่า “5 นาทีในอวกาศ” เป็นแกนความคิดหลักแล้ว ขั้นตอนมาผู้เล่าต้องการเล่าใน มุมมองของใคร (บทเรียนที่ 3.4 เรื่อง มุมมองคนเล่าเรื่อง) หรือกำหนดน้ำเสียงของคนเล่า ได้ (บทเรียนที่ 3.3 เรื่อง น้ำเสียงในเพลง)

3.6 คู่เทียบ

การเริ่มต้นบทเรียนนี้นั้น อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่อง การนำเพลงที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน มาเปรียบเทียบกัน ทั้งในด้านของ คำ หรือ เหตุการณ์ เช่นเพลง “เพื่อนสนิท” ของ ดา เอ็นโดรฟิน กับเพลง “เพื่อนรัก” ของวง เดอะ พาร์กินสัน ที่พูดถึง การแอบรักเพื่อนสนิท อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้อธิบายว่าทั้ง 2 เพลงมีความคล้ายคลึงในเรื่อง ของเนื้อหา และการเล่าเรื่อง อย่างไร และมีส่วนไหนที่ทำให้ทั้ง 2 เพลงแตกต่างกัน หลังจากนั้นให้ ผู้เรียนหาคู่เทียบมาคนละ 1 คู่ แล้วตั้งชื่อเพลงของตนเอง พร้อมอธิบายว่า เพลงของตนเอง แตกต่างกับทั้ง 2 เพลงที่เลือกมาอย่างไร และเพลงของผู้เรียนมีวิธีการเล่าเรื่องอย่างไร

ในการทำแบบฝึกหัดนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้หาเพลงที่มีอยู่แล้วมาเพื่อเป็นต้นแบบแนวคิด และวิธีการเล่าเรื่องมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับแนวคิดใหม่ของผู้เรียน ซึ่งเพลงที่ประสบความสำเร็จอยู่แล้วนั้น ย่อมบ่งบอกถึงคุณภาพและชั้นเชิงการเล่าเรื่อง การใช้คำที่ดี ทั้งนี้อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้กำชับผู้เรียนทุกคนเรื่องแนวคิดการประยุกต์ใช้นี้ว่า ห้ามลอกเลียนเพลงอื่นโดยเด็ดขาด เพราะผิดกฎหมายและจรรยาบรรณอย่างมาก ทั้งนี้ การแต่งเพลงที่เป็นของตนเองนั้นย่อมทำให้ภูมิใจมากกว่าด้วย

3.7 สัมผัสในเนื้อเพลง

ในบทเรียนนี้อาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของฉันทลักษณ์ของเพลง ความคล้องจองของคำ ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองกับเนื้อร้อง โดยอาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้กล่าวว่า "เนื้อเพลงนั้นไม่ควรไปทำลายทำนอง สัมผัสที่ถูกใส่ไปในทำนองนั้นต้องฟังแล้วเข้ากันได้อย่างลงตัว ยกเว้นบางที่ หรือบางจุดพิเศษที่เราตั้งใจให้แตกต่าง ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่โดยรวมแล้วต้องไม่ทำลายความไพเราะของเพลง อารมณ์ของเพลงจะได้ไม่สะดุด เหมือนกับเราขับรถไปแล้วมีหลังเต่าทุกๆ 10 เมตร ก็ไม่น่าจะใช่การเดินทางที่น่าประทับใจเท่าไร" (สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2564)

ในส่วนของการแบบฝึกหัดในบทนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรจะให้ผู้เรียนแปลงเพลงที่มีอยู่แล้ว โดยนำทำนองต้นตำหรับมาเปลี่ยนเนื้อร้องเป็นของผู้เรียนเอง โจทย์คือจะต้องให้มีสัมผัสจุดเดียวกันกับเพลงที่เอามาแปลง จำนวนของการสัมผัสเท่ากัน และต้องไม่ใช่เรื่องหรือคำที่เพลงต้นตำหรับใช้ไปแล้ว

หลังจากผ่านบทเรียนนี้ ผู้เรียนจะได้เห็นภาพกว้างในบทเพลง และมองเห็นจุดต่างๆ ที่เกิดการสัมผัสคำ ระหว่างเนื้อร้องและทำนองได้ดีขึ้น หากยังมีชิ้นงานใดของผู้เรียนที่อาจารย์ประภาพร ชมถาวรเห็นว่า ยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อีก อาจารย์ประภาพร ชมถาวรจะทำการแนะนำและยกตัวอย่างให้ผู้เรียนลองปรับแก้ไขให้ดีขึ้น

3.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง

ในบทเรียนนี้อาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้ให้แนวคิดกับผู้เรียนเกี่ยวกับการวางแผนการเขียนเพลงว่า "หากเรามีการวางแผนในตอนเริ่มต้นการทำทุกอย่าง เราก็จะเดินต่ออย่างมีระบบและเป้าหมาย เหมือนกับเราลืมหมาเดิน ก็จะมองเห็นข้างหน้า รอบๆ ตัว หันกลับไปมองข้างหลังได้ ข้างล่าง ข้างบนได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การลืมหมาเดินก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ไม่ผิด เราอาจเดินไปสิ้นสุดที่ใดที่หนึ่งที่มีหazardภัยมากๆ ก็เป็นได้ เพราะในเรื่องการแต่งเพลง ไม่มีคำว่าถูกหรือผิดอยู่

แล้ว” (สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2564) ทั้งนี้อาจารย์ประภาพร ชมถาวรยังได้สอนเรื่องการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของเพลง ซึ่งในการเขียนเพลง หากต้องการจะให้ผลลัพธ์ออกมาเป็นอย่างไร ผู้เรียนควรจะต้องกำหนดขอบเขตของเรื่องราวไว้คร่าวๆ ตั้งแต่แรก เมื่อเขียนเพลงเสร็จ จึงนำเพลงมาตรวจกับเป้าหมายที่เราวางไว้ตั้งแต่แรก ว่าคลาดเคลื่อนออกจากขอบเขตที่ได้ตั้งเป้าไว้มากน้อยเพียงใด

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร จะให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายและขอบเขตในการแต่งเพลง แล้วลงมือแต่งเพลง หลังจากแต่งเพลงได้แล้ว อาจารย์ประภาพร ชมถาวร จะให้ผู้เรียนนำเพลงที่แต่งเสร็จมาตรวจกับเป้าหมายและขอบเขตที่ตั้งไว้ในตอนเริ่มต้น หากมีจุดใดเกินขอบเขตไปมาก อาจารย์ประภาพร ชมถาวรจะแนะนำให้ผู้เรียนลองปรับเปลี่ยนด้วยตนเอง โดยมีการชี้ให้เห็นแนวทางปฏิบัติ และ แนวคิดต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ได้

ในบทเรียนนี้ เราจะเห็นว่าอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้เน้นย้ำในเรื่องการวางแผนการแต่งเพลง เพื่อรักษาขอบเขตในเรื่องเนื้อหาเอาไว้ เพราะหากใน 1 บทเพลงประกอบด้วยเนื้อเรื่องที่ผสมปนเปกันมากเกินไป ก็จะทำให้ผู้ฟังไม่สามารถจับใจความได้ อีกทั้งยังเป็นการกลับมาตรวจสอบเพลงของตนเองว่ามีจุดบกพร่องที่สามารถแก้ไขได้อีกหรือไม่ ทำให้สามารถพัฒนาบทเพลงที่ยังไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และทำให้เพลงที่สมบูรณ์อยู่แล้วกลายเป็นเพลงที่ไร้ที่ติ

3.9 สูตร Inside Out & Outside In

ในการสอนในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องความหลากหลายทางการแสดงออกของเพลง กล่าวคือ Inside Out หมายถึง การที่จิตใจแสดงอาการผ่านทางร่างกาย Outside In หมายถึงการที่ร่างกายรับรู้บางสิ่งบางอย่างแล้วส่งผ่านไปที่จิตใจ ซึ่งความหลากหลายนี้จะถูกจัดและแบ่งไว้ตามท่อนต่างๆ ของเพลง เช่น ท่อน A แสดงออกทางกาย ท่อน B แสดงออกทางกาย ท่อน C แสดงความรู้สึกทางจิตใจ ยกตัวอย่างเช่น ท่อน A พูดถึงการจับมือกันเดิน ท่อน B พูดถึงสายตาที่มองจ้องกัน ท่อน C พูดว่า อยากกลับไปรักกันเหมือนเดิม เป็นต้น

ในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรจะให้ผู้เรียนแต่งเนื้อเพลงท่อน A,B และ C ให้มีความหลากหลายทางการแสดงออก แล้วดูว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนนี้มากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นอาจารย์ประภาพร ชมถาวร จะยกตัวอย่างให้นักศึกษาเห็นถึงเห็นความหลากหลายผ่านทาง

แสดงออกในแต่ละท่อนของเพลงที่มีอยู่แล้ว ว่าเพลงแต่ละเพลงมีลีลาและชั้นเชิงในการเล่าเรื่องอย่างไร

ในบทเรียนเรื่องความหลากหลายทางการแสดงออกของเพลงนี้ จะเห็นได้ว่า อาจารย์ประภาพร ชมถาวรเน้นย้ำในเรื่องของการทำให้เพลงมีมิติมากขึ้น ซึ่งทำให้เพลงที่แต่งออกมามีความหลากหลายทางด้านอารมณ์มากขึ้น

3.10 ฉาย MV ด้วยคำ

ในบทเรียนสุดท้ายนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้ให้วิธีคิดเกี่ยวกับการเริ่มต้นแต่งเพลงคือ การเริ่มต้นคิดภาพของเพลงนั้นออกมาก่อน แล้วจึงบรรยายออกมาเป็นข้อความ และทำให้เป็นเนื้อเพลงในท้ายที่สุด อาจารย์ประภาพร ชมถาวรกล่าวว่า “ถ้าเราแต่งเพลงด้วยวิธีการคิด MV จะทำให้คนฟังนึกภาพตามได้ง่าย หากภายในหัวเราเป็นอย่างไร ก็ถ่ายทอดออกมา เหมือนเราจะทำ MV สัก 1 ตัว จะต้องทำอย่างไรบ้าง อาจจะต้องเขียน Storyboard ออกมาก่อน ว่าแต่ละฉากแต่ละตอน ตัวละครแต่ละคนทำอะไร นึกคิดอะไรอยู่ เช่น การขอแต่งงาน พระเอกไปหาซื้อแหวนแต่งงาน แล้วภาพฉากต่อไปจะไปไหนต่อ อาจจะไปที่ร้านอาหารหรื มีนางเอกนั่งรออยู่ในร้าน ฉากพวกนี้จะค่อยๆดึงคำของเราออกมาเป็นเนื้อร้องในแต่ละท่อนได้อย่างดีเลย” (สัมภาษณ์ 24 มีนาคม 2564)

ในส่วนของแบบฝึกหัดในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรจะให้ผู้เรียนวางแผนว่าเนื้อเรื่องใน Music Video ที่ผู้เรียนคิดภาพออกเป็นอย่างไร ตั้งแต่ต้นจนจบเกิดเรื่องราวอะไรขึ้นบ้าง หลังจากนั้นจะให้ผู้เรียนนำเนื้อเรื่องมาใส่ในท่อนเพลงต่างๆ

ความสำคัญที่สุดในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้เน้นย้ำไปที่เรื่องอารมณ์ความรู้สึกและลำดับการเล่าเรื่อง หากผู้เรียนสามารถจินตนาการภาพเรื่องราวของตนเองออกมาเป็น Music Video ได้ จะทำให้ลำดับการเล่าเรื่องและอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดระหว่างเพลงชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนสามารถจินตนาการการกระทำต่างๆ ของตัวละครในเรื่องราวได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ข้อความและเนื้อร้องที่กลั่นกรองออกมามีอารมณ์ความรู้สึกร่วมมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเนื้อหาสาระในวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรนั้น จะเห็นได้ว่าเนื้อหาสาระนั้นมีความครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ส่งเสริมและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มากและกว้างที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ทั้งนี้ก็ยังมีกำหนดขอบเขตไม่ให้งว้างจนเกินไป อีกทั้งอาจารย์

ประภพ ชมถาวรยังเน้นย้ำเรื่องระเบียบวินัย ให้ผู้เรียนมีความขยันหมั่นเพียรฝึกซ้อม เพื่อพัฒนา ศักยภาพและความสามารถในการแต่งเพลงและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ

4. ด้านกระบวนการสอน

ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ด้านการเรียนการสอน ในประเด็นต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการสอนแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร แบ่งออกเป็น 3 ข้อดังนี้

4.1 หลักการสอน

หลักการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจารย์ ประภพ ชมถาวร ยึดถือ เป็นแนวทางในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอใน ประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

4.1.1 สอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด

อาจารย์ ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำว่าเรื่องสำคัญที่สุดในการสอนวิชาแต่งเพลง นั้น คือการสอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด อาจารย์ ประภพ ชมถาวรได้กล่าวว่า “หากการแต่งเพลงถูกตีกรอบ และจำกัดความคิดจะไม่มีเพลงแนวคิดหรือ แนวทางใหม่ๆให้ผู้ฟังได้ฟังอีกเลย และยังเป็นการปิดกั้นการเรียนรู้อีกด้วย เพราะฉะนั้นการส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีการใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการจึงเป็นหลักการที่ดีที่สุดในการสอนแต่งเพลง เพียงแค่ไม่ก้าวข้ามเส้นไปละเมิดสิทธิใครก็พอ” (สัมภาษณ์ 20 มีนาคม 2564) อาจารย์ ประภพ ชมถาวรจะเน้นย้ำกับผู้เรียนเสมอว่า การแต่งเพลงนั้นไม่มีผิดหรือถูก มีแค่ผู้ฟังเพลงของเราจะ ชอบหรือไม่ชอบเท่านั้น

4.1.2 สอนให้ผู้เรียนหาแนวคิดแกนหลักของเพลง

อาจารย์ ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำเรื่องของการหาแนวคิดหลักของเพลงให้ได้ ว่าจะพูดเรื่องอะไร เพื่อเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องราวได้จนจบ และมีเพลงที่ฟังแล้ว เข้าใจไม่ยากจนเกินไป อาจารย์ ประภพ ชมถาวรได้กล่าวว่า หากผู้เรียนไม่สามารถหาแนวคิด แกนกลางในการแต่งเพลงได้ ก็เหมือนการเดินทางที่ไม่มีจุดหมายและไม่รู้จะจบลงที่ไหน (สัมภาษณ์ 20 มีนาคม 2564)

4.1.3 สอนให้นำความรู้ของแต่ละบทเรียนต่างกันไปประยุกต์ใช้

การประยุกต์ใช้บทเรียนต่างๆ ที่ได้เรียนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานกับอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรเน้นย้ำเป็นอย่างมาก เพราะการแต่งเพลงนั้น เมื่อถึงช่วงระยะเวลาหนึ่ง แนวคิดและคำที่เรามีในสมองจะเริ่มซ้ำกัน การนำวิธีการหาสารตั้งต้นตามบทเรียนที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรได้สอนไว้มาประยุกต์ใช้ร่วมกันจึงเป็นการเปิดให้ผู้เรียนมีมุมมองที่แตกต่างจากเดิม

4.1.4 สอนให้ฝึกฝนให้มากที่สุด

อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรได้กล่าวว่า “การแต่งเพลงก็เหมือนกับทักษะความสามารถอื่นๆ ที่ต้องการการฝึกฝนให้ชำนาญ หากเกียจคร้านความสามารถก็จะถดถอยและสุดท้ายก็จะหายไปไหนที่สุด” กล่าวได้ว่า อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรเน้นย้ำเรื่องการฝึกฝนและนำไปใช้ได้มากที่สุด เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้

4.2 วิธีการสอน

วิธีการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้ในการสอนนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการสอนและขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

4.2.1. วิธีการสอนโดยการบรรยาย อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้วิธีการบรรยายหัวข้อต่างๆ ในบทเรียน ระหว่างนั้นทางผู้เรียนมีคำถามหรือข้อสงสัย อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรก็จะอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังสามารถนำบทเรียนที่ได้ไปปรับใช้ในบทเรียนต่อไปได้อีกด้วย

4.2.2. วิธีการสอนโดยการยกตัวอย่างเพลงที่มีอยู่แล้ว อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้วิธีการยกตัวอย่างเพลงที่มีอยู่แล้วให้ผู้เรียนได้สังเกตจุดที่น่าสนใจ ในแต่ละเพลง อีกทั้งยังประยุกต์ใช้โครงสร้างเพลงที่มีอยู่แล้วมาเป็นแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำตามอย่างมีระบบ

4.3 เทคนิคการสอน

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้เพื่อช่วยในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ได้เน้นย้ำเรื่องการใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนให้มากที่สุด ซึ่ง

เทคนิคการสอนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร เกิดจากประสบการณ์การสอน และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ระหว่างการสอน เทคนิคเหล่านี้ได้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ลูกศิษย์ที่ได้เรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร พบว่าเทคนิคที่ใช้ในการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานมี 3 ข้อ ดังนี้

4.3.1 เทคนิคการใช้เครื่องมือแก้ไขปัญหา

อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะปลุกฝังผู้เรียนมีการคิดวางแผนก่อนการลงมือแต่งเพลงทุกครั้ง เนื่องจากในการแต่งเพลงนั้น หากได้มีโอกาสแต่งเพลงมากขึ้น จะทำให้แนวความคิดเรื่องราว ตัวละคร หรือแม้แต่คำพูดที่อยู่ในเนื้อร้อง วนเวียนและซ้ำซาก ทำให้การแต่งเพลงมาถึงจุดที่นักแต่งเพลงเรียกว่าทางตัน ผู้แต่งจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในเวลาที่คิดเพลงไม่ออก และเทคนิคของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรก็คือ สามารถสอนให้ผู้เรียนนำเครื่องมือในแต่ละบทเรียน มาปรับใช้ให้เข้ากับปัญหาที่เจอในขณะนั้นได้อย่างดี อีกทั้งยังสามารถนำเครื่องมือต่างๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้อีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่ได้เรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จึงเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้

4.3.2 เทคนิคการยกตัวอย่างให้เห็นภาพ

ในเนื้อหาทั้ง 10 หัวข้อของวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ที่อาจมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ค่อนข้างยากในตอนต้น แต่ด้วยเทคนิคการยกตัวอย่าง และการเล่าเรื่องที่เห็นภาพชัดเจนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาในส่วนที่ยากได้ และสามารถนำความรู้และบทเรียนที่มีไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.3 เทคนิคการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

เนื่องจากวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น เป็นวิชาที่ผู้สอนจะต้องบรรยาย อาจเกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่กระฉับกระเฉงได้ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรจึงใช้วิธีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้วิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานให้มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือในชั้นเรียน อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรจะมองหาจุดที่ผู้เรียนแต่ละคนสนใจ หรือสิ่งที่กำลังเป็นกระแสและถูกพูดถึงในเวลานั้น แล้ว

ใช้ประเด็นที่กล่าวมาผสมผสานเข้ากับบทเรียน และประยุกต์ออกมาเป็นแบบฝึกหัดหรือตัวอย่างให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม นอกเหนือจากนั้น อาจารย์ ประภาพ ชมถาวรยังให้ความสำคัญในความต่างของนักเรียนแต่ละคน และเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันอย่างเสรี เกิดการวิพากษ์งานกันอย่างมีเหตุผล ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เห็นจุดด้อยและจุดเด่นของตนเองและผู้อื่น แล้วนำข้อผิดพลาดและข้อดีต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาและสร้างผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 การวัดและประเมินผล

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลที่ซึ่งอาจารย์ ประภาพ ชมถาวร ใช้เพื่อช่วยในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

4.4.1 ความก้าวหน้าของการจัดระบบในการแต่งเพลง

ผู้เรียนต้องมีพัฒนาการในการหาแกนความคิดหลักในการแต่งเพลง สามารถวางแผนการแต่งเพลงได้ตามวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่ในบทเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร

4.4.2 ความก้าวหน้าในการใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาระหว่างแต่งเพลง

ผู้เรียนต้องรู้จักนำเครื่องมือที่ได้ฝึกฝนในวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร มาประยุกต์ใช้เมื่อเกิดปัญหาระหว่างแต่งเพลงได้ และสามารถนำเครื่องมือต่างๆในบทเรียนมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้

ตอนที่ 2 คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 2 เป็นการนำเสนอสารสนเทศของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร

ตอนที่ 2.2 การตรวจสอบคุณภาพคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร

ตอนที่ 2.3 ลักษณะของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพ ชมถาวร

โดยมีรายละเอียดแต่ละส่วนดังนี้

ตอนที่ 2.1 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

การดำเนินการสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ตามทฤษฎีหลักองค์ประกอบของคู่มือของปรีชา ช่างขวัญยืนและคณะ (2539) โดยได้ศึกษาข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์รูปแบบ และเนื้อหาสาระต่างๆ จากเอกสาร การสัมภาษณ์ งานวิจัย และผลการศึกษาการสอนการแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร และยังได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร วิเคราะห์ผู้ใชคู่มือ จัดทำคู่มือโดยการนำความรู้พื้นฐานมาดำเนินการจัดทำคู่มือ พร้อมทั้งทดสอบ และประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด อีกทั้งยังมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดการสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์และการตีความข้อมูลเกี่ยวกับการสอนการแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ในการสร้างข้อสรุปเพื่อเรียบเรียงเป็นคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 3 การเรียบเรียงสาระสนเทศเกี่ยวกับการสอนการแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ตามรูปแบบของคู่มือการสอนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบความถูกต้องของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงเขียนเป็นคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัณิยมนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ดังนี้

1. ปก
2. คำนำ
3. คำชี้แจงในการใช้คู่มือ

4. สารบัญ

5. เนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ประกอบด้วยบทเรียนดังนี้

5.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น

5.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)

5.3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)

5.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)

5.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ

5.6 คู่เทียบ

5.7 สัมผัสในเนื้อเพลง

5.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง

5.9 สูตร Inside Out & Outside In

5.10 ฉาย MV ด้วยคำ

6. หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน

7. การวัดและประเมินผล

8. แหล่งอ้างอิง

ตอนที่ 2.2 การตรวจสอบคุณภาพคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ตามรายละเอียดในบทที่ 3 เป็นผู้ประเมินคู่มือในด้าน รูปแบบ ด้านเนื้อหา และภาพรวมของคู่มือ ซึ่งแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือดังนี้

ตาราง 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือด้านรูปแบบ

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ N = 5		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	หน้าปกของคู่มือ	4.60	0.55	มากที่สุด
2	ขนาดของคู่มือ	4.40	0.55	มาก
3	แบบและขนาดของตัวอักษร	4.80	0.45	มากที่สุด
4	ส่วนประกอบของคู่มือ	4.40	0.55	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.55	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านรูปแบบของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร แสดงให้เห็นว่า คุณภาพด้านรูปแบบของคู่มือการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ว่า คู่มือฉบับนี้ มีคุณภาพด้านรูปแบบ สามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือด้านเนื้อหา

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ N = 5		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	คำชี้แจงในการใช้คู่มือเนื้อหาสาระ	4.60	0.45	มากที่สุด
2	บทที่ 1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น	4.40	0.55	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ N = 5		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3	บทที่ 2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)	4.60	0.45	มากที่สุด
4	บทที่ 3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)	4.80	0.55	มากที่สุด
5	บทที่ 4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)	4.80	0.55	มากที่สุด
6	บทที่ 5 ผูกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ	4.60	0.45	มากที่สุด
7	บทที่ 6 คู่เทียบ	4.80	0.45	มากที่สุด
8	บทที่ 7 สัมผัสในเนื้อเพลง	4.40	0.55	มาก
9	บทที่ 8 เป้าหมายในการเขียนเพลง	4.60	0.55	มากที่สุด
10	บทที่ 9 สูตร Inside Out & Outside In	4.80	0.45	มากที่สุด
11	บทที่ 10 ฉาย MV ด้วยคำ	4.40	0.55	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.618	0.504	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร แสดงให้เห็นว่า คุณภาพด้านเนื้อหาของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.618$) จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ว่า คู่มือฉบับนี้มีคุณภาพด้านเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือด้านภาพรวม

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ N = 5		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	ภาพรวมด้านรูปแบบ	4.80	0.55	มากที่สุด
2	ภาพรวมด้านเนื้อหา	4.60	0.45	มากที่สุด
3	ภาพรวมทั้งหมดของคู่มือ	4.80	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.733	0.483	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านภาพรวมของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร แสดงให้เห็นว่า คุณภาพด้านภาพรวมของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.733$) จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ว่า คู่มือฉบับนี้มีคุณภาพด้านเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาคู่มือให้มีความถูกต้องและคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิได้ดังนี้

- ควรมีการอ้างอิงในขั้นตอนต่างๆ จะน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น
- ควรมีตัวอย่างประกอบในแต่ละบทเรียนมากกว่าที่มี
- ควรมีการพิสูจน์อักษรให้ละเอียดเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของคู่มือ
- ควรมีการทดลองฝึกทักษะตามคู่มือ ซึ่งอาจทดลองโดยผู้วิจัยเองเพื่อยืนยันผลสัมฤทธิ์ของการสอนและการฝึกฝนตามคู่มือนี้

จากข้อเสนอต่างๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งได้ปรับปรุงดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องในการสะกดคำและการพิมพ์ต่างๆ พร้อมเพิ่มการกล่าวอ้างอิงถึงการได้มาซึ่งข้อมูลในคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2. ผู้วิจัยได้ทำการทดลองฝึกทักษะตามคู่มือเพื่อยืนยันผลสัมฤทธิ์ของการสอนและการฝึกทักษะตามคู่มือฉบับนี้ในระดับหนึ่ง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า กระบวนการในการสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร เป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและความครบถ้วนด้านเนื้อหา อีกทั้งผ่านการตรวจสอบความถูกต้องอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งผู้วิจัยยังได้ปรับปรุงพัฒนาอย่างละเอียด จึงสามารถรับรองได้ว่าคู่มือฉบับนี้ เป็นเอกสารวิชาการที่บันทึกสาระต่างๆ เกี่ยวกับการสอนและการฝึกทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ไว้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีความครบถ้วนของเนื้อหา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวิชาชีพได้

ตอนที่ 2.3 ลักษณะของคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ลักษณะของคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาสาระต่างๆ จากเอกสารงานวิจัย และผลการศึกษาแนวทางกระบวนการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร สามารถเรียบเรียงเนื้อหาสาระออกมาเป็นเล่มคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง โดยคู่มือที่สร้างขึ้นมีขนาด 21 x 29.7 เซนติเมตร (ขนาด A4) มีจำนวนทั้งหมด 38 หน้า ประกอบด้วยเนื้อหาสาระดังนี้

2.3.1 ปกของคู่มือ ด้านหน้าของปกผู้วิจัยออกแบบให้มีสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ตำแหน่งกึ่งกลางของหน้ากระดาษ ถัดลงมาข้อความว่า “คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร

คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน
ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาศิลปศึกษา: ดนตรีศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชมถาวร” เป็นตัวอักษรทึบสีดำ ถัดลงมามีภาพดินสอต้นไม้และโน้ตดนตรี และถัดลงมาเป็นที่มาของคู่มือ

ภาพประกอบ 15 หน้าปกคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2.3.2 คำนำ เป็นการกล่าวถึงสาระต่างๆที่ประกอบอยู่ในคู่มือ รวมถึงความคาดหวังของผู้เรียบเรียงให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน และผู้ที่ได้นำไปใช้

2.3.3 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ เป็นการเขียนชี้แจงข้อมูลต่างๆในการใช้คู่มือ คำอธิบายเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ปรากฏในคู่มือสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ข้อจำกัดของคู่มือ และการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนและผู้สอนก่อนนำคู่มือไปใช้งาน

2.3.4 สารบัญ แสดงรายการเนื้อหาที่อยู่ในคู่มือ โดยแสดงเป็นลำดับหัวข้อ และหมายเลขหน้า พร้อมทั้งแสดงรายละเอียดของหัวข้อการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2.3.5 เนื้อหาสาระ เป็นเนื้อหาที่ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจก่อน เพื่อให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถเข้าใจพื้นฐานวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมได้มากยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาสาระประกอบด้วย

- 2.3.5.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น
- 2.3.5.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)
- 2.3.5.3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)
- 2.3.5.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)
- 2.3.5.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ
- 2.3.5.6 คู่เทียบ
- 2.3.5.7 สัมผัสในเนื้อเพลง
- 2.3.5.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง
- 2.3.5.9 สูตร Inside Out & Outside In
- 2.3.5.10 ฉาย MV ด้วยคำ

2.3.6 หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน เป็นการอธิบายหลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2.3.7 การวัดและประเมินผล เป็นการอธิบายลักษณะและวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผลวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ในแต่ละขั้นตอนเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนต่างๆ หรือไม่

2.3.8 แหล่งอ้างอิง เป็นการบอกแหล่งอ้างอิงของข้อมูลที่ยุ้วิจัยได้นำมาสร้างคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาสาระสำคัญของการวิจัย และการนำเสนอตามลำดับขั้นตอน คือ ความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร
2. เพื่อสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการเก็บข้อมูลการวิจัยจากเอกสาร สามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย

- 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแต่งเพลงสมัยนิยม หลักการแต่งเพลงสมัยนิยม การสอนและการฝึกแต่งเพลง
- 1.2 แนวคิด หลักการสอนดนตรี ประกอบด้วย หลักการสอนดนตรี สุนทรียภาพและความซาบซึ้งในดนตรี การวัดและการประเมินผลทางดนตรี
- 1.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน ประกอบด้วย ความหมายของการสอน องค์ประกอบของการสอน และ ทักษะการสอน
- 1.4 คู่มือการสอน ประกอบด้วย ความหมายของคู่มือ องค์ประกอบของคู่มือ ประเภทของคู่มือ และการสร้างคู่มือ

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานคือ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2.2 ผู้เรียน คือ

2.2.1 นิสิตนักศึกษา สาขาคณตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาแต่งเพลง จำนวน 5 คน

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลขั้นปฐมภูมิและข้อมูลขั้นทุติยภูมิ

3.1.1 ข้อมูลขั้นปฐมภูมิ ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกเสียง การบันทึกภาพนิ่ง การบันทึกภาพเคลื่อนไหว

3.1.2 ข้อมูลขั้นทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร วารสาร จุลสารและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอนแต่งเพลง และการแต่งเพลงสมัยนิยมเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น หอวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ห้องสมุดสาขาคณตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร), ห้องสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ และการสังเกต

3.2.1 การสัมภาษณ์ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามหรือประเด็นการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยไว้อย่างชัดเจน และคำนึงถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบประเด็นคำถามหรือแนวทางการสัมภาษณ์ตาม วัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 2 ร่างคำถามในการสัมภาษณ์ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานคือ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของ อาจารย์
ประภาพร ชมถาวร คือ นิสิตนักศึกษา สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาแต่ง
เพลง

ชุดที่ 3 สำหรับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของ อาจารย์
ประภาพร ชมถาวร คือ นิสิตนักศึกษา สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เคยลงทะเบียนเรียนวิชา
แต่งเพลง

ขั้นที่ 3 นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบตามความตรง ความถูกต้อง ครบถ้วนตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย โดย
ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
และผู้ทรงคุณวุฒิจากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.2.2 แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสังเกต
กระบวนการสอนทุกขั้นตอน

ขั้นที่ 4 การจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการดำเนินการศึกษาระบบการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้น
พื้นฐานของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร คือ การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปข้อมูลแบบอุปนัยและ
นำเสนอเป็นความเรียงในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านผู้สอน ได้แก่ ภูมิหลังด้านดนตรีและการสอนแต่งเพลง ของ อาจารย์
ประภาพร ชมถาวร

ด้านผู้เรียน ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียนและเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาพื้นฐาน
การแต่งเพลงสมัยนิยม

ด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ พื้นฐานการแต่งเพลงสมัยนิยม แบบฝึกหัดการแต่ง
เพลงสมัยนิยม เทคนิคการแต่งเพลงสมัยนิยม

ด้านกระบวนการสอน ได้แก่ หลักการสอน วิธีการสอน การจัดการเรียน
การสอน เทคนิคการสอนโดยลักษณะการนำเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอด้วย
การแสดงสารสนเทศจากข้อมูลภาคสนามประกอบการวิเคราะห์เชื่อมโยงแสดงความสอดคล้อง
สัมพันธ์กับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการพรรณนา (descriptive) เป็นความเรียง พร้อมการ
แสดงข้อสรุปในบางประเด็นด้วยแผนภาพและตารางอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการ กระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ผู้วิจัยสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการ
สอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จากการศึกษา วิเคราะห์ เรียบเรียงเป็นเอกสารอย่างเป็น
ระบบ ซึ่งประกอบด้วย

5.1 ปก

5.2 คำนำ

5.3 สารบัญ

5.4 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ

5.5 เนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ
อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

5.6 หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน

5.7 การวัดและประเมินผล

5.8 แหล่งข้อมูล/อ้างอิง

สรุปผลการวิจัย

**ตอนที่ 1 กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร
ชมถาวร**

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยตอนที่ 1 กระบวนการสอน การ
แต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร นั้น ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอ
ออกเป็น 4 ด้านได้แก่

1. ด้านผู้สอน

2. ด้านผู้เรียน

3. ด้านเนื้อหาสาระ

4. ด้านกระบวนการสอน

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

1.1 ประวัติ ข้อมูล ความเป็นตัวตนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

จากการศึกษาสรุปได้ว่า อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ฝึกหัดแต่งเพลงด้วยตนเอง ตั้งแต่ยังอายุน้อย หลังจากนั้นเริ่มศึกษาหาข้อมูลเพื่อการแต่งเพลงจากนิตยสารดนตรี บทสัมภาษณ์ของนักแต่งเพลง บทความเกี่ยวกับการแต่งเพลง จากประสบการณ์และโอกาสที่ได้รับ ทำให้อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เป็นนักร้อง นักดนตรี และนักประพันธ์เพลง ผู้อยู่เบื้องหลังเพลงสมัยนิยมมากมาย ในวงการเพลงของประเทศไทย มีความเชี่ยวชาญทางด้านการประพันธ์เนื้อร้อง ทำนอง และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นอย่างมาก ปัจจุบัน อาจารย์ประภาพร ชมถาวร เป็นอาจารย์สอนที่คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และด้วยความที่ท่านเป็นบุคคลที่มีอัธยาศัยดี มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความจริงใจ ตั้งใจทำงาน จึงเป็นที่รักและนับถือของลูกศิษย์ทุกคน อาจารย์ประภาพร ชมถาวรอุทิศตนให้กับการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานอย่างเต็มความสามารถ โดยที่จะถ่ายทอดความรู้ทุกอย่างที่มีให้แก่ลูกศิษย์โดยไม่ปิดบังแต่อย่างใด

1.2 คุณลักษณะความเป็นครู

จากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะความเป็นครูของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้รับการสั่งสมมาจากการมีโอกาสถูกรับเชิญให้ไปบรรยายเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมในหลายๆ สถานศึกษาและสถาบันต่างๆ จึงเกิดประสบการณ์และการตระหนักรู้ว่า การเรียนการสอนเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมในประเทศไทยนั้น ควรได้รับการสนับสนุนและมีบุคคลากรมากกว่านี้ อีกทั้งยังเล็งเห็นศักยภาพที่ค่อนข้างสูงของผู้เข้าอบรม ซึ่งมีแววเป็นนักแต่งเพลงที่ดีได้ เพียงแค่ขาดแนวทาง และผู้แนะนำที่ดี

2. ด้านผู้เรียน

จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการเรียนการสอนก็คือ ผู้เรียน และถือเป็นเป้าหมายที่สูงที่สุดของการจัดการเรียนการสอน โดยที่ผู้สอนจะต้องใช้ทักษะความรู้ และความสามารถ ในการสอน เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด และก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผู้เรียนในการเรียนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการนำเสนอกลุ่มลูกศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2.1 ลักษณะของผู้เรียน

จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนของการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานกับอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ของคณะดุริยางคศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ผู้เรียนทุกคนล้วนแล้วแต่มีพื้นฐานทางดนตรี การอ่านโน้ต เขียนโน้ต และการเล่นเครื่องดนตรีอย่างน้อย 1 ชิ้น เนื่องจากอายุของนักศึกษาที่เรียนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานกับอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร นั้นใกล้เคียงกัน นักศึกษาแต่ละคนจึงมีพื้นฐานความรู้ทางด้านเพลงสมัยนิยมอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน แต่จะมีพื้นฐานทางด้านการแต่งเพลงที่แตกต่างกันมาก ในส่วนนี้ทำให้เห็นความสามารถในการจัดการกับความแตกต่างเหล่านั้นของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะมีการวิเคราะห์ลูกศิษย์จากแบบฝึกหัดที่ให้ไป วิเคราะห์บุคลิกและความสนใจในแต่ละคน บางคนชื่นชอบการเขียนกลอน บางคนชอบการพูด บางคนชอบการเล่าเรื่อง การเขียนบทภาพยนตร์ หรือเรื่องอื่นๆ เช่นการทำมิวสิกวิดีโอ หรือภาพยนตร์ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะไม่บังคับหรือเปรียบเทียบนักศึกษาคนหนึ่งกับอีกคนหนึ่ง แต่จะดึงเอาศักยภาพของแต่ละคนออกมา เมื่อเห็นว่านักศึกษาคนนั้นๆ มีโอกาสทำในเรื่องใดได้ดี อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ก็จะสนับสนุนให้ฝึกฝนในด้านนั้นๆ มากกว่าบังคับให้ทำตามแบบฝึกหัดทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้บรรยากาศการเรียนเต็มไปด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ การได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา ทำให้เกิดการเรียนการสอนที่สนุก ผ่อนคลาย และพร้อมเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เป็นอย่างยิ่ง

2.2 เจตคติที่ดีต่อการเรียนแต่งเพลง

จากการศึกษา สรุปได้ว่า ในการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร นั้น ถือได้ว่าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อเพลงสมัยนิยมอยู่แล้ว แต่มีความไม่มั่นใจในตัวเองเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยม อย่างไรก็ตามเมื่อได้รับการสอนจากอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรแล้ว ทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น อีกทั้งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรยังได้ปลูกฝังให้นักศึกษาได้ฝึกคิด ฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชื่นชมผลงานของตนเอง ชื่นชมผลงานของผู้อื่น กล่าววิจารณ์งานของตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ นั้นส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการไม่เพียงแต่ด้านการแต่งเพลง แต่ทำให้มีพัฒนาการทางด้านการใช้ชีวิต การอยู่ในสังคม ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

3. ด้านเนื้อหาสาระ

ผู้วิจัยจึงได้ลำดับเนื้อหาสาระของการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร ไว้ 10 หัวข้อดังนี้

- 3.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น
- 3.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)
- 3.3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)
- 3.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)
- 3.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ
- 3.6 คู่เทียบ
- 3.7 สัมผัสในเนื้อเพลง
- 3.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง
- 3.9 สูตร Inside Out & Outside In
- 3.10 ฉาย MV ด้วยคำ

จากการศึกษา สรุปได้ว่า เนื้อหาสาระนั้นมีความครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ส่งเสริมและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มาก และกว้างที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ทั้งนี้ยังมีการกำหนดขอบเขตไม่ให้ง่ายจนเกินไป อีกทั้ง อาจารย์ ประภพ ชมถาวรยังเน้นย้ำเรื่องระเบียบวินัย ให้ผู้เรียนมีความขยันหมั่นเพียรฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแต่งเพลงและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ

4. ด้านกระบวนการสอน

ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ด้านการเรียนการสอน ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร แบ่งออกเป็น 3 ข้อดังนี้

4.1 หลักการสอน

หลักการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ยึดถือเป็นแนวทางในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

- 4.1.1 สอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด
- 4.1.2 สอนให้ผู้เรียนหาแนวคิดแกนหลักของเพลง
- 4.1.3 สอนให้นำความรู้ของแต่ละบทเรียนต่างกันไปประยุกต์ใช้
- 4.1.4 สอนให้ฝึกฝนให้มากที่สุด

4.2 วิธีการสอน

จากการศึกษา วิธีการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานที่อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้ในการสอนนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการสอนและขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

- 4.2.1. วิธีการสอนโดยการบรรยาย
- 4.2.2. วิธีการสอนโดยการยกตัวอย่างเพลงที่มีอยู่แล้ว

4.3 เทคนิคการสอน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า พบว่าเทคนิคที่ใช้ในการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานมี 3 ข้อ ดังนี้

- 4.3.1 เทคนิคการใช้เครื่องมือแก้ไขปัญหา
- 4.3.2 เทคนิคการยกตัวอย่างให้เห็นภาพ
- 4.3.3 เทคนิคการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

4.4 การวัดและประเมินผล

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลที่ซึ่งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้เพื่อช่วยในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

- 4.4.1 ความก้าวหน้าของการจัดระบบในการแต่งเพลง
- 4.4.2 ความก้าวหน้าในการใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาระหว่างแต่งเพลง

ตอนที่ 2 การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร เป็นเอกสารที่ผู้วิจัยเรียบเรียงขึ้นจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และผลการศึกษาวិชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ประกอบด้วยเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. ปกของคู่มือ ด้านหน้าของปกผู้วิจัยออกแบบให้มีรูปสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ตำแหน่งกึ่งกลางของหน้ากระดาษ ถัดลงมามีข้อความว่า “คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร” เป็นตัวอักษรที่บ๊อสีดำ ถัดลงมามีภาพดินสอต้นไม้และโน้ตดนตรี และถัดลงมาเป็นที่มาของคู่มือ

2. คำนำ เป็นการกล่าวถึงสาระต่างๆที่ประกอบอยู่ในคู่มือ รวมถึงความคาดหวังของผู้เรียบเรียงให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน และผู้ที่ได้นำไปใช้

3. คำชี้แจงในการใช้คู่มือ เป็นการเขียนชี้แจงข้อมูลต่างๆในการใช้คู่มือ คำอธิบายเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ปรากฏในคู่มือสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ข้อจำกัดของคู่มือ และการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนและผู้สอนก่อนนำคู่มือไปใช้งาน

4. สารบัญ แสดงรายการเนื้อหาที่อยู่ในคู่มือ โดยแสดงเป็นลำดับหัวข้อและหมายเลขหน้า พร้อมทั้งแสดงรายละเอียดของหัวข้อการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

5. เนื้อหาสาระ เป็นเนื้อหาที่ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจก่อน เพื่อให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถเข้าใจพื้นฐานวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมได้มากยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาสาระประกอบด้วย

5.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น

5.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อน

เพลง (Song form)

5.3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)

5.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)

5.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ

5.6 คู่เทียบ

5.7 สัมผัสในเนื้อเพลง

5.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง

5.9 สูตร Inside Out & Outside In

5.10 ฉาย MV ด้วยคำ

6. หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน เป็นการอธิบาย หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

7. การวัดและประเมินผล เป็นการอธิบายลักษณะวิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผลวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้น พื้นฐาน ในแต่ละขั้นตอนเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนต่างๆ หรือไม่

8. แหล่งอ้างอิง เป็นการบอกแหล่งอ้างอิงของข้อมูลที่ยุ้วิจัยได้นำมา สร้างคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

จากการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ พบว่า คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้น พื้นฐานตามแนวทางการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ และมีความครบถ้วนด้านเนื้อหาสาระ อีกทั้งยังผ่านการปรับปรุงและพัฒนาอย่างละเอียดตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จึงสามารถรับรองได้ว่า เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารทางวิชาการที่บันทึก เนื้อหาสาระต่างๆเกี่ยวกับการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางการ สอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ไว้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถนำไปใช้งานเพื่อ ประโยชน์ในวิชาชีพได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร และสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทาง กระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรจากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการ อภิปรายใน 2 ประเด็น ดังนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร
ชมถาวร

ตอนที่ 2 คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการ
สอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

**ตอนที่ 1 กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร
ชมถาวร**

การอภิปรายรายงานผลเกี่ยวกับกระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน
ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

1. 1 จากการศึกษาพบว่า การสอนของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร มุ่งเน้นให้
นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพจริงได้ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพนักดนตรี นักแต่งเพลง
โปรดิวเซอร์ นักเขียน นักร้อง ศิลปิน และอื่นๆอีกมากมาย อีกทั้งอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ใช้วิธี
สร้างบรรยากาศในการสอนให้ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด เคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติผลงานของ
ทุกคน และวิจารณ์ผลงานกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาเท่านั้น อีกทั้งลักษณะการสอนของอาจารย์
ประภาพร ชมถาวร จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิดทีละขั้นตอน แล้วนำแต่ละขั้นตอนมาประกอบรวม
เพื่อสร้างผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และท่านก็ได้ยึดถือหลักการเหล่านี้มาโดยตลอด ซึ่ง
สอดคล้องกับ ทฤษฎีทางการศึกษาของ ดร.สไตเนอร์ เป็นรูปแบบของการบรรยาย (Description)
ที่เน้นการให้ความหมาย (Definiens) ของคำสำคัญหรือแนวคิด (Definiedum) ซึ่งมีความหมายที่
กล่าวแล้วมีการขยายความเป็นลำดับ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เป็นลำดับ
ขั้นตอนเนื่องกันไปจนเกิดเป็นความสมบูรณ์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555)

1.2 ผู้เรียน จากการศึกษาข้อมูล ถือได้ว่าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อเพลงสมัยนิยมอยู่แล้ว
แต่มีความไม่มั่นใจในตัวเองเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยม และมีความสามารถในการแต่งเพลง
ประสบการณ์ และรสนิยมทางดนตรีที่ต่างกัน ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555) ให้ความหมายความซาบซึ้ง
ในดนตรีว่า เป็นความรู้สึกที่ฝังลึกในสุนทรีรสของดนตรีที่เกิดขึ้นจากการฟังด้วยความเข้าใจอย่าง
ลึกซึ้ง และเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ถ้า สีของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่เท่ากันและไม่
สามารถสอนได้ แต่สามารถแนะแนวทางให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกซาบซึ้งได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม
เมื่อได้รับการสอนจากอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรแล้ว ทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น อีกทั้งอาจารย์
ประภาพร ชมถาวรยังได้ปลุกฝังให้นักศึกษาได้ฝึกคิด ฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชื่นชมผลงานของ
ตนเอง ชื่นชมผลงานของผู้อื่น กล่าววิจารณ์งานของตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการ

เรียนรู้ นั้นส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการไม่เพียงแต่ด้านการแต่งเพลง แต่ทำให้มีพัฒนาการทางด้านการใช้ชีวิต การอยู่ในสังคมได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

1.3 เนื้อหาสาระ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาสาระนั้นมีความครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ส่งเสริมและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มากและกว้างที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ทั้งนี้ก็ยังมีกำหนดขอบเขตไม่ให้ออกไปกว้างจนเกินไป อีกทั้งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรยังเน้นย้ำเรื่องระเบียบวินัย ให้ผู้เรียนมีความขยันหมั่นเพียรฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแต่งเพลงและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ และที่สำคัญที่สุด ผลงานของผู้เรียนที่ได้เรียนวิชา การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรต้องสามารถนำไปใช้เพื่อประกอบวิชาชีพจริงได้ซึ่งตรงกับที่ สมุน อมรวิวัฒน์ (2533) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ดังนี้ การสอน คือ สถานการณ์ที่สิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ ความสัมพันธ์ และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และ ครูกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม โดยจะก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ซึ่งผู้เรียนนั้นสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ภายหลัง

1.4 กระบวนการสอน จากการศึกษาพบว่าของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น ได้ยึดแนวทางการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ไม่อยู่ในกรอบ และใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มากและกว้างที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ โดยอาจารย์ประภาพร ชมถาวรได้เน้นย้ำหลักการที่สำคัญ 3 เรื่องได้แก่ 1. การค้นหาแกนความคิดหลักของเพลง 2. การวางแผนการแต่งเพลง 3. การตรวจสอบเพลงหลังจากแต่งเสร็จ และมี แนวทางการสอนคือ 4.1.1 สอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด 4.1.2 สอนให้ผู้เรียนหาแนวคิดแกนหลักของเพลง 4.1.3 สอนให้นำความรู้ของแต่ละบทเรียนต่างไปประยุกต์ใช้ 4.1.4 สอนให้ฝึกฝนให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมุน อมรวิวัฒน์ (2533) ที่ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ดังนี้ การสอน คือ สถานการณ์ที่สิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ ความสัมพันธ์ และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และ ครูกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม โดยจะก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ซึ่งผู้เรียนนั้นสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ภายหลัง

ตอนที่ 2 คู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

ในการสร้างคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังให้คู่มือฉบับนี้ เป็นเอกสารวิชาการที่ผู้สอนหรือผู้สนใจ นำไปใช้ในแนวทางสำหรับการสอนและการฝึกทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ได้สะดวกยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงสารสนเทศต่างๆ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร รวมถึงผลการศึกษากจากกระบวนการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ให้มีความกระชับ เหมาะแก่การนำไปศึกษา และศึกษาหาความรู้ รวมถึงใช้ประโยชน์จากคู่มือได้โดยไม่ต้องศึกษาจากปริญญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีเนื้อหาค่อนข้างมาก ผู้วิจัยมุ่งหวังให้คู่มือฉบับนี้เป็นแนวทางในการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการสร้างคู่มือสอนทักษะทางดนตรีอื่นๆ รวมถึงการฝึกฝนที่ถูกต้อง เท่านั้น มิใช่คู่มือสำเร็จรูป และไม่สามารถรับรองได้ว่า ผู้ใช้คู่มือฉบับนี้ จะสามารถพัฒนาทักษะการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการสอนของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ซึ่งมีตัวแปรทางด้าน ความรู้ ประสบการณ์ทางด้านดนตรี ประสบการณ์การสอน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการสอนตามขั้นตอนในคู่มือฉบับนี้ จึงขอให้ผู้ที่สนใจทำการศึกษาอย่างละเอียด และควรศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่สิ่งที่ผู้วิจัยสามารถรับรองประสิทธิภาพได้คือความถูกต้องและความเหมาะสมของคู่มือฉบับนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างคู่มือนี้เป็นขั้นตอน ตามหลักทฤษฎีการสร้างคู่มือของ ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ (2539) ซึ่งประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำชี้แจงในการใช้คู่มือและการเตรียมการที่จำเป็น เนื้อหาสาระการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน พร้อมแบบฝึกหัด การวัดและประเมินผล และแหล่งอ้างอิง/แหล่งข้อมูล ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นจึงได้นำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาคู่มือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้วิชาแต่งเพลงสมัยนิยมต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากในปัจจุบัน วิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมยังไม่มีหลักสูตร บทเรียน แบบฝึกหัด และวิธีการสอนอย่างชัดเจนและหลากหลาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การนำคู่มือไปใช้ในแนวทางการสอนและฝึกทักษะ การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ควรมีการศึกษาละเอียด พร้อมทั้งทดลองฝึกฝนด้วยตนเอง รวมทั้งศึกษาจากแหล่งความรู้อื่นเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการดำเนินการสอนที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. ควรมีการประยุกต์ใช้วิธีการ แบบฝึกหัดต่างๆ ให้เข้ากับบริบทในการสอน เช่น การวัดและประเมินผล เป็นต้น

ข้อเสนอเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการนำคู่มือการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร ไปทดลองใช้เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของคู่มือ พร้อมทั้งปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยม ของนักแต่งเพลงท่านอื่น หรืออาจารย์ท่านอื่นๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และความหลากหลายขององค์ความรู้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- Barton, G. M. (2006). The real state of music education: What students and teachers think. *Music Education, Research and Innovation Journal (MERI)*.
- Bloom, B. S. (2549). *Taxonomy of Education Objectives: The Classification of Education*. New York: David Mckey.
- Christian V. Hauser, Daniel R. Tomal, & Rekha S. Rajan. (2560). Songwriting : Strategies for Musical Self-Expression and Creativity.
- Giglio, M. (2558). *Creative Collaboration in Teaching*. Houndsmills, UK: Palgrave Macmillan.
- Good, C. V. (2559). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- John Kratus. (2559). Songwriting: A New Direction for Secondary Music Education. *Music Educators Journal*. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/297899046>
- Music, G. h. (2561). GOOD HOPE Class | ชั้นเรียนที่ 5 'สอนกลวิธีการประพันธ์เนื้อเพลง'. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=QGgua6tCW1Y&fbclid=IwAR244mjiwOTuRGKB894tugKY8djdQ1iVx14uudloun_rTxPekSIDNmbWMEU
- Patricia E. Riley. (2555). Exploration of Student Development through Songwriting. *Visions of Research in Music Education* 22. Retrieved from <http://www.rider.edu/~vrme>.
- Simpson, E. (2515). *The Classicfication of Education Objectives in the Psychomotor Domain*. Washington, DC: Gryphon House.
- Ted Ficken. (2562). *The Use of Songwriting in a Psychiatric Setting*. London: essica Kingsley.
- Thailand, O. (2562). โครงการ One Day Opportunity : Song Writer In P3 (Ed.).
- เอกวุฒิ ไกลมาก. (2541). การสร้างคู่มือในการจัดหาและใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่นสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชลธิรา ศรีสดใส. (2557). การพัฒนาคู่มือการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมโรงเรียนอานวยศิลป์.

- (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชุติมา เกิดน้อย. (2553). คู่มือการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2535). สาระดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา:หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 20 ed.). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พฤษะวัน. (2537). เทคนิคและประสบการณ์การเขียนตำราทางวิชาการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ. (2539). เทคนิคการเขียน และผลิตตำรา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สุวรรณรัตน์. (2546). คู่มือการเขียนแผนการสอนรายวิชา โดยเน้นการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม สำหรับครูวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ว. ว. (2562). โครงการ Futuristic Music In P2 (Ed.).
- สมุน อมรวิวัฒน์. (2533). สมบัติพิพม์ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2531). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.
- อนุชิต เิงจำเนียร. (2545). คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะคนดีของนักเรียน นักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อำนวย เกาตุระกุล. (2541). คู่มือการเขียนแผนการสอนเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพอาชีวศึกษา. เชียงใหม่: เอ็มพันธ์.

ภาคผนวก ก

- หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำงานวิจัย
- หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8718/595

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

15 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิภาส ภูธนัญญภัทร

เนื่องด้วย นายชนทัช สุริยะชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐานของอาจารย์ประภาพร ขมถาวร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิภา สุนทรธนผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายชนทัช สุริยะชัย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 132 7432

ที่ อว 8718/595

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

15 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.กฤษกร อ่อนละมุล

เนื่องด้วย นายชนทัช สุริยะชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐานของ อาจารย์ประภาพร ขมถาวร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิภา สุนทรธนะผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายชนทัช สุริยะชัย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 132 7432

ที่ อว 8718/595

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

15 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตกระทำการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณปฏิเวธ อุทัยเฉลิม

เนื่องด้วย นายชนทัช สุริยะชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐานของ อาจารย์ประภาพร ขมถาวร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิภา สุนทรธนะผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามฯ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตกระทำการเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายชนทัช สุริยะชัย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 132 7432

ที่ อว 8718/597

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

15 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เนื่องด้วย นายชนทัช สุริยะชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของอาจารย์ประภาพร ขมถาวร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิกา สุนทรธนผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานของอาจารย์ประภาพร ขมถาวร กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Songwriting จำนวน 5 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่านในเดือนมีนาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 132 7432

ที่ อว 8718/

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ประภาพร ชมถาวร

เนื่องด้วย นายชนทัช สุริยะชัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยม ขึ้นพื้นฐานของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิกา สุนทรธนผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยม ขึ้นพื้นฐานของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร กับท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ในเดือนมีนาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 132 7432

**หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นาย ชนทัช สุริยะชัย
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศิลปกรรมศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-060/2564X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 12 มีนาคม 2564

ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 12 มีนาคม 2564

(ลงชื่อ).....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....
(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-060/2564

ข้อปฏิบัติสำหรับผู้วิจัยที่ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้วิจัยหลังจากโครงการวิจัย ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แล้ว ขอความกรุณาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยโดยเคร่งครัด โดยใช้เอกสารชี้แจงอาสาสมัคร (Information Sheet) หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed Consent Form) ป้ายประชาสัมพันธ์ รวมถึงเอกสารอื่น ที่ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการฯ แล้วเท่านั้น
2. ผู้วิจัยมีหน้าที่รายงานต่อคณะกรรมการฯ เมื่อ
 - 2.1 มีการดำเนินงานวิจัยครบระยะเวลานึ่ง ซึ่งจะต้องมีการรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยตามระยะเวลาที่คณะกรรมการฯ กำหนดในเอกสารใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (แบบเอกสารที่ MF 04) หรือเมื่อครบหนึ่งปีจากวันที่ระบุไว้ในเอกสารใบรับรองของโครงการวิจัย โดยใช้แบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 13-1)
 - 2.2 สำหรับโครงการวิจัยที่ยังไม่เสร็จสิ้นแต่เอกสารใบรับรองฯ หมดอายุ ผู้วิจัยจะต้องส่งหนังสือบันทึกข้อความเพื่อขอต่ออายุใบรับรองฯ ภายใน 30 วัน ก่อนวันหมดอายุตามที่กำหนดไว้ในเอกสารใบรับรองฯ พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัย มิฉะนั้น คณะกรรมการฯ จะไม่รับรองการทำวิจัย หรือ การเก็บข้อมูลในระยะเวลาหลังจากเอกสารใบรับรองหมดอายุ
 - 2.3 หากผู้วิจัยมีความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (Protocol Amendment) หรือมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย/เพิ่มเติมผู้ร่วมวิจัย ฯลฯ ผู้วิจัยจะต้องเสนอการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม โดยใช้แบบรายงานส่วนแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 07-1) โดยผู้วิจัยจะต้องระบุให้ชัดเจนว่า มีการเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร และเหตุผลที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ทั้งในกรณีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย หรือเพิ่มเติมผู้ร่วมวิจัยคนใหม่ ให้แนบบแบบประวัติผู้วิจัย (แบบเอกสารที่ MF 09-1) และใบประกาศนียบัตรการอบรม (ถ้ามี)
 - 2.4 หากมีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในอาสาสมัคร จากการดำเนินโครงการวิจัย (Serious Adverse Events) เกิดขึ้นแก่อาสาสมัครของโครงการวิจัยในสถาบัน ผู้วิจัยจะต้องทำเอกสารแจ้งคณะกรรมการฯ ภายใน 7 วัน และหากเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงนั้น เป็นเหตุให้อาสาสมัครถึงแก่ชีวิต ผู้วิจัยจะต้องทำเอกสารแจ้งคณะกรรมการฯ ภายใน 24 ชั่วโมง (โดยทางหนังสือบันทึกข้อความ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ โทรสาร) หลังจากผู้วิจัยทราบเหตุการณ์ โดยใช้แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ สำหรับอาสาสมัครในสถาบันให้ใช้แบบเอกสารที่ MF 19 แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เกิดแก่อาสาสมัครนอกสถาบันให้ใช้แบบเอกสารที่ MF 18 และ/หรือ CIOMS Form แบบเอกสารที่ MF 19-2

- 2.5 หากมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance/Protocol deviation) ผู้วิจัยจะต้องรายงานให้คณะกรรมการฯ รับทราบ ภายใน 7 วัน นับจากที่ตรวจพบ โดยใช้แบบรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (แบบเอกสารที่ MF 21)
- 2.6 โครงการวิจัยที่ยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด ให้ผู้วิจัยส่งหนังสือแจ้งปิดโครงการวิจัยนั้น พร้อมเหตุผลในการยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด โดยใช้แบบรายงานเพื่อยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด (แบบเอกสารที่ MF 14-1) และการดูแลอาสาสมัครหลังจากยุติโครงการวิจัยแก่คณะกรรมการฯ
- 2.7 โครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้วิจัยส่งรายงานสรุปผลการวิจัย โดยใช้แบบรายงานสรุปผลการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 15-1)

คณะกรรมการฯ อาจมีการสุ่มเข้าตรวจเยี่ยมโครงการวิจัย (Site Monitoring Visit) เพื่อดูความเรียบร้อยของการดำเนินงาน รับฟัง และให้คำปรึกษาข้อปัญหาที่อาจมีในระหว่างการทำงานโครงการวิจัย โดยสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย จะมีหนังสือแจ้งให้ผู้วิจัยได้ทราบล่วงหน้า เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการตรวจเยี่ยมโครงการวิจัยจะแจ้งเพื่อทราบในที่ประชุมคณะกรรมการฯ และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้วิจัยได้ทราบ และอาจมีข้อเสนอแนะนำไปปฏิบัติต่อไป

ผู้วิจัยสามารถ download เอกสารต่างๆ ได้ที่

<http://research.swu.ac.th/index.php?option=download&Itemid=6> งานมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย หากมีข้อสงสัยสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมในวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs) หรือสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมฯ ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 11019, 11014 หมายเลขโทรสาร 0-2259-1822

ภาคผนวก ข

- แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1

- แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2

- แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

ของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1

- แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

ของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2

- แบบประเมินคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

ตามแนวทางของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร

แบบสัมภาษณ์ โครงการวิจัยการสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภพ ชมดาว **เรื่อง** กระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภพ ชมดาว

คำชี้แจง

ความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาว
2. เพื่อสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาว

แบบสัมภาษณ์ มีการแบ่งคำถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) หลักสูตร 4) การเรียนการสอน

ข้อมูลจากการศึกษา ผู้วิจัยจะเก็บไว้ซึ่งเป็นความลับ และจะประมวลผลรายงานการศึกษาวិจัย ในส่วนของภาพรวม เพื่อในการวิจัยเท่านั้น โดยข้อมูลที่ตอบแบบสัมภาษณ์จะถูกปิดไว้เป็นความลับไม่ ถูกนำไปเผยแพร่ต่อ

ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ผู้สอน อาจารย์ประภพ ชมดาว

ตอนที่ 1 ด้านผู้สอน อาจารย์ประภพ ชมดาว

1. ท่านเริ่มฝึกแต่งเพลงมาตั้งแต่เมื่อใดและมีวิธีการเริ่มต้นการแต่งเพลงอย่างไร

.....

2. ท่านได้ศึกษาหาความรู้เรื่องการแต่งเพลงจากอาจารย์ท่านใดหรือแหล่งความรู้ใดบ้าง

.....

3. ท่านเทคนิคการแต่งเพลงของท่าน มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

4. ท่านใช้เทคนิคใดในการถ่ายทอดอารมณ์เพลงอย่างไรบ้าง

.....

5. เอกลักษณ์เฉพาะตัวในการแต่งเพลงของท่านคืออะไร

6. ท่านเริ่มสอนแต่งเพลงเมื่อใด และสอนระดับใด

7. สื่อประกอบการเรียนการสอนแต่งเพลงของท่าน คืออะไร

8. ลักษณะหรือวิธีการสอนแต่งเพลงของท่านเป็นอย่างไร

9. คำถามอื่นๆ

ตอนที่ 2 ด้านผู้เรียน

1. ลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมแก่การเรียนแต่งเพลงเป็นอย่างไร

2. ท่านใช้หลักการใดพิจารณาความสามารถด้านการแต่งเพลง(แนวความเป็นนักแต่งเพลง)ของผู้เรียน

3. ทักษะการแต่งเพลงขั้นพื้นฐานที่ท่านเน้นย้ำแก่ผู้เรียน คือเรื่องอะไร

4. ท่านใช้วิธีการสอนแบบใดเมื่อพบว่าผู้เรียนมีทักษะที่แตกต่างกัน

5. ความคาดหวังที่ท่านมีต่อผู้เรียนแต่งเพลงขั้นพื้นฐาน คืออะไร

6. เมื่อสิ้นสุดการเรียนแต่งเพลงผู้เรียนประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่ท่านตั้งไว้ หรือไม่

7. คำถามอื่นๆ

ตอนที่ 3 ด้านหลักสูตร

1. ท่านมีการกำหนดเนื้อหาที่ใช้เป็นหลักสูตรการสอนแต่งเพลงขั้นพื้นฐาน หรือไม่

2. ท่านมีการกำหนดบทเรียนที่ใช้สอนแต่งเพลงขั้นพื้นฐานหรือไม่

3. ท่านมีวิธีการสอนเรื่องการแบ่งวรรค ให้แก่ผู้เรียนในขั้นพื้นฐานเกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

4. ท่านมีวิธีการสอนเรื่องการแต่งคำร้อง ให้แก่ผู้เรียนในขั้นพื้นฐานเกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

5. ท่านมีวิธีการสอนเรื่องการแต่งทำนอง ให้แก่ผู้เรียนในขั้นพื้นฐานเกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

6. ท่านมีวิธีการสอนเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้แก่ผู้เรียนเกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

7. ท่านมีวิธีการปลูกฝังผู้เรียนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและเจตคติการเป็นนักแต่งเพลงที่ดีอย่างไร

8. ท่านมีการประยุกต์กระบวนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างไร ลักษณะเด่นของการสอนแต่งเพลงขั้นพื้นฐานท่าน คืออะไร

9. คำถามอื่นๆ

ตอนที่ 4 ด้านการเรียนการสอน

1. ท่านมีการเตรียมการสอนเป็นขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร

1.1 ขั้นก่อนสอน

1.2 ขั้นการเรียนรู้การสอน

1.3 ขั้นการวัดและประเมิน

2. ท่านมีหลักการพิจารณาผู้เรียนก่อนสอน อย่างไร

3. ท่านมีวิธีการวัดประเมินผลผู้เรียน หรือไม่

4. หลักการใดที่ท่านใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดประเมินผลผู้เรียน

5. หลักการสอนตามความสามารถของผู้เรียน ตามแนวทางของท่านเป็นอย่างไร

6. หลักการสอนที่เน้นทักษะขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ตามแนวทางของท่านเป็นอย่างไร

7. คำถามอื่นๆ

แบบสัมภาษณ์ โครงการวิจัยการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา
ตามแนวทางของ อาจารย์ประภาพร ชมดาวาร

เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยตามแนวทางของอาจารย์ประภาพร ชมดาวาร

ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนแต่งเพลงกับอาจารย์ประภาพร ชมดาวาร
ทั้งศิษย์เก่าและปัจจุบัน

ศิษย์เก่า () ศิษย์ปัจจุบัน ()

ตอนที่ 1 ผู้สอน

1. อาจารย์ประภาพร ชมดาวาร มีหลักการในการเลือกวิธีการแต่งเพลงที่เหมาะสมกับผู้เรียน อย่างไร

.....

2. อาจารย์ประภาพร ชมดาวารมีการประเมินความรู้ของผู้เรียนอย่างไร

.....

3. อาจารย์ประภาพร ชมดาวาร มีขั้นตอนการสอนแต่งเพลง อย่างไร

.....

4. ความโดดเด่นในด้านสอนของอาจารย์ประภาพร ชมดาวาร คือเรื่องใด

.....

5. การสอนแต่งเพลงของอาจารย์ประภาพร ชมดาวาร ในด้านเนื้อร้อง เป็นอย่างไร

.....

6. คำถามอื่นๆ

.....

ตอนที่ 2 ผู้เรียน

1. ความเข้าใจเรื่องกลวิธีการแต่งเพลง เมื่อได้เรียนกับอาจารย์ประภาพร ชมถาวร เป็นอย่างไร
.....
2. ความเข้าใจเรื่องเทคนิคการแต่งเพลง เมื่อได้เรียนกับอาจารย์ประภาพร ชมถาวร เป็นอย่างไร
.....
3. ท่านสามารถเรียนรู้และทำตามแบบฝึกหัดและบทเรียนที่อาจารย์ประภาพร ชมถาวรสอนได้หรือไม่
.....
4. สามารถนำหลักการแต่งเพลงที่อาจารย์ประภาพร ชมถาวร สอนไปปรับใช้กับการแต่งเพลงได้หรือไม่
.....
5. ลักษณะการสอนของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร ที่เน้นย้ำเรื่องความเข้าใจอารมณ์ของบทเพลง ทำให้แต่งเพลงได้ดีขึ้น หรือไม่ เพราะอะไร
.....
6. ท่านสามารถนำบทเรียนที่ได้จาก อาจารย์ประภาพร ชมถาวร มาปรับลดข้อผิดพลาดในการแต่งเพลงของตนเองอย่างไร
.....
7. คำถามอื่นๆ
.....

ตอนที่ 3 หลักสูตร

1. เนื้อหาการสอนแต่งเพลงของอาจารย์ประภาพร ชมถาวร มีอะไรบ้าง
.....
2. อาจารย์ประภาพร ชมถาวร มีการอธิบายเนื้อหาสาระที่เรียน หรือไม่
.....
3. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้วิธีการแต่งเพลง ตามหลักสูตรที่ได้เรียนหรือไม่
.....

4. อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการอธิบายเรื่องการแต่งคำร้องให้แก่ผู้เรียน อย่างไร

.....

5. ผู้เรียนสามารถจำ และเข้าใจบทเรียนได้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

.....

6. ลักษณะการสอนที่โดดเด่นของอาจารย์ประภพ ชมถาวร คืออะไร

.....

7. อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการประยุกต์กระบวนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือไม่

.....

8. คำถามอื่นๆ

.....

ตอนที่ 4 การเรียนการสอน

1. การเรียนการสอนในวิชาของอาจารย์ประภพ ชมถาวรสามารถทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์และสิ่งใหม่ๆ อย่างไรบ้าง

.....

2. อาจารย์ประภพ ชมถาวร ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

.....

3. บรรยากาศระหว่างเรียนขับร้องกับอาจารย์ประภพ ชมถาวรเป็นอย่างไร

.....

4. อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการสาธิต หรือ อธิบายรูปแบบการแต่งเพลงให้ฟังทีละขั้นตอน หรือไม่

.....

5. อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการสาธิต ยกตัวอย่าง การแต่งเพลงแบบที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เรียนเข้าใจการร้องให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

6. อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น หรือไม่

.....

7. เทคนิคการแต่งเพลงใดที่อาจารย์ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำระหว่างการสอนเสมอ

.....

8. อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการวัดผลหรือประเมินความรู้ที่เรียนไป หรือไม่

.....

9. คำถามอื่นๆ

.....

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1
สัมภาษณ์อาจารย์ประภพ ชมถาวร

คำชี้แจง: ให้ท่านพิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์
 -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จุดประสงค์	ข้อคำถาม	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ด้านผู้สอน	ประวัติส่วนตัว ประวัติด้านดนตรี และประวัติการทำงาน ของอาจารย์ประภพ ชมถาวร			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร ใช้วิธีการสอนแบบใดเมื่อพบว่าผู้เรียนมีทักษะที่แตกต่างกัน			
	ลักษณะหรือวิธีการสอนแต่งเพลงของอาจารย์ประภพ ชมถาวร เป็นอย่างไร			
ด้านผู้เรียน	ลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมแก่การเรียนแต่งเพลง เป็นอย่างไร			
	ทักษะการแต่งเพลงขั้นพื้นฐานที่อาจารย์ประภพ ชมถาวร เน้นย้ำแก่ผู้เรียน คือเรื่องอะไร			
ด้านหลักสูตร	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการกำหนดเนื้อหาที่ใช้เป็นหลักสูตรการสอนแต่งเพลงขั้นพื้นฐาน หรือไม่			
	ลักษณะเด่นของการสอนแต่งเพลงขั้นพื้นฐานของอาจารย์ประภพ ชมถาวร คืออะไร			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการกำหนดบทเรียนที่ใช้สอนแต่งเพลงขั้นพื้นฐานหรือไม่			

จุดประสงค์	ข้อความถาม	ผลการพิจารณาความ สอดคล้อง		
		+1	0	-1
ด้านการเรียน การสอน	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการเตรียมการสอนเป็นขั้นตอนหรือไม่			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการสอน หรือไม่			
	หลักการใดที่อาจารย์ประภพ ชมถาวร ใช้เป็นเกณฑ์ในการวัด ประเมินผลผู้เรียน			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2
สัมภาษณ์ลูกศิษย์อาจารย์ประภพ ชมถาวร

คำชี้แจง: ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์
 -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จุดประสงค์	ข้อความ	ผลการพิจารณาความ สอดคล้อง		
		+1	0	-1
ด้านผู้สอน	การสอนแต่งเพลงของอาจารย์ประภพ ชมถาวร ในด้านเนื้อร้อง เป็นอย่างไร			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีขั้นตอนการสอนแต่งเพลง อย่างไร			
	ความโดดเด่นในด้านสอนของอาจารย์ประภพ ชมถาวร คือเรื่องใด			
ด้านผู้เรียน	ความเข้าใจเรื่องกลวิธีการแต่งเพลง เมื่อได้เรียนกับอาจารย์ประภพ ชมถาวร เป็นอย่างไร			
	ความเข้าใจเรื่องเทคนิคการแต่งเพลง เมื่อได้เรียนกับอาจารย์ประภพ ชมถาวร เป็นอย่างไร			
	สามารถนำหลักการแต่งเพลงที่อาจารย์ประภพ ชมถาวร สอนไปปรับใช้กับการแต่งเพลงได้หรือไม่			
	ลักษณะการสอนของอาจารย์ประภพ ชมถาวร ที่เน้นเรื่องความเข้าใจอารมณ์ของบทเพลง ทำให้แต่งเพลงได้ดีขึ้น หรือไม่ เพราะอะไร			

จุดประสงค์	ข้อความ	ผลการพิจารณาความ สอดคล้อง		
		+1	0	-1
ด้านหลักสูตร	เนื้อหาการสอนแต่งเพลงของอาจารย์ประภพ ชมถาวร มีอะไรบ้าง			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการอธิบายเนื้อหาสาระที่เรียน หรือไม่			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการอธิบายเรื่องการแต่งคำร้องให้แก่ผู้เรียน อย่างไร			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการประยุกต์กระบวนการสอนให้เหมาะสม กับผู้เรียน หรือไม่			
ด้านการเรียน การสอน	บรรยากาศระหว่างเรียนชี้นำกับอาจารย์ประภพ ชมถาวรเป็น อย่างไร			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการสาธิต หรือ อธิบายรูปแบบการแต่ง เพลงให้ฟังทีละขั้นตอน หรือไม่			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็ว ขึ้น หรือไม่			
	อาจารย์ประภพ ชมถาวร มีการวัดผลหรือเฝ้าความรู้ที่เรียนไป หรือไม่			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบประเมินคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

คำชี้แจง :

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร โดยมีความประสงค์ให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ได้กรุณาให้คะแนนความเหมาะสมและความสอดคล้องของคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ว่ามีความสอดคล้องเพียงใด

- ระดับการประเมิน
- 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมาก
 - 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมน้อย
 - 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านรูปแบบ					
1. หน้าปกของคู่มือ					
2. ขนาดของคู่มือ					
3. แบบและขนาดของตัวอักษร					
4. ส่วนประกอบของคู่มือ					
ด้านเนื้อหา					
1. คำชี้แจงในการใช้คู่มือ					
2. เนื้อหาสาระ ได้แก่					
2.1 บทที่ 1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น					
2.2 บทที่ 2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)					
2.3 บทที่ 3 เข้าเสียงในเพลง (Mood and Tone)					
2.4 บทที่ 4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)					
2.5 บทที่ 5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ					
2.6 บทที่ 6 คู่เทียบ					
2.7 บทที่ 7 สัมผัสในเนื้อเพลง					
2.8 บทที่ 8 เป้าหมายในการเขียนเพลง					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
2.9 บทที่ 9 สูตร Inside Out & Outside In					
2.10 บทที่ 10 ฉาย MV ด้วยคำ					
ด้านภาพรวมของคู่มือ					
1. ภาพรวมด้านรูปแบบ					
2. ภาพรวมด้านเนื้อหา					
3. ภาพรวมทั้งหมดของคู่มือ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ค

- คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของอาจารย์ประภพ ชมถาวร

คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน
ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาศิลปศึกษา: ดนตรีศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ขมถาวร เป็นเอกสารที่ได้สรุปและเรียบเรียงจากการศึกษาเอกสารและผลการวิจัยเรื่อง การสร้างคู่มือการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของอาจารย์ ประภพ ขมถาวร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา : ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขั้นตอนการสอนและแบบฝึกทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานในคู่มือฉบับนี้ เป็นของอาจารย์ ประภพ ขมถาวร ซึ่งผู้เรียบเรียงได้ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำเป็นหมวดหมู่เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยมีได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการสอนของอาจารย์ ประภพ ขมถาวรแต่อย่างใด

เนื้อหาสาระในคู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ขมถาวร รวมถึงการเตรียมการที่จำเป็นต่อการสอนแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน บทเรียนทั้งหมดที่อาจารย์ ประภพ ขมถาวร ใช้ในการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งแบบฝึกหัดและการยกตัวอย่างในแต่ละบทเรียน รวมถึงการวัดและการประเมินผล

ผู้เรียบเรียงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ขมถาวร จะเป็นเอกสารที่มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน และผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานหรือต้องการใช้เป็นแนวทางการสอน ฝึกฝน หรือเรียนรู้วิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง

ชนทัช สุริยะชัย

คำชี้แจงในการใช้คู่มือ

คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร ฉบับนี้ เป็นแนวทางสำหรับผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจในวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการสอน การเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานที่ถูกต้องด้วยตนเอง รวมถึงการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองให้ดีขึ้น เป็นรูปแบบการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากหนังสือ เอกสารวิชาการ งานวิจัย แล้วสรุปเป็นคู่มือ ซึ่งประกอบด้วย

1. ปกของคู่มือ ด้านหน้าของปกผู้วิจัยออกแบบให้มีสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ตำแหน่งกึ่งกลางของหน้ากระดาษ ถัดลงมาข้อความว่า “คู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร” เป็นตัวอักษรที่บัสซ่า ถัดลงมาภาพดินสอสีต้นไม้และโน้ตดนตรี และถัดลงมาเป็นที่มาของคู่มือ

2. คำนำ เป็นการกล่าวถึงสาระต่างๆที่ประกอบอยู่ในคู่มือ รวมถึงความคาดหวังของผู้เรียบเรียงให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน และผู้ที่ได้นำไปใช้

3. คำชี้แจงในการใช้คู่มือ เป็นการเขียนชี้แจงข้อมูลต่างๆในการใช้คู่มือ คำอธิบายเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ปรากฏในคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ข้อจำกัดของคู่มือ และการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนและผู้สอนก่อนนำคู่มือไปใช้งาน

4. สารบัญ แสดงรายการเนื้อหาที่อยู่ในคู่มือ โดยแสดงเป็นลำดับหัวข้อและหมายเลขหน้า พร้อมทั้งแสดงรายละเอียดของหัวข้อการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมถาวร

5. เนื้อหาสาระ เป็นเนื้อหาที่ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจก่อน เพื่อให้ผู้สอนและผู้สนใจการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถเข้าใจพื้นฐานวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมได้มากยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาสาระประกอบด้วย

- 5.1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น
- 5.2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)
- 5.3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)
- 5.4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)
- 5.5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ
- 5.6 คู่เทียบ
- 5.7 สัมผัสในเนื้อเพลง
- 5.8 เป้าหมายในการเขียนเพลง

5.9 สูตร Inside Out & Outside In

5.10 ฉาย MV ด้วยคำ

6. หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน เป็นการอธิบายหลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาว

7. การวัดและประเมินผล เป็นการอธิบายลักษณะวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาว โดยผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผลวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ในแต่ละขั้นตอนเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนต่างๆ หรือไม่

8. แหล่งอ้างอิง เป็นการบอกแหล่งอ้างอิงของข้อมูลที่ได้นำมาสร้างคู่มือการสอนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาว

อย่างไรก็ตาม คู่มือฉบับนี้เป็นเพียงเอกสารที่สรุปและเรียบเรียงเนื้อหา เกี่ยวกับการสอนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาว เพื่อเป็นคู่มือให้กับผู้สอน ผู้เรียน และผู้ที่สนใจวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน สามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างสะดวกมากขึ้น ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ (2539) กล่าวถึงความหมายของคู่มือไว้ว่า เป็นหนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือให้แนวทางการปฏิบัติแก่ผู้ใช้ และสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ สำหรับผู้เรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน จำเป็นที่จะต้องมีความขยันหมั่นเพียร ฝึกฝน และนำแนวคิดและวิธีการที่อยู่นอกบทเรียนไปใช้อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน อีกด้วย

การเตรียมความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียน

ผู้สอน

1. จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน ควรเป็นห้องเรียนหรือสถานที่ที่สามารถเขียนตัวอย่างการแต่งเพลง และเปิดจอภาพขนาดใหญ่ให้ผู้เรียนดูได้ อีกทั้งยังควรมีคอมพิวเตอร์และลำโพงเพื่อเปิดเพลงตัวอย่าง และไม่ควรมีสิ่งรบกวนจากภายนอก

2. ศึกษาเนื้อหาสาระจากคู่มือให้เกิดความเข้าใจ และควรทดสอบการใช้งานคู่มือก่อน

3. กำหนดและวางแผนการสอนทุกครั้ง ก่อนการเรียนการสอนจะเริ่ม และบันทึกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหาในครั้งต่อไป

ผู้เรียน/ผู้ฝึก

1. เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์การแต่งเพลง เช่น สมุด ดินสอ ปากกา กีตาร์ เปียโน เป็นต้น
2. เตรียมร่างกาย และจิตใจให้พร้อมต่อการเรียนและการฝึกฝน อีกทั้งควรจะมีความมุ่งมั่นฝึกฝนแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	1
คำชี้แจงคู่มือ.....	2
สารบัญ.....	5
เนื้อหาสาระ.....	6
การเขียนความรู้สึกให้เป็น.....	7
แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form).....	9
น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone).....	14
มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View).....	17
ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ.....	20
คู่เทียบ.....	23
สัมผัสในเนื้อเพลง	25
เป้าหมายในการเขียนเพลง.....	27
สูตร Inside Out & Outside In	29
ฉาย MV ด้วยคำ.....	31
หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน.....	34
การวัดและประเมินผล.....	37
แหล่งอ้างอิง/แหล่งข้อมูล.....	38

เนื้อหาสาระ

การเรียนการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมดาวรัตน์ ได้ยึดแนวทางการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ไม่อยู่ในกรอบ และใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มากและกว้างที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ลำดับเนื้อหาสาระของการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมดาวรัตน์ ไว้ 10 บทดังนี้

- บทที่ 1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น
- บทที่ 2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)
- บทที่ 3 น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone)
- บทที่ 4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)
- บทที่ 5 ฝึกหาแนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ
- บทที่ 6 คู่เทียบ
- บทที่ 7 สัมผัสในเนื้อเพลง
- บทที่ 8 เป้าหมายในการเขียนเพลง
- บทที่ 9 สูตร Inside Out & Outside In
- บทที่ 10 ฉาย MV ด้วยคำ

ซึ่งเนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาทั้ง 10 บทเรียนนี้ ผู้วิจัยได้สรุปจากบทสัมภาษณ์ของอาจารย์ประภาพร ชมดาวรัตน์ ละลูกศิษย์ ซึ่งได้รับการสอนวิชาการสอน การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของอาจารย์ ประภาพร ชมดาวรัตน์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระดังนี้

บทที่ 1 การเขียนความรู้สึกให้เป็น

ในบทแรกนี้ อาจารย์ประภพ ชมดาวต้องการเน้นย้ำในเรื่องของการประเมินทักษะการถ่ายทอดของนักศึกษาแต่ละคนก่อน โดยการให้ผู้เรียน เขียนเรียงความ คนละ 1 เรื่อง ไม่กำหนดหัวข้อ ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องที่ดีหรือร้าย ประสบการณ์ต้นตอ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนรู้สึกว่ามีอารมณ์ร่วมกับมันที่สุด ช่วงเวลาต่างๆในชีวิต คน สัตว์ สิ่งของ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ความรู้สึกเศร้า เสียใจ น้อยใจ มีความสุข หรือปัญหาที่ตนเองเชื่อถือขึ้นชอบได้ เพราะว่าเราสามารถรับรู้และเรียนรู้บริบทของสังคม เศรษฐกิจ และ วัฒนธรรมผ่านทางบทเพลงสมัยนิยมได้อีกด้วย (Barton, 2006) หลังจากนั้น อาจารย์ประภพ ชมดาว จะชี้ให้เห็นว่า เรียงความของแต่ละคนมีความพิเศษและน่าฟังตรงจุดไหน คำ หรือ ข้อความไหนโดดเด่นและสามารถนำมาเป็นสารตั้งต้นหลักในการแต่งเพลงได้

การเรียนการสอนในบทนี้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการของตนเองได้อย่างเต็มที่ และไม่ยึดติดอยู่กับการแต่งเพลงที่ต้องเริ่มต้นจากเนื้อร้อง ำนองหรือดนตรี อีกทั้งยังเป็นการชี้ให้เห็นว่า ทุกคนมีวิธีการคิดการเขียนที่ไม่เหมือนกันอย่างสิ้นเชิง และผู้เรียนทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่อยู่ในคลังคำศัพท์ในสมอง เพียงแค่ไม่รู้วิธีการนำออกมาใช้งานเท่านั้นเอง ทั้งนี้ยังช่วยเพิ่มพูนความเชื่อมั่นที่จะริเริ่มการแต่งเพลงของผู้เรียนได้อย่างดีเยี่ยม

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

1. ให้เขียนเรียงความ 1 เรื่อง ไม่กำหนดหัวข้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากจุดที่น่าสนใจ หรือข้อความที่โดดเด่นของเรียงความเรื่องนี้

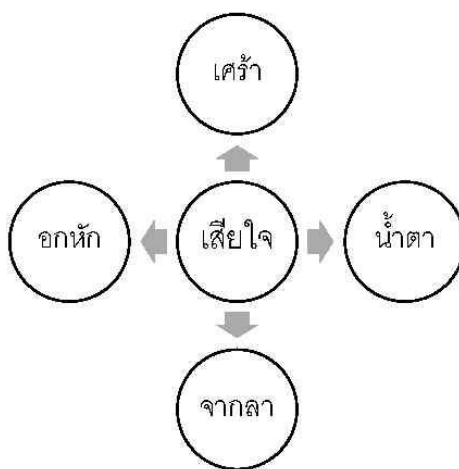
จุดน่าสนใจที่ 1

จุดน่าสนใจที่ 2

จุดน่าสนใจที่ 3

บทที่ 2 แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)

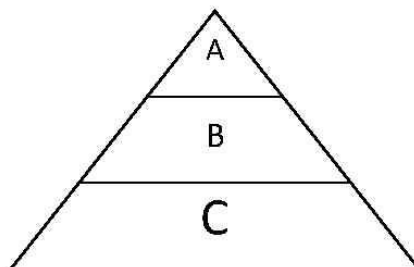
ในหัวข้อนี้อาจารย์ประภพ ชมดาวได้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการแตกแขนงความคิดจากการใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form) เริ่มต้นจากเรื่องการใช้แผนภูมิความคิดในการกำหนดเรื่องและแกนความคิดในการแต่งเพลง โดยให้ผู้เรียนเขียน 1 ความรู้สึก หลังจากนั้นให้แตกขยายออกเป็นคำพูดที่นึกได้ ยกตัวอย่างดังแผนภูมินี้

รูปภาพแสดงแผนผังความคิด

จากแผนภูมิดังกล่าว อาจแยกคำอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับคำนั้นๆ ได้อีกมากมาย ยกตัวอย่างเช่น คำว่า น้ำตา อาจจะแตกออกไปได้อีกหลายคำเช่น ร้องไห้ พุ่มพ่าย ร้องไห้ในใจ ชมใจ และอื่นๆอีกมากมาย

หลังจากการเขียนแผนภูมิเพื่อค้นหาแกนความคิดหลักแล้ว อาจารย์ประภพ ชมดาวได้กล่าวถึงการเล่าเรื่องตามท่อนเพลง อาจารย์ประภพ ชมดาว ได้อธิบายไว้ด้วยแผนภูมิรูปภาพดังนี้

รูปภาพแสดงแผนภูมิท่อนเพลง

ตามแผนภูมินี้ สามารถแบ่งการเล่าเรื่องในแต่ละท่อนออกเป็น 3 ท่อน ดังนี้

ท่อน A หรือท่อน Verse : จำหน้าที่เล่าความเป็นมาของเพลงนั้นๆ อาจารย์ประกฤษกล่าวว่า “ท่อน A คือ ท่อนที่จะดึงดูดให้คนฟังเพลงจนจบเพลงหรือไม่ ถ้าเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ ก็เหมือนกับ 5-10 นาทีแรกที่น่าสนใจพอที่จะดึงดูดใจคนดูอยากที่จะดูภาพยนตร์เรื่องนั้นต่อหรือไม่ เพียงแค่การแต่งเพลงนั้นต่างออกไป เรามักใช้เวลาแค่ 30-40 วินาทีเพื่อดึงดูดใจของคนฟัง ดังนั้นท่อน A จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแต่งเพลงหนึ่ง” (สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 64)

ท่อน B หรือท่อน Pre – Chorus (หรือที่นักดนตรีหลายท่านอาจเรียกว่า Pre-Hook) : จำหน้าที่เชื่อมระหว่างท่อน A กับท่อน C ทำให้เพลงมีความเข้มข้นขึ้น ในเรื่องของเนื้อหาของท่อน B นั้นจำเป็นที่จะต้องทำหน้าที่ขยายความหรือแยกออกจากท่อน A มา เพื่อให้เกิดความหลากหลายของเหตุการณ์ หรือบริบทที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ถ้าหากท่อน A พูดถึงเรื่องอดีต เนื้อหาในท่อน B ควรจะพูดถึงปัจจุบันหรืออนาคต หรือถ้าหากต้องการยืดเส้นเวลาในอดีตไว้ทั้งเพลง อาจใช้การเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือตัวละครแทน

ท่อน C หรือท่อน Chorus : ท่อนนี้เป็นท่อนที่สำคัญที่สุดในเพลง ข้อความทุกอย่างที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อ ควรจะถูกเขียนไว้ในท่อนนี้ อาจารย์ประกฤษกล่าวว่า “ถ้าเปรียบเหมือนภาพยนตร์ ท่อน Chorus คือจุดไคลแมกซ์ของเรื่องนั้น ท่อนที่จะเฉลยทุกอย่างที่เราพูดมา ตอบคำถามทุกอย่างที่เราถามไว้ หรือตั้งคำถามไว้ให้ฝังลงในใจคนฟังแบบแกะไม่ออก” (สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 64)

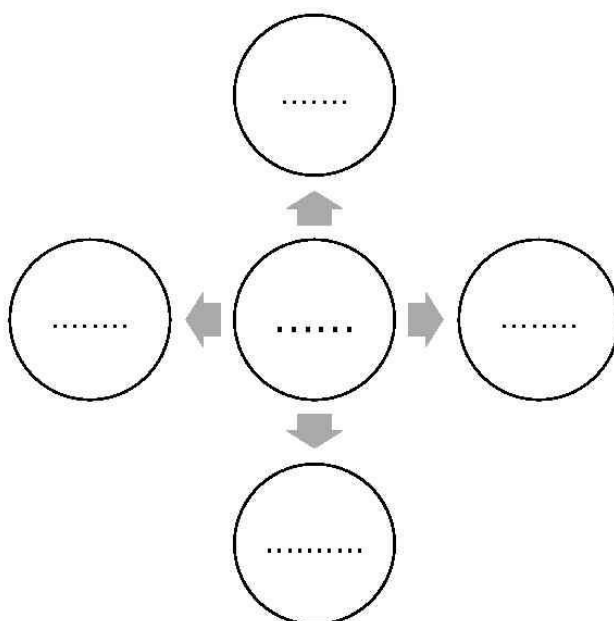
ในส่วนนี้อาจารย์ประกฤษ ขมदार ให้ผู้เรียนนำเรื่องราวต่างๆในบทเรียนที่ 1 (เขียนความรู้สึกให้เป็น) มาไล่เป็นข้อความสั้นๆ ในแต่ละท่อน เพื่อให้เห็นภาพว่าในแต่ละท่อนของเพลงนั้น ต้องการจะพูดถึงเรื่องอะไร โดยที่ยังไม่ต้องลงมือแต่งเพลง

จากบทเรียนนี้ อาจารย์ประกฤษ ขมदार ยังคงเน้นย้ำในเรื่องวิธีการคิด และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้นำความคิดสร้างสรรค์ออกมาจากความคิดความทรงจำให้ได้มากที่สุด โดยนำมาเขียนเป็นแผนภูมิความคิดก่อน

หลังจากนั้นจึงนำแกนหลักของเรื่องนั้นมาเรียบเรียงเป็นท่อนเพลง เพื่อที่จะทำให้เพลงมีการเล่าเรื่องที่มีเหตุมีผล และไม่หลุดจากแกนความคิดหลักออกไปไกล

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

1. ให้ผู้เรียนเขียน 1 ความรู้สึก หลังจากนั้นให้แตกขยายออกเป็นคำที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ให้ผู้เรียนนำเรื่องราวต่างๆในบทเรียนที่ 1 (เขียนความรู้สึกให้เป็น) มาใส่เป็นข้อความสั้นๆ ในแต่ละท่อนเพลง

หัวข้อหลักของเพลง

ท่อน A

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ท่อน B

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ C

บทที่ 3 น้ำเสียงในเพลง

ในหัวข้อนี้ อาจารย์ประภพ ชมดาวาร ได้อธิบายเรื่องการใช้น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone) ไว้ว่า ในสถานการณ์หรือการกระทำที่เหมือนหรือคล้ายกันนั้น อารมณ์และความรู้สึกของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามตัวแปรหลายๆ อย่าง ยกตัวอย่างเช่น การไปเที่ยวทะเล บางคนก็ไปกับครอบครัว ซึ่งอาจจะได้ความรู้สึกและบรรยากาศแบบอบอุ่น กับอีกคนไปกับคนรักเพื่อฉลองวันครบรอบแต่งงาน ก็อาจจะได้รับอารมณ์ ความรู้สึกและบรรยากาศที่แตกต่างออกไป หรือจะเป็นอีกคนที่ไม่เที่ยวทะเลคนเดียวเพราะเพิ่งเลิกกับคนรักที่คบหาอยู่กันมานาน ก็ย่อมได้รับอารมณ์ ความรู้สึกและบรรยากาศที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับ 2 ตัวอย่างก่อนหน้าอย่างแน่นอน เพราะฉะนั้นการใช้น้ำเสียงในเพลง ผู้ประพันธ์ต้องจินตนาการให้ออกว่า คนที่เรากำลังพูดถึงนั้น รู้สึกอย่างไร อยู่ในสถานการณ์ไหน จึงจะสามารถเขียนออกมาให้เห็นภาพและแสดงอารมณ์ได้ชัดเจนขึ้น

หลังจากที่ อาจารย์ประภพ ชมดาวาร อธิบายเรื่องการใช้น้ำเสียงในเพลง (Mood and Tone) และยกตัวอย่างให้ผู้เรียนฟังแล้ว จึงให้ผู้เรียนลองเขียนน้ำเสียงของผู้ที่ผู้ประพันธ์ได้เล่าถึง โดยนำเอาแกนหลักและการเขียนท่อนเพลงคร่าวๆ ในบทเรียนที่ 1 (เขียนความรู้สึกให้เป็น) และ 2 (แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)) มาใช้ และมีการเริ่มให้ผู้เรียนลองเขียนเนื้อเพลงใส่ลงไปในท่อนเพลงบ้างแล้ว

จากบทเรียนนี้จะเห็นได้ว่า อาจารย์ประภพ ชมดาวาร ได้เพิ่มเติมแนวคิดเกี่ยวกับการใช้น้ำเสียงให้เข้ากับอารมณ์และความรู้สึกของเพลง เป็นการสอนให้ผู้เรียนใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ในการเริ่มเขียนเพลง ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งกับเนื้อเพลง เพราะหากเนื้อเพลงกับอารมณ์ของเพลงนั้นขัดแย้งกัน ก็อาจจะทำให้ผู้ฟังสับสนได้

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

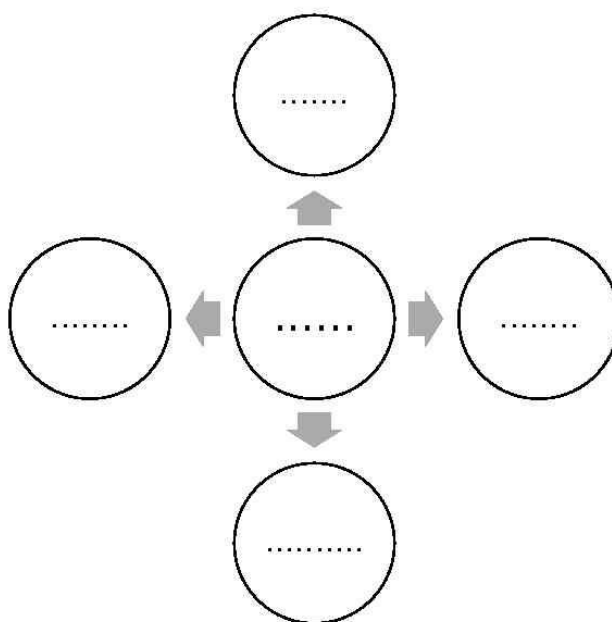
1. ให้ผู้เรียนลองเขียนน้ำเสียงของผู้ที่ผู้เรียนต้องการเล่าถึง โดยนำเอาความคิดแกนหลักและการเขียนท่อนเพลงคร่าวๆ ในบทเรียนที่ 1 (เขียนความรู้สึกให้เป็น) และ 2 (แผนผังความคิด (Mind Mapping) และ ท่อนเพลง (Song form)) มาใช้

ความคิดแกนหลักของเพลง

.....

น้ำเสียงที่ใช้เล่าเป็นแบบใด

ผังความคิด (Mind Mapping)

ก่อนเพลง

ท่อน A

ท่อน B

ท่อน C

บทที่ 4 มุมมองคนเล่าเรื่อง (Point Of View)

การสอนเรื่องมุมมองหรือ Point of view ในการแต่งเพลงนั้น อาจารย์ประภพ ชมถาวร ได้เน้นย้ำในเรื่องของการคิดและมองในมุมต่างๆ โดยปกติแล้วมุมมองที่นักแต่งเพลงใช้มีอยู่ 4 มุมมองดังนี้

4.1 เพลงที่เล่าถึงบุคคลที่สาม (3rd Person Narration) หรือพูดถึงบุคคลอื่นๆ เช่น “ในวันที่เขาได้พบกับเธออีกครั้งนึง” ในเพลงคำถามใจๆ ของ คัทโตะ จะเห็นว่าเพลงนี้ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงเรื่องของคนอื่นและตัวผู้เล่าเรื่องเป็นคนเล่าเรื่องของบุคคลอื่น

4.2 การเล่าถึงตัวเอง (1st Person Narration) คือ การเล่าถึงตัวเอง (ผู้เล่า) ว่าตนเองรู้สึกอย่างไร หรืออาจพูดถึงถึงอีกบุคคลหนึ่งเพียงแต่ไม่ได้ส่งข้อความตรงๆ ส่วนใหญ่การเล่าเรื่องในมุมมองนี้จะมีตัวละครเพียงแค่ 1 คน คือผู้เล่านั่นเอง

4.3 เพลงที่เล่าถึงบุคคลที่ 2 (2nd Person Narration) คือการเล่าเรื่องโดยที่มีตัวละครคือ ผู้เล่า กำลังพูดกับบุคคลอีก 1 คน แต่พูดถึงความสัมพันธ์ของคนๆ นั้นกับบุคคลที่ 3 อีกที

4.4 การเล่าเรื่องแบบตัวต่อตัว (Direct Address) ผู้เล่ากำลังพูดอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ข้อความที่จะพูดจะเป็นข้อความที่ผู้เล่าต้องการพูดกับผู้รับโดยตรง ส่วนใหญ่จะใช้คำว่า “ผม” กับ “คุณ” หรือ “ฉัน” กับ “เธอ”

ในหัวข้อนี้ อาจารย์ประภพ ชมถาวร ได้ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่ใช้วิธีมองในหลายๆ มุม ยกตัวอย่างเช่น มีนักศึกษาคนหนึ่ง เป็นดาวมหาวิทยาลัย แล้วให้ผู้เรียนเขียนว่า ถ้าหากเราจะพูดถึงนักศึกษาคนนี้ผ่านมุมมองตัวละครต่างๆ อยากรู้จะเขียนว่าอะไรบ้าง เช่น ถ้าหากเราเป็น พ่อ แม่ ของดาวมหาวิทยาลัยคนนี้จะมีความรู้สึกแบบไหนกับลูกบ้าง เช่น ภูมิใจ ห่วงใย หรือ ถ้าหากเราเป็นคนรักของบุคคลนี้ จะมีเรื่องราวอะไรที่สามารถเขียนได้บ้าง ซึ่งอาจจะเป็นอารมณ์ความรักแบบวัยรุ่น โดนพ่อแม่กีดกัน ความต่างของฐานะ เป็นต้น และหากมองถึงมองคนไกลตัวอย่างเช่น คนที่แอบรักดาวมหาวิทยาลัยคนนี้จะมีความรู้สึกหรือข้อความแบบไหนที่อยากถ่ายทอดผ่านบทเพลงได้บ้าง

บทเรียนและแบบฝึกหัดข้างต้นนี้ เป็นสิ่งที่อาจารย์ประภพ ชมถาวร ต้องการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้มุมมองที่หลากหลายในการตีโจทย์และหาบริบทของเพลง เพื่อที่จะใช้เป็นสารตั้งต้นในการแต่งเพลง อาจารย์ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำว่า แบบฝึกหัดนี้ ควรฝึกเปลี่ยนตัวละคร มุมมอง อาชีพ ความรู้สึกไปเรื่อยๆ เพื่อเป็นการเสาะหาเรื่องราวและคำใหม่ๆ ไว้ใช้ในการแต่งเพลง อาจารย์ประภพ ชมถาวรกล่าวว่า “ในระหว่างที่นักศึกษาคิดเรื่องมุมมองอยู่นั้น อาจจะทำให้เกิดความคิดเรื่องคำ หรือเรื่องราว อารมณ์ความรู้สึกที่ตนเองไม่เคยได้รู้สึกมาก่อนก็เป็นได้ และยังเห็นผลดีชัดเจนได้อย่างน่าอัศจรรย์”

แบบฝึกหัดแบบเรียนนี้

ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างมุมมองการเล่าเรื่องในแต่ละแบบผ่านตัวละคร 1 คน หรือ 1 สิ่ง

อธิบายลักษณะตัวละคร หรือสิ่งของที่จะเล่า

3rd Person Narration หรือก็คือ เพลงเล่าถึงบุคคลที่สาม

3.4.2 1st Person Narration คือ การเล่าถึงตัวเอง (ผู้เล่า)

2nd Person Narration คือการเล่าเรื่องโดยที่มีตัวละครคือผู้เล่า กำลังพูดกับบุคคลอีก 1 คน แต่พูดถึงความสัมพันธ์ของคนๆ นั้นกับบุคคลที่ 3 อีกที

Direct Address การเล่าเรื่องแบบตัวต่อตัว

บทที่ 5 พิก�탄แนวคิดจากชื่อเพลงซ้ำ

ในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภพ ชมถาวรจะให้นักศึกษาเขียนเรื่องราวที่แตกต่างกัน จากชื่อเพลงเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น เพลงที่ชื่อว่า “5 นาที” สามารถพูดเรื่องราวอะไรได้บ้าง ทั้งนี้ อาจารย์ประภพ ชมถาวร ยกตัวอย่างให้นักศึกษาฟังเช่น “5 นาทีสุดท้าย” “5 นาทีก่อนหน้านี้” “5 นาทีที่ติดฝอยกับเธอ” “5 นาทีที่รอ” “5 นาทีในอวกาศ” “5 นาทีไม่มีจริง” “5 นาทีบนความเจ็บปวด” “5 นาทีกับ 5 ปี” “5 นาทีเดียวกัน” “5 นาทีก็พอ” “5 นาทีห้า” ให้ใช้ชื่อเพลงเป็นตัวตั้งว่าสามารถเขียนเรื่องราวที่เชื่อมโยงกันได้บ้าง

บทเรียนนี้ อาจารย์ประภพ ชมถาวร ใช้เพื่อเน้นย้ำให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ และฝึกการเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆจากโจทย์ที่ได้รับ จะเห็นได้ว่าหากมีคำตั้งต้น การคิดนอกกรอบหรือในกรอบนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ผิดเพียงแค่นี้มีจุดเชื่อมโยงกันเท่านั้น และหากผู้เรียนฝึกคิดในบทเรียนนี้อย่างคล่องแคล่วและไหลลื่นแล้ว ก็สามารถนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับบทเรียนอื่นๆได้ เช่นหากได้คำว่า “5 นาทีในอวกาศ” เป็นแกนความคิดหลักแล้ว ขึ้นต่อมาผู้เล่าต้องการเล่าในมุมมองของใคร (บทเรียนที่ 3.4 เรื่อง มุมมองคนเล่าเรื่อง) หรือกำหนดน้ำเสียงของคนเล่าได้ (บทเรียนที่ 3.3 เรื่อง น้ำเสียงในเพลง)

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

ให้นักศึกษาเขียนเรื่องราวที่แตกต่างกัน จากชื่อเพลงเดียวกัน 2 ชื่อ (ผู้สอนเป็นผู้กำหนดชื่อเพลงที่เป็นโจทย์)

โจทย์เพลง 1

เรื่องราวที่สามารถเล่าได้ เรื่องที่ 1

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่องราวที่สามารถเล่าได้ เรื่องที่ 2

เรื่องราวที่สามารถเล่าได้ เรื่องที่ 3

โจทย์เพลง 2

เรื่องราวที่สามารถเล่าได้ เรื่องที่ 1

เรื่องราวที่สามารถเล่าได้ เรื่องที่ 2

เรื่องราวที่สามารถเล่าได้ เรื่องที่ 3

บทที่ 6 คู่เทียบ

การเริ่มต้นบทเรียนนี้นั้น อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องการนำเพลงที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน มาเปรียบเทียบกับ ทั้งในด้านของ คำ หรือ เหตุการณ์ เช่นเพลง “เพื่อนสนิท” ของ ตา เอ็นโดรฟิน กับเพลง “เพื่อนรัก” ของวง เดอะ พาร์กินสัน ที่พูดถึงการแอบรักเพื่อนสนิท อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้อธิบายว่าทั้ง 2 เพลงมีความคล้ายคลึงในเรื่องของเนื้อหา และการเล่าเรื่อง อย่างไร และมีส่วนไหนที่ทำให้ทั้ง 2 เพลงแตกต่างกัน หลังจากนั้นให้ผู้เรียนหาคู่เทียบมาคนละ 1 คู่ แล้วตั้งชื่อเพลงของตนเอง พร้อม อธิบายว่า เพลงของตนเองแตกต่างกับทั้ง 2 เพลงที่เลือกมาอย่างไร และเพลงของผู้เรียนมีวิธีการเล่าเรื่องอย่างไร

ในการทำแบบฝึกหัดนี้ อาจารย์ประภาพร ชมถาวรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้หาเพลงที่มีอยู่แล้วมาเพื่อเป็นต้นแบบแนวคิด และวิธีการเล่าเรื่องมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับแนวคิดใหม่ของผู้เรียน ซึ่งเพลงที่ประสบความสำเร็จอยู่แล้วนั้น ย่อมบ่งบอกถึงคุณภาพและชั้นเชิงการเล่าเรื่อง การใช้คำที่ดี ทั้งนี้อาจารย์ประภาพร ชมถาวร ได้กำชับผู้เรียนทุกคน เรื่องแนวคิดการประยุกต์ใช้นี้ว่า ห้ามลอกเลียนเพลงอื่นโดยเด็ดขาด เพราะผิดกฎหมายและจรรยาบรรณอย่างมาก ทั้งนี้ การแต่งเพลงที่เป็นของตนเองนั้นย่อมทำให้ภูมิใจมากกว่าด้วย

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

ให้ผู้เรียนหาคู่เทียบมาคนละ 1 คู่ แล้วตั้งชื่อเพลงของตนเอง พร้อมอธิบายว่า เพลงของตนเองแตกต่างกับทั้ง 2 เพลงที่เลือกมาอย่างไร และเพลงของผู้เรียนมีวิธีการเล่าเรื่องอย่างไร

คู่เทียบ เพลงที่ 1

ชื่อเพลง

การเล่าเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คู่เทียบ เพลงที่ 2

ชื่อเพลง

การเล่าเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อเพลงของผู้เรียน

ความแตกต่างของการเล่าเรื่องระหว่างเพลงคู่เทียบและเพลงของผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

.....

7 สัมผัสในเนื้อเพลง

ในบทเรียนนี้อาจารย์ประภท ชมดาวได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของฉันทลักษณ์ของเพลง ความคล้องจองของคำ ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองกับเนื้อร้อง โดยอาจารย์ประภท ชมดาวได้กล่าวว่า "เนื้อเพลงนั้นไม่ควรไปทำลาย ทำนอง สัมผัสที่ถูกใส่ไปในทำนองนั้นต้องฟังแล้วเข้ากันได้อย่างลงตัว ยกเว้นบางที่ หรือบางจุดพิเศษที่เราใจให้แตกต่าง ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่โดยรวมแล้วต้องไม่ทำลายความไพเราะของเพลง อารมณ์ของเพลงจะได้ไม่สะดุด เหมือนกับเราขับรถไปแล้วมีหลุมเตี้ยๆ 10 เมตร ก็ไม่น่าจะใช่การเดินทางที่น่าประทับใจเท่าไร" (สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 64)

ในส่วนของแบบฝึกหัดในบทเรียนนี้อาจารย์ประภท ชมดาวจะให้ผู้เรียนแปลงเพลงที่มีอยู่แล้ว โดยนำทำนองต้นตำหรับมาเปลี่ยนเนื้อร้องเป็นของผู้เรียนเอง โจทย์คือจะต้องให้มีสัมผัสจุดเดียวกันกับเพลงที่เอามาแปลง จำนวนของการสัมผัสเท่ากัน และต้องไม่ใช่เรื่องหรือคำที่เพลงต้นตำหรับใช้ไปแล้ว

หลังจากผ่านบทเรียนนี้ ผู้เรียนจะได้เห็นภาพกว้างในบทเพลง และมองเห็นจุดต่างๆ ที่เกิดการสัมผัสคำระหว่างเนื้อร้องและทำนองได้ดีขึ้น หากยังมีชิ้นงานใดของผู้เรียนที่อาจารย์ประภท ชมดาวเห็นว่า ยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อีก อาจารย์ประภท ชมดาวจะทำการแนะนำและยกตัวอย่างให้ผู้เรียนลองปรับแก้ไขให้ดีขึ้น

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

ให้ผู้เรียนแปลงเพลงที่มีอยู่แล้ว โดยนำทำนองต้นตำหรับมาเปลี่ยนเนื้อร้องเป็นของผู้เรียนเอง โจทย์คือจะต้องให้มีสัมผัสจุดเดียวกันกับเพลงที่เอามาแปลง จำนวนของการสัมผัสเท่ากัน และต้องไม่ใช่เรื่องหรือคำที่เพลงต้นตำหรับใช้ไปแล้ว

เพลงที่เอามาแปลง ชื่อเพลง

ขีดเส้นใต้สัมผัสที่เกิดขึ้นในเพลง

.....

เพลงที่ผู้เรียนแปลง (ขีดเส้นใต้สัมผัสในท่อน)

บทที่ 8 เป้าหมายในการเขียนเพลง

ในบทเรียนนี้อาจารย์ประภท ขมถาวรได้ให้แนวคิดกับผู้เรียนเกี่ยวกับการวางแผนการเขียนเพลงว่า “หากเรา มีการวางแผนในตอนเริ่มต้นการทําทุกๆอย่าง เราก็จะเดินต่ออย่างมีระบบและเป้าหมาย เหมือนกับเราลืมหัดเดิน ก็ จะมองเห็นข้างหน้า รอบๆตัว หันกลับไปมองข้างหลังได้ ข้างล่าง ข้างบนได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การลืมหัดเดินก็เป็นอีก วิธีหนึ่งที่ไม่ผิด เราอาจเดินไปสิ้นสุดที่ใดที่หนึ่งที่มีหัตถ์จรรย่มากๆก็ได้ เพราะในเรื่องการแต่งเพลง ไม่มีคำว่าถูก หรือผิดอยู่แล้ว” (สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 64) ทั้งนี้อาจารย์ประภท ขมถาวรยังได้สอนเรื่องการวางแผนและกำหนด เป้าหมายของเพลง ซึ่งในการเขียนเพลง หากต้องการจะให้ผลลัพธ์ออกมาเป็นอย่างดี ผู้เรียนควรจะต้องกำหนด ขอบเขตของเรื่องราวไว้คร่าวๆ ตั้งแต่แรก เมื่อเขียนเพลงเสร็จ จึงนำเพลงมาตรวจกับเป้าหมายที่เราวางไว้ตั้งแต่ แรก ว่าคลาดเคลื่อนออกจากขอบเขตที่ได้ตั้งเอาไว้มากน้อยเพียงใด

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภท ขมถาวร จะให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายและขอบเขตในการแต่งเพลง แล้ว ลงมือแต่งเพลง หลังจากแต่งเพลงได้แล้ว อาจารย์ประภท ขมถาวรจะให้ผู้เรียนนำเพลงที่แต่งเสร็จมาตรวจกับ เป้าหมายและขอบเขตที่ตั้งไว้ในตอนเริ่มต้น หากมีจุดใดเกินขอบเขตไปมาก อาจารย์ประภท ขมถาวรจะแนะนำให้ ผู้เรียนลองปรับเปลี่ยนด้วยตนเอง โดยมีการชี้ให้เห็นแนวทางปฏิบัติ และ แนวคิดต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ได้

ในบทเรียนนี้ เราจะเห็นว่าอาจารย์ประภท ขมถาวร ได้เน้นย้ำในเรื่องการวางแผนการแต่งเพลง เพื่อรักษา ขอบเขตในเรื่องเนื้อหาเอาไว้ เพราะหากใน 1 บทเพลงประกอบด้วยเนื้อเรื่องที่ผสมปนเปกันมากเกินไป ก็จะทำให้ ผู้ฟังไม่สามารถจับใจความได้ อีกทั้งยังเป็นการกลับมาตรวจสอบเพลงของตนเองว่ามีจุดบกพร่องที่สามารถแก้ไขได้ อีกหรือไม่ จำให้สามารถพัฒนาบทเพลงที่ยังไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และทำให้เพลงที่สมบูรณ์อยู่แล้ว กลายเป็นเพลงที่ไร้ที่ติ

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

เป้าหมายและขอบเขตในการแต่งเพลง

เพลงที่ผู้เรียนแต่ง

87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 10

หลังจากตรวจสอบเพลงที่ผู้เรียนแต่ง มีจุดบกพร่องที่สามารถแก้ไขได้อีกหรือไม่ หรือเนื้อเรื่องเกินกว่าขอบเขตหรือไม่ ถ้ามี ให้ผู้เรียนเขียนส่วนที่แก้ไขให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

บทที่ 9 สูตร Inside Out & Outside In

ในการสอนในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภพ ชมถาวร ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องความหลากหลายทางการแสดงออกของเพลง กล่าวคือ Inside Out หมายถึง การที่จิตใจแสดงอาการผ่านทางร่างกาย Outside In หมายถึง การที่ร่างกายรับรู้บางสิ่งบางอย่างแล้วส่งผ่านมาที่จิตใจ ซึ่งความหลากหลายนี้จะถูกจัดและแบ่งไว้ตามท่อนต่างๆ ของเพลง เช่น ท่อน A แสดงออกทางกาย ท่อน B แสดงออกทางกาย ท่อน C แสดงความรู้สึกทางจิตใจ ยกตัวอย่าง เช่น ท่อน A พูดถึงการจับมือกันเดิน ท่อน B พูดถึงสายตาที่มองจ้องกัน ท่อน C พูดว่า อยากกลับไปรักกันเหมือนเดิม เป็นต้น

ในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภพ ชมถาวรจะให้ผู้เรียนแต่งเนื้อเพลงท่อน A,B และ C ให้มีความหลากหลายทางการแสดงออก แล้วดูว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนนี้มากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นอาจารย์ประภพ ชมถาวร จะยกตัวอย่างให้นักศึกษาเห็นถึงเห็นความหลากหลายผ่านทางการแสดงออกในแต่ละท่อนของเพลงที่มีอยู่แล้ว ว่าเพลงแต่ละเพลงมีลีลาและชั้นเชิงในการเล่าเรื่องอย่างไร

ในบทเรียนเรื่องความหลากหลายทางการแสดงออกของเพลงนี้ จะเห็นได้ว่า อาจารย์ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำในเรื่องของการทำให้เพลงมีมิติมากขึ้น ซึ่งทำให้เพลงที่แต่งออกมามีความหลากหลายทางด้านอารมณ์มากขึ้น

แบบฝึกหัดในบทเรียนนี้

ให้ผู้เรียนแต่งเนื้อเพลงท่อน A,B และ C ให้มีความหลากหลายทางการแสดงออกตามสูตร Inside Out & Outside In

ท่อน A

ท่อน B

ข้อ C

บทที่ 10 ฉาย MV ด้วยคำ

ในบทเรียนสุดท้ายนี้ อาจารย์ประภพ ชมดาวได้ให้วิธีคิดเกี่ยวกับการเริ่มต้นแต่งเพลงคือ การเริ่มต้นคิดภาพของเพลงนั้นออกมาก่อน แล้วจึงบรรยายออกมาเป็นข้อความ และทำให้เป็นเนื้อเพลงในท้ายที่สุด อาจารย์ประภพ ชมดาวกล่าวว่า “ถ้าเราแต่งเพลงด้วยวิธีการคิด MV จะทำให้คนฟังนึกภาพตามได้ง่าย หากภายในหัวเราเป็นอย่างไร ก็ถ่ายทอดออกมา เหมือนเราจะทำ MV สัก 1 ตัว จะต้องทำอย่างไรบ้าง อาจจะต้องเขียน Storyboard ออกมาก่อน ว่าแต่ละฉากแต่ละตอน ตัวละครแต่ละคนทำอะไร นึกคิดอะไรอยู่ เช่น การขอแต่งงาน พระเอกไปหาซื้อแหวนแต่งงาน แล้วภาพฉากต่อไปจะไปไหนต่อ อาจจะไปที่ร้านอาหารหรื มีนางเอกนั่งรออยู่ในร้าน ฉากพวกนี้จะค่อยๆดึงคำของเราออกมาเป็นเนื้อร้องในแต่ละท่อนได้อย่างดีเลย” (สัมภาษณ์ 24 มีนาคม 64)

ในส่วนของแบบฝึกหัดในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภพ ชมดาวจะให้ผู้เรียนวางแผนว่าเนื้อเรื่องใน Music Video ที่ผู้เรียนคิดภาพออกเป็นอย่างไร ตั้งแต่ต้นจนจบเกิดเรื่องราวอะไรขึ้นบ้าง หลังจากนั้นจะให้ผู้เรียนนำเนื้อเรื่องมาใส่ในท่อนเพลงต่างๆ

ความสำคัญที่สุดในบทเรียนนี้ อาจารย์ประภพ ชมดาวได้เน้นย้ำไปที่เรื่องอารมณ์ความรู้สึกและลำดับการเล่าเรื่อง หากผู้เรียนสามารถจินตนาการภาพเรื่องราวของตนเองออกมาเป็น Music Video ได้ จะทำให้ลำดับการเล่าเรื่องและอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นระหว่างเพลงชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนสามารถจินตนาการการกระทำต่างๆ ของตัวละครในเรื่องราวได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ข้อความและเนื้อร้องที่กลั่นกรองออกมามีอารมณ์ความรู้สึกร่วมมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเนื้อหาสาระในวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาวนั้น จะเห็นได้ว่าเนื้อหาสาระนั้นมีความครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ส่งเสริมและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้มากและกว้างที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ทั้งนี้ก็ยังมีการกำหนดขอบเขตไม่ให้กว้างจนเกินไป อีกทั้งอาจารย์ ประภพ ชมดาวยังเน้นย้ำเรื่องระเบียบวินัย ให้ผู้เรียนมีความขยันหมั่นเพียรฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแต่งเพลงและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ

แบบฝึกหัดในบทนี้

1. ให้ผู้เรียนวางแผนว่าเนื้อเรื่องใน Music Video

ตัวละคร

สถานที่ เวลา

เรื่องย่อและการดำเนินเรื่อง

2. ให้ผู้เรียนนำการดำเนินเรื่องมาใส่ในท่อนเพลงต่อไปนี้

ท่อน A

.....

.....

.....

.....

.....

ท่อน B

.....

.....

.....

.....

.....

ท่อน C

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน

การแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน

หลักการสอน

หลักการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจารย์ ประภพ ชมถาวร ยึดถือเป็นแนวทางในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

1. สอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด

อาจารย์ ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำว่าเรื่องสำคัญที่สุดในการสอนวิชาแต่งเพลงนั้น คือการสอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้มากที่สุด อาจารย์ ประภพ ชมถาวรจะเน้นย้ำกับผู้เรียนเสมอว่าการแต่งเพลงนั้นไม่มีผิดหรือถูก มีแต่ผู้ที่ฟังเพลงของเราจะชอบหรือไม่ชอบเท่านั้น

2. สอนให้ผู้เรียนหาแนวคิดแกนหลักของเพลง

อาจารย์ ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำเรื่องของการหาแนวคิดหลักของเพลงให้ได้ว่าจะพูดเรื่องอะไร เพื่อเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องราวได้จนจบ และมีเพลงที่ฟังแล้วเข้าใจไม่ยากจนเกินไป อาจารย์ ประภพ ชมถาวรได้กล่าวว่า หากผู้เรียนไม่สามารถหาแนวคิดแกนกลางในการแต่งเพลงได้ ก็เหมือนการเดินทางที่ไม่มีจุดหมายและไม่รู้จะจบลงที่ไหน

3. สอนให้ทำความรู้ของแต่ละบทเรียนต่างกันไปประยุกต์ใช้

การประยุกต์ใช้บทเรียนต่างๆ ที่ได้เรียนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานกับอาจารย์ ประภพ ชมถาวรนั้น เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่อาจารย์ ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำเป็นอย่างมาก เพราะการแต่งเพลงนั้น เมื่อถึงช่วงระยะเวลาหนึ่ง แนวคิดและคำที่เรามีในสมองจะเริ่มจืดจาง การนำวิธีการหาสารตั้งต้นตามบทเรียนที่อาจารย์ ประภพ ชมถาวรได้สอนไว้มาประยุกต์ใช้ร่วมกันจึงเป็นการเปิดให้ผู้เรียนมีมุมมองที่แตกต่างจากเดิม

4. สอนให้ฝึกฝนให้มากที่สุด

อาจารย์ ประภพ ชมถาวรเน้นย้ำเรื่องการฝึกฝนและนำไปใช้ได้มากที่สุด เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้

วิธีการสอน

การสอน คือ การจัดการจัด ประสบการณ์ให้นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม Simpson (1972) ได้อธิบายว่า คนตรีเป็นทั้ง ศาสตรและศิลปะ การสอนให้ผู้เรียนเข้าถึงทั้งศาสตร์และศิลปะต้องอาศัยทั้งเวลา ความตั้งใจ ของทั้งผู้เรียน และผู้สอน เทคนิคในการสอน การสอนจึงเป็นภารกิจที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในเวลาเดียวกัน วิธีการสอนวิชา แต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐานที่อาจารย์ ประภพ ชมดาวรร ใช้ในการสอนนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการสอนและ ขั้นตอนที่สำคัญ 2 วิธีการดังนี้

1. วิธีการสอนโดยการบรรยาย อาจารย์ ประภพ ชมดาวรร ใช้วิธีการบรรยายหัวข้อต่างๆ ในบทเรียน ระหว่างนั้นทางผู้เรียนมีคำถามหรือข้อสงสัย อาจารย์ ประภพ ชมดาวรร ก็จะอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังสามารถนำบทเรียนที่ได้ไปปรับใช้ในบทเรียนต่อไปได้อีกด้วย
2. วิธีการสอนโดยการยกตัวอย่างเพลงที่มีอยู่แล้ว อาจารย์ ประภพ ชมดาวรร ใช้วิธีการยกตัวอย่างเพลงที่มี อยู่แล้วให้ผู้เรียนได้สังเกตจุดที่น่าสนใจ ในแต่ละเพลง อีกทั้งยังประยุกต์ใช้โครงสร้างเพลงที่มีอยู่แล้วมาเป็น แบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำตามอย่างมีระบบ

เทคนิคการสอน

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐาน ซึ่งอาจารย์ ประภพ ชมดาวรร ใช้เพื่อช่วยในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจารย์ ประภพ ชมดาวรร ได้เน้นย้ำเรื่องการใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนให้มากที่สุด สุพิน บุญชูวงศ์ (2531) ได้อธิบายความหมายของการสอนว่า การสอน คือ การจัดการจัด ประสบการณ์ให้นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม การสอนจึงเป็นภารกิจที่ต้อง ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในเวลาเดียวกัน

ซึ่งเทคนิคการสอนของอาจารย์ ประภพ ชมดาวรร เกิดจากประสบการณ์การสอน และการแก้ไขปัญหา ต่างๆ ระหว่างการสอน เทคนิคเหล่านี้ได้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ให้เกิด ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ลูกศิษย์ที่ได้เรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขึ้นพื้นฐาน ตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภพ ชมดาวรร พบว่าเทคนิคที่ใช้ในการสอนวิชาการแต่งเพลง สมัยนิยมขึ้นพื้นฐานมี 3 ข้อ ดังนี้

1. เทคนิคการใช้เครื่องมือแก้ไขปัญหา

อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จะปลูกฝังผู้เรียนมีการคิดวางแผนก่อนการลงมือแต่งเพลงทุกครั้ง เนื่องจากในการแต่งเพลงนั้น หากได้มีโอกาสแต่งเพลงมากขึ้น จะทำให้แนวความคิด เรื่องราว ตัวละคร หรือแม้แต่คำพูดที่อยู่ในเนื้อร้อง วนเวียนและจำซาก ทำให้การแต่งเพลงมาถึงจุดที่นักแต่งเพลงเรียกว่าท่วงต้น ผู้แต่งจำเป็นที่จะต้องมีเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในเวลาที่คิดเพลงไม่ออก และเทคนิคของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวรก็คือ สามารถสอนให้ผู้เรียนนำเครื่องมือในแต่ละบทเรียน มาปรับใช้ให้เข้ากับปัญหาที่เจอในขณะนั้นได้อย่างดี อีกทั้งยังสามารถนำเครื่องมือต่างๆมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้อีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่ได้เรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร จึงเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้

2. เทคนิคการยกตัวอย่างให้เห็นภาพ

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555) ให้ความหมายความซาบซึ้งในดนตรีว่า เป็นความรู้สึกที่ดื่มด่ำในสุนทรียรสของคนตรีที่เกิดขึ้นจากการฟังด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ถ้าสี่ของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่เท่ากันและไม่สามารถสอนได้ แต่สามารถแนะแนวทางให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกซาบซึ้งได้ด้วยตนเอง ในเนื้อหาทั้ง 10 หัวข้อของวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ที่อาจมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ค่อนข้างยากในตอนต้น แต่ด้วยเทคนิคการยกตัวอย่าง และการเล่าเรื่องที่เห็นภาพชัดเจนของอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาในส่วนที่ยากได้ และสามารถนำความรู้และบทเรียนที่มีไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เทคนิคการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

เนื่องจากวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรนั้น เป็นวิชาที่ผู้สอนจะต้องบรรยาย อาจเกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่กระฉับกระเฉงได้ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรจึงใช้วิธีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้วิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานให้มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือในชั้นเรียน อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรจะมองหาจุดที่ผู้เรียนแต่ละคนสนใจ หรือสิ่งที่กำลังเป็นกระแสและถูกพูดถึงในเวลานั้น แล้วใช้ประเด็นที่กล่าวมาผสมผสานเข้ากับบทเรียน และประยุกต์ออกมาเป็น

แบบฝึกหัดหรือตัวอย่างให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม นอกเหนือจากนั้น อาจารย์ ประภาพร ชมถาวรยังให้ความสำคัญในความต่างของนักเรียนแต่ละคน และเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันอย่างเสรี เกิดการวิพากษ์งานกันอย่างมีเหตุผล ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เห็นจุดด้อยและจุดเด่นของตนเองและผู้อื่น แล้วนำข้อผิดพลาดและข้อดีต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาและสร้างผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผล

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลที่ซึ่งอาจารย์ ประภาพร ชมถาวร ใช้เพื่อช่วยในการสอนวิชาแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

1. ความก้าวหน้าของการจัดระบบในการแต่งเพลง

ผู้เรียนต้องมีการพัฒนาการในการหาแกนความคิดหลักในการแต่งเพลง สามารถวางแผนการแต่งเพลงได้ตามวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่ในบทเรียนวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอนของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร

2. ความก้าวหน้าในการใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาระหว่างแต่งเพลง

ผู้เรียนต้องรู้จักนำเครื่องมือที่ได้ฝึกฝนในวิชาการแต่งเพลงสมัยนิยมขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการสอน ของ อาจารย์ ประภาพร ชมถาวร มาประยุกต์ใช้เมื่อเกิดปัญหาระหว่างแต่งเพลงได้ และสามารถนำเครื่องมือต่างๆ ในบทเรียนมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้

แหล่งอ้างอิง

Barton, G. M. (2006). The real state of music education: What students and teachers think. *Music Education, Research and Innovation Journal (MERI)*.

Simpson, E. (1972). *The Classification of Education Objectives in the Psychomotor Domain*. Washington, DC: Gryphon House.

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ. (2539). เทคนิคการเขียน และผลิตตำรา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณฐาธิ์ สุทธิจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา:หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพิน บุญชูวงศ์. (2531). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชนทัช สุริยะชัย
วัน เดือน ปี เกิด	1 กุมภาพันธ์ 2532
สถานที่เกิด	ศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา	พศ. 2555 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาธุรกิจดนตรี จาก มหาวิทยาลัยพายัพ พศ. 2564 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	288/31 ซอย 1 หมู่บ้านธนาพร ปาร์คไฮม์ โครงการ 4 ต.หนองจ่อม อ.สัน ทราย จ.เชียงใหม่ 50210

